

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII. 7. BŘEZNA (MARCH) 1936. ČÍSLO (NO.) 815.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

... Published by the ...
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:
"ČESKÁ ŽENA"
1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

Březen

- 1.—Neděle—Albin, b.; Antonina; Maron.
- 2.—Pondělí—Anežka Ces.; Karel.
- 3.—Úterý—Bedřich; Kamila; Kassia.
- 4.—Středa—Kazimír, vyz.; Kajus.
- 5.—Čtvrtek—Jan z Kříže; Viktor; Justus.
- 6.—Pátek—Bedřich; Perpetua;
- 7.—Sobota—Tomáš A.; Theofil.

Nepropásl Příležitost.

Joseph Kirchner, Chippewa, Ont., Can., píše: "Minulý týden měl jsem dva záchvaty plynů ve vnitřnostech, patrně zaviněných zácpou. Toto mně poskytlo příležitost vyzkoušet Váš lék Hoboko, které jsem měl doma. Výsledek byl velice uspokojivý, protože krátce na to, šel jsem pravidelně na stranu." Dra Petra Hoboko jest bylinný léčivý prostředek, který pravidluje střeva a zvyšuje tok moče, odstraňuje tím jedovaté nečistoty ze soustavy. Nežádejte o něj lékárníka, protože může býti opatřeno pouze od místních jednatelů. Pro informace pište: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Illinois.

DO TOLEDO, OHIO A OKOLÍ!

Všem milým odběratelům Hlasu a Č. Ženy sděluji, že jsem započal kolektovat předplatné i doplatné na oba časopisy. Také Vás vzdálenější žádám, byste mi předplatné a doplatné zaplatili buďto u kostela anebo u mě v domě. S pozdravem na všechny znamenám se v účtě

Matěj Tomešek, jednatel,
2243 Woodford St.

Čtěte a rozšiřujte Českou Ženu.

Důležité upozornění.

Byl jsem upozorněn, že jakýsi našinec oznamoval, že prodává takové nebo tytéž radiované kompresy jako já, což není pravdou. Upozorňuji milé čtenáře, že jen doktoři medicíny nebo jiné léčebné vědy a drogisté mohou nás zastupovat a prodávat kompresy které já oznamuji a které mimo radiového obsahu, prošly i jinou léčebnou metodou jakou žádné jiné radiové prostředky neprošly. — Těchto zástupců máme poskrovnu, neb výroba tak dobrých kompresů je tak nákladná, že nelze slušný výdělek poskytnout. Cena obou kompres je \$35.00 a každý, kdo je koupil je oprávněn na bezplatnou lékařskou radu jednoho z nejlepších lékařů jihu, bývalého předsedy lékařského sdružení. Těž nikdo nemá ve Spoj. Státech právo ochrannou značku "Kompresa" pro žádný výrobek použít. V ČSR. má jedna firma tuto značku chráněnou jen pro Evropu. Jejich cena převyšuje naši cenu. Kdo by se o českoslov. kompresy zajímal, jsem ochoten posloužit. Dopisuji si se státním radiologickým ústavem ČSR. a jeho předsedou docentem dr. Běhounkem, nejvyšším to státním radiologickým lékařem Československa. Jsem členem "National Trade and Research Ass'n., a Non-Profit Organism." ve státu New York, a jsem zároveň též pod jejich ochranou.

S přátelským pozdravem
Bernard C. Stríž,
Box 712, San Antonio, Texas.

Dobrá reklama. A: "Proč jste nedal zatknout svého pokladníka? Nejen že vám defraudoval osmdesát tisíc, ale ještě k tomu ujel ve vašem autu!" — **B:** "Nebylo třeba. Firma, jejíž auto se při útěku tak osvědčilo, mi všechno nahradila!"

Nemoci měchýře,

bíže při močení, pálení a řezání, časté nucení na moč, hlavně v noci, zvláště u starších lidí, bolesti v zádech, revmatismus zmírníte a odstraníte použitím našich léků.

České Herbarium,

WISCONSIN

Bolest pod žebry.

Old Glory, Tex., 10. ledna '36.
Trápilo mně několik roků bolest pod žebry na pravé straně. — Co jsem začal přikládat Nonat, cítím se o mnoho lépe. Že Nonat vyléčí pořezání, boláky a jiné rozličné bolesti jsem se dávno přesvědčil.

J. E. Bubela, Box 12.

Pravá masť je s Trade Mark—

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatele, ale nic jiného neberte. — Píšte přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicagu u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u p. F. Krobůšek, 12718
Holborn Ave.

Cena Nonat Mount Holly Linimentu je 75c láhvička.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prápory, korouhve, odznaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík 95c
Jeden tučet, po 85c
Dva tučty, po 80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utišující a hojící působivostí má za účel, aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně zastavil a další vývin zlaté žíly znemožnil. — Proč trpět když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí doma, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Objednejte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete dle přímce nám, pro trubici HEMROCOLU, s doprovodným příkladem a obdržíte vše a podrobným návodem k používání obratem poštou. ZDARMA! V tom případě že byste si přál je předem zkusit, napište nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Píšte na: Manford Co., 3506 Laeale (Dept. 57), St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROC. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 7. BŘEZNA (MAR.) 1936.

ČÍSLO (NO.) 815.

M. Sadovská:

Vítězství kříže v čsl. školách.

V Československu se po převratě volalo mezi pokrokáři po laické, beznáboženské výchově, po úplném odcírkevnění školy. Kříže byly vyhazovány ze škol, v Habrmanových školských výnosech dán průchod laickému pohrdání Nadpřirozenem, neboť náboženské úkony byly zdobrovolněny, a náboženství jako předmět vyučovací odsunuto do pozadí — dětem dovoleno odhlášovati se z náboženství.

Nyní se však poznává, že výchova bez Krista, bez nadpřirozených vlivů, vede k smutným koncům. Poukazuje se na stoupající sebevražednost a zločinnost mladistvých osob, příčina toho zla pak spatřována — ve špatné výchově, odloučené od Boha. V Národní Politice (časopise, který není vysloveně katolický) psala o tomto problému M. Kyzlinková takto:

"Dříve, dokud byla mládež vychovávána v zásadách křesťanství, kdy návštěva náboženských hodin byla všeobecnou povinností pro všechna vyznání, opouštěli žáci školu s vědomím, že dobro je odměňováno a zlo trestáno — ne-li hned, tedy jednou na věčnost. Odnášeli si do života tento základní kámen víry, na němž už pak dále sami budovali. Mladé pokolení však vyrůstá dnes namnoze v úplné mravní zanedbanosti. I když se škola snaží vychováti z takových dětí řádné občany i bez náboženské nauky, je její snaha marná,

není-li doma dítě vychováváno nábožensky." Spisovatelka dále vyvozuje, že bez náboženství nelze vypěstiti v mladé bytosti cit mravní zodpovědnosti, že ten, kdo nemyslí na Boží zákon, na nejvyšší Spravedlnost, zákony světskými nedá se odvrátiti od zla a tím si lze vysvětliti, že právě osoby, jimž se nedostalo řádné náboženské výchovy, propadají zločinnosti.

V květnovém čísle "Moravské orlice" (z r. 1935) byl uveřejněn článek "Náboženství a naše děti", v němž autor ukazuje, jaké jsou následky beznáboženské výchovy. Článek je dokladem fiaska laické morálky, jejíž duch se snažili uplatniti na škole pokrokářští učitelé. Znevážnění náboženské výchovy, její zařazení do nejzazší skupiny výchovných prostředků zničilo mravní cit takřka celé poválečné generace, která měla býti chloubou a nadějí obrozeného národa. — Právě tato generace měla býti mravně — nábožensky, nejvíce vychována, aby měla silné povahy; národ náš potřebuje pevných charakterů, jinak se neudrží. Pevné charaktery vytvoří pouze náboženství — křesťanství, proto křesťanským duchem má být škola proniknuta. Dnešní škola však je proniknuta duchem laicismu, který ochuzuje mládež o vědomí, že veškeré jednání musí spočívat u každého jednotlivce v úvaze, jak je zodpoví před Bohem. Autor článku viní učitel-

stvo (pokrokové), že se dalo do služeb laicismu a prozrazuje nedůvěru občanstva k němu. Právě, že dříve učitelé byli spolehlivými vychovateli, protože jejich osnova pedagogická ústila z podkladu náboženského, nyní však jsou učitelé z valné části nespolehlivými. "Nemohou vésti k Bohu, protože sami Boha nechtějí znát. Není možno, aby vedli k tomu, čeho sami neznají, protože se vyhnuli Církvi."

Již dříve vyjádřil zemský školní rada ve výslužbě profesor Dr. František Loukotka v Národní Politice ve článku "Autorita" nespokojenost se současnou školou a s těmi, kdo jí po převratě vtiskli ráz proticírkevní. Ostře se obrátil proti moderním hlasatelům "falešné pokrokovosti", kteří potírají náboženství a "pohádky církevníků", chtějící laickými doktrinami nahraditi, že "základem školské výchovy má býti biblická dějprava a náboženské zásady Desatera. Děti mají býti vedeny v duchu hesla "Boj se Boha, styď se lidí", tak jako byli vedeni naši předkové. Je jisto, že nezakotví-li víra v Boha a bohabojnost v útlém věku dítěte, nevzklíčí již zpravedla u věku dospívajícím; kde však není úcty a bázně před autoritou Nejvyššího, nemůže vzniknouti ani opravdová úcta k autoritě světské; není tu pravého hlasu svědomí, odpovědnosti mravní. Náboženské cítění je nesporně spolehlivou kotvou v

nebezpečných vlnách životního proudění, bez níž snadno strháván je člověk do víru nepravosti, ne-li i do prohlubně zkázy. Ale nejen jednotlivec, nýbrž i celý národ potřebuje této kotvy pro zdárnou existenci bez škodlivých kazů života veřejného i soukromého."

Tak píše Dr. Loukotka, tak mluví většina zkušených vychovatelů z řad opravdové české inteligence. Profesorka Dr. Jaroslava Hottlová vyjádřila lítost nad tím, že se význam náboženské výchovy školské znevážil. Stěžuje si trpce: "**Proč jsme dětem vzali náboženství? Proč jsme odstranili ze tříd kříže, symboly lásky a obětavosti? Nyní naříkáme, že dnešní děti jsou hrubé, nemají úcty před rodiči, neznají autority. Vrat'me jim Boha, pokud není pozdě! Vrat'me se zpět, nebojme se názvu zpátečníků! Dítě, vychovávané bez Boha, je ochuzeno o citový život, nezná bázně před ničím, je sobcem a nemá citu pro rodiče**" (Článek: "První pololetí končí" v Národní Politice v lednu 1933.)

Dr. Hottlová odsuzuje tedy výchovu pokrokářskou a žádá návrat k té staré, osvědčené výchově náboženské, jaká bývala ve školách, ozdobených kříži a naplněných ideály evangelia.

A v roce 1932—ve velikonočním úvodníku "Národních listů" chefredaktor tohoto deníku, celkem liberalistického, napsal: "**Lidstvu materiální věda nestačí, neboť potřebuje všeobecné náboženské morálky, potřebuje víry ve vyšší mravní řád, což mu nikdy nenahradí tak zvaná morálka laická.**" — Cituji úmyslně výroky příslušníků jiného tábora, aby bylo zřejmo, že odsuzují laicismus školský, ministrem-nevěrcem socialistou Habrmanem propagovaný a žádají návrat ke kříži, obnovení oněch hodnot mravně - náboženských, jejichž strážkyní je Církev. Všichni opravdoví vzdělanci v čsl. republice přiznávají, že bez Krista a Jeho ideí to nepůjde v životě soukromém ani veřejném,

že národ zapadne, zanikne, nepřimkne-li se cele k Tomu, Jenž je Cesta, Pravda a Život. Ke Kristu musí se také přimknouti škola. Slyšíme to volání čím dále intenzivněji: **Vrat'te školám křesťanského ducha!** Spisovatelka Olga Fastrová vícekrát dala průchod tomuto názoru v denním časopise "Národní Politice". Velmi pěkně vylíčila v letnicovém čísle Národní Politiky (roku 1935) následky beznáboženské výchovy školské, jak je poznala z románu francouzského autora Célineho a varovala velmi důtklivě před takovou výchovou. Pozornosti zasluhují zejména její slova, adresovaná matkám:

"Matky, nevychovávejte svých dětí bez náboženství! Proste — proste, aby Duch svatý přišel a naplnil jejich srdce a rozžehl v nich oheň lásky své! A víra jejich je uzdraví, až bude jejich duše stonat!"

Proti pokrokářskému-laickému duchu školskému obracejí se v poslední době velmi ostentativně čelní universitní profesori z někdejších odchovanců realismu. Na konferencích Akademické Ymky dokazoval protestant Dr. Kozák, že "v hledání lepšího sociálního pořádku má dalekosáhlý význam učení Kristovo a křesťanství," volal po tom, aby se uplatnily zásady křesťanské ve všech zřízeních i při výchově. A jiný protestant, bývalý realista Dr. Rádl, čte v "Křesťanské Revui" celé levity oněm pokrokářským učitelům, kteří na svém sjezdě, pořádaném brzy po ukončení katolického sjezdu v Praze, manifestovali za protináboženské požadavky. Jejich resoluci nazývá "liberalistickým přežitkem z minulého století", ironicky prohlašuje, že "odřikávají formulky, které ztratily všechn obsah", že "jejich řeči jsou lokální, zastaralé, zaslepené, jako by Československo bylo od světa odděleno čínskou zdí. Odřikávala se jen šosácká hesla o odluce Církve od státu, o laické výchově, o tom, že není třeba posmrtné spravedlnosti a takové "ducha-

plnosti". S takovou ideologií si troufají čeští pokrokáři čelit světové krizi?" Dr. Rádl odmítá velmi příkré pokrokářské formule učitelstva, holdujícího laicismu, ukazuje, co oni chtějí, je nemoderní, zpátečnické, neboť pravý pokrok chce obnovu náboženství, obnovu křesťanských řádů. Významná jsou z jeho článku slova: "Kdo žádá, aby se náboženství vyloučilo ze škol, oslabuje podstatně význam školy. Učitelstvo má žádat, aby výchova školní zachytila celé dítě se všemi jeho zájmy, tedy i se zájmy náboženskými; škola má chtít náboženskou výchovu pedagogicky ovládnout, nikoliv zavírat před ní oči." I odstouplý prezident Masaryk je pro náboženskou školu, pro školu s vlivy křesťanskými, když praví:

"Nedovedu si představit našeho člověka, který by rostl bez poznání Ježíše a Jeho učení. Kdo by neznal obsahu křesťanství, byl by vlastně cizincem na naší kulturní půdě; a jak by kdo mohl pochopit evropské dějiny a řády, kdyby nebyl poučen o podstatě a vývoji církví? Já sám stále opakuji a zdůrazňuji, že náboženství je podstatným prvkem duchovního života a kultury a proto mně je nejenom vyučování náboženství a o náboženství, ale i náboženská praxe velikou a nerozřešenou otázkou školské politiky." ("Hovory s Tom. G. Masarykem.")

Dr. Masaryk nestojí na stanovisku církevním, je theistou a náboženským eklektikem na půdě necírkevní, ale v otázce školské žádá, aby se věnovala pozornost náboženství, aby se také k náboženské praxi přihlíželo při řešení školské otázky. Tím vlastně odmítá Habrmannovy školské výnosy, jež náboženskou praxi odmítly a ze škol vyloučily. Když mluví Dr. Masaryk o náboženské otázce jako nerozřešené, tedy ukazuje, že s Habrmannovými výnosy se nemožno spokojit jako s věcí konečnou, ale že musí přijít něco nového, že škola musí býti reformována.

Po reformě školy volá se všeobecně. A jaká má být ona reforma? Jistě taková, aby vyhovovala valné většině národa, aby se přizpůsobovala současnému kulturnímu proudění, které lze charakterisovat slovy: "Zpět ke Kristu, zpět k Církvi!"

Dávno jsme tvrdili—hned po převratě—že jediné škola katolická odpovídá smyslu českých dějin a smyslu nynějšího poslání v Evropě. Dříve se nám stoupenci falešného hyperpokroku posmívali a naše snahy potírali, dnes však ustupují tiše do pozadí stávající se terčem ironických úsměšků toho druhu, jakým je zahrnul Dr. Rádl. Dnes jsou pokrokaři bezmocni, neboť učenci na slovo vzati, jichž se dříve dovolávali, opouštějí prapor protikřesťanské filosofie (protivismu, laicismu) a smířují se s katolictvím. Dnes jsme svědky toho, jak nově postavené školy se světi za účasti zástupců úřadů školských i samosprávných, jak při církevních visitacích čelní reprezentanti obcí vítají katolické hodnosty, jak do nově zřízených učeben se zavěšují kříže a četní učitelé chodí s dětmi na mši sv., na církevní průvody i k svatým svátostem. Na Moravě je ovšem těchto zjevů více než v Čechách, ale ani v Čechách nejsou projevy katolicity na školách řídkým úkazem. Vždyť máme mohutný kádr katolického učitelstva dobře organisovaného, před jehož kulturními počiny, jako jsou na př. prázdninové kursy, smeká uctivě každý inteligent! Máme též spolky katolických rodičů a přátel křesťanské výchovy (na Moravě Matici Cyrilometodějskou v Olomouci), jež velmi intenzivně pracují pro pokřesťanění školy. Je jen žádoucí, aby spolky ty rostly, aby se jim dostávalo podpory hmotné i mravní ode všech, jimž záleží na zdárné výchově příštích generací.

Kříž Kristův vítězí v čsl. školách a zvítězí jednou úplně! — školy v Československu stanou se "dílami Ducha svatého", budou zformovány dle intencí Sv.

Otce Pia XI., jenž ve své encyklice o křesťanské výchově mládeže praví, že "všechna školní výchova a výuka, totiž učitelé, duch vyučování, knihy všech oborů, zkrátka vše musí být proniknuto křesťanským duchem a vedeno mateřskou bdělostí Církve", že vše má být tak upraveno, aby náboženství bylo

i základem i korunou všeho vychovatelského počínání a tak tomu má být nejen v obecných, ale i na vyšších školách, neboť je nutno, aby dítě nebylo vyučováno náboženství jen v některých hodinách, nýbrž aby všechno vyučování bylo proniknuto duchem zbožnosti." — (Encyklika, str. 27. a 36.)

Vlnobití.

Román, jež napsala a milým čtenářkám "České Ženy", za jejich lásku věnuje Vlasta Javořícká.

Helenka neměla stání. — Mamince ovšem nic neřekla, ale k prádlu se ještě nepostavila.

Šla jako pro vodu a vyšla až za humna, dívala se na cestu, jež šla od stodoly do polí a zvolna se vracela.

Uviděla na sadě otce, který stál u samého plotu a napiatě se díval tímž směrem.

Lekla se ho a utíkala do dvora. Bála se, aby nehuboval, že vyhlíží cizího člověka, do kterého jim nic není.

A byla všecka neklidná, šel na ni strach a nemohla za to, že se musela myšlenkami stále vraceti k Duškoví.

Eva už byla netrpělivá, že nejde prát a volala ji, at' se už k tomu má, že s tím takhle nebudou ani do poledne hotovy.

Potom stály vedle sebe, praly, až to stříkalo a s Evy už crčkem teklo. Helenka ji napomenula, — proč se tak ulevvá a prohodila, že taková ženská, která je u prádla jako lovec, dostane určité lumpa — babička že ji to vždycky prorokuje.

Eva se tomu rozesmála a stříkla sobě na hlavu. Při tom, Bůh sám ví, jak jí to přišlo, vzpomněla si na Emila a myslela si, že Jalovcovi

muži nepijí a že ona také lumpa nedostane.

Když bylo na desátou a přišla chvíle svačiny, ptala se Hela starostlivě, musí-li se na louku se svačinou, či přijdou-li sekáči už domů.

Eva minila, že je to zbytečno, jíti za nimi, ale maminka povídala, že mají zlou práci a budou-li sici do jedenácti, že je přece záhodno donést jim pivo.

Tatínek s tím souhlasil a Zalmanová se rozhodla, že tam doběhne.

Sedlák souhlasil, at' prý si holky perou, že to mamince udělá v polí dobře, at' se proběhne. — ale Helenka se opřela.

Podívala se výmluvně na tatínka a že půjde sama, at' si maminka na tu chvíli stoupne k troškám. —

Zalman pochopil a souhlasil, a maminka si konečně také dala říci.

Tak Hela chvátala se svačinou: napřed musela do hospody a pak to vzala hospodovými humny rovnou na humna, malou oklikou kolem potoka a pak přímo po mezíci na Zalmanovy louky.

Chvátala, co mohla, až se jí pot perli po čele. Však lahve byly hodně těžké a chleba se také pro-

nesl. Při sečení se toho sní — to všem chutná až radost.

Honem je na louce podělila, — ptala se, zdali se jim ještě dobře seče a kdy toho nechají.

Povídali, že už za chvíli, že z nich potem teče a tráva se matlá pod kosou, že zůstávají kohouty stát a to je ostudné. Ba, že sem ani s tou svačinou nemusela chodit.

Helenka neměla stání; nechala jim tam i brašnu a nařídila Bolešovi, aby to všechno sebral domů a hupky běžela. Povídala jim na vysvětlenou, že mají mnoho prádla a nesmí se opozdit.

Emil ji povídal, že to krásně uschne a pere-li také Eva, zeptal se. Poškádlila ho, že mluví jako znalec a oč, že to také umí.

"To nejní žádnéj kumšt!" pravil jí s pokrčením ramen. "já bych prát doved — ale esli bys ty síkla kosou!"

"Jako brk, to bys koukal, ale umím eště taky lepší práci!" a už uhněla po mezi kolem žita, jež se mírně uklánělo.

A když sešla sekáčům s očí, začala do úvozu, jak ji vedla cesta, ale zamířila v pravém úhlu přes hlavatišťata a mezi ovsem po mezích. —

Pátrala tam, kde ráno Eva říkala, že viděla Duška a zaměřila po hrázi rybníku, který se jí v cestě rozkládal.

Kdo ví, vedlo-li ji tušení nebo náhoda, — nebo dokázala-li toho svou vůli — na svahu, který se skláněl do vody — uviděla člověka a byl to Dušek.

Poznala ho na první pohled a divně se zaradovala.

Opravdu, divně! Byl to strach i uspokojení!

Zdalo se jí, že mnoho na tom záleží, aby ho nalezla, že s ním přece musí promluvit a na něco se ho zeptati.

Ležel a spal.

Měl obličej k zemi a nohy zhrnuté pod sebou. Byl to živý obraz zchátralosti a bídý.

Hele se svírala hrud', když k němu přisedla na bobek a zavadila mu o ruce.

"Povídám — hej — Dušku, — slyšíte, co tady děláte?" ptala se ho. —

Procitl a prohlédl.

Klekl na kolena a protřel si oči. "Helenko," povídal, "to seš ty? Copaks mě hledala?" Usedl a chytiv ji za ruku, donutil ji, aby také usedla.

Kolem nebylo nikoho.

Broušení kosy neslo se k nim z daleka a cesta, jež se za vodou bělala, byla docela liduprázdná.

V rákosí kuňkala ojedinele kdesi žába — trpík tu silně voněl a linul svým hořkým poutem.

Daleko na vodě pluly překrásné lekniny. Byly jich tam celé skupiny. —

Hela se na ně dívala, ale nevnímala jejich krásy. Ptala se Duška, proč od nich utekl a vrátil-li se.

"Pořád si na vás myslím — bojím se, že něde zahynete hladem! Což vám u nás nědo něco udělal?"

Mlčky pokyvoval. Hladil její ruku, o níž se vedle něho na trávě opírala a teprve po chvíli zadumaně a náhodně povídal: "Udělalí. — Vzali mi tebe — a — maminku — a — všechno!"

"Ježíši Kriste!" vzkřikla — vytrhla mu ruku a sevřela si oběma rukama tváře i čelo.

"Neděs se, holka, neděs se! Je to pravda a musíš si tomu zvyknout! Já to taky zkouším, ale nejde to! Milá brachu, vrátil se do svého a svoji ho nepřijali! Jo, jo, to je smutná historie!"

"Pro umučenýho Boha, vyslovte se navopravdu — vy ste —"

"Sem tvůj tatík, kerýho před dvaceti lety prohlásili za mrtvýho! Grunt mu vzali — ženu — dítě a nejký im na tom záleží, aby byl navopravdu mrtvej! No, má bejt mrtvej, aby tady nepřekážel!"

Zchátralý člověk se drsně smál. — Ostré, proždělé strnisko se mu při tom ježilo.

"Neříkejte — neříkejte —" šeptala Hela, která rychle, vrozenou bystrostí pochopila příšernou hrůzu této celé situace, "to nejní možná — vy nejste můj — ta — tinek — já tomu nemůžu věřit!"

"Tak proč jsi mě hledala?" ptal se přísně a vzal přes její vůli malou její hlavu do rukou a hleděl jí do obličje.

Chtěla se mu vytrhnout, ale neměla k tomu síly.

Klečel vedle ní a pátral v jejich tazích.

"Proč mělas se mnou soucit, — proč ses vo mě bála — sama, jediná? Nevíš, co je to hlas krve? — To je, holečku, hlas Boží a jeho prst ti psal na čele moji podobu!"

Hela se mu vyrvala.

Byla zděšená — myslela, že se jí protíví jeho chlupaté, kostnaté ruce a zarostlá, zbědovaná tvář.

Odskočila od něho a dala se na útěk, ale po několika skocích se zastavila a vracela se zvolna zpět. Jak prve klečel, tak si dal dopadnout na trávník a zůstal tváří v zeleni pažitě.

Přichvátala a snažila se ho pozvednouti a nahlédnouti mu znovu do očí.

"Ježíši ukřižovanej," šeptala přitom, "vokažte se! Reknite mi, jak to všechno dokážete? Kdo vám uvěří, že ste Žalman — Pavel Žalman — můj tatínek?"

"Mám doklady!" povídal a vyňal z náprsi nějakou vojenskou knížku, která nesla ještě rakouského orla, pečete a razítka. A tam to stálo černě na bílém, tam to bylo neklamně napsáno!

Hela poulila oči — ruce se jí chvěly a nohy ji nedržely.

Přisedla si na bobek a četla ta osudná slova Pavel Žalman a potom si sahala po obličejí a do vlasů. —

"Už tomu věříš, že seš moje dítě — Helenko? Bylas taková malinká a roztomilá, dyž sem vás vopouštěl. — Spalas eště na kolíbce — třepalas ručičkama! To sme eště měli starý vókna a dřevěnej strop. A Kristus Pán byl nad posteleva jako dnes a díval se na mě — jak sem nerad šel a — jak sem měl — maminku a tebe rád!"

Zuřivá bolest rozhlodala se v jeho tváři.

Vyhlobila mu čáry přes lice a zkřivila mu ústa.

Hela si zacpala uši.

"Tatínku — pro rány Kristovy — neříkejte! Maminka — já — nikdo za to nemůže — ne! Tatínku — co chcete dělat? Pro všechno na světě — pro všechnu lásku — nechtějte jít zpátky!"

Sepjala ruce a hleděla na něho zděšenýma očima.

Rozlil se.

Odstrčil ji, jak se k němu obra-
cela. —

"Co myslíš? Či mám it zpátky
do Turecka? Mám it do otroctví?
Kolik dní už s sebou bojuju, ale
musím vyhrát! Můj je grunt a mý
sou pole — žena — a ty! Di a
řekni tomu druhému — řekni to
matce! Chci to všechno nazpátek —
je to mý!"

Vstal a loudal se kolem vody.

Hela přišla domů více mrtvá
nežli živá!

U vodovodu se napila vody a
stála pak u necek a mdle vyždi-
mala a hleděla do jednoho místa
jako náměsíčná. — —

Eva se jí mohla usmát!

Dobírala si ji, že myslí na Pa-
noše a plete ponožky mezi límce
— ale Hela toho ani nevnímala.

Nohy jí klesaly a nemohla dý-
chat. —

A den se vlekl jako moře!

— — — — —

Eva měla dnes plno švitoření.

Všelicos začínala o Emilovi a
smála se tomu, ale Helenka byla
jako na řevavém uhlí.

Mrzutě řekla Evě, aby mlčela a
raději prala, aby jim to ubývalo a
když šly k potoku máchat, nemo-
hla koš ani utáhnout. Eva se jí
smála.

Odpoledne už to nebylo k vy-
držení a nemělo to ostatně ani
smyslu, aby to ještě děle tajila.

Věděla, že to vyjít musí a tak
se jí zachtělo, tatínkovi to říci.

Tomuto druhému tatínkovi. —
který jí vlastního otce odevzdy a
úplně nahradil! Vždyť byl takový
moudrý a mohlo se mu všechno říci.

Přitočila se k němu proto a po-
šeptala mu: "Tatínku, já bych ti
ráda něco řekla, — ale aby ma-
minka neslyšela! — Pojd' na za-
hradu!"

A když ho tam viděla jíti, ta-
kového statného, hezkého a do-
brého, cítila strašnou bolest a ne-
vypověditelný stesk! Že by neměl
býti jejím tatínkem?

Chtěla nenávidět toho druhého
— který z čista a jasna přišel se
svým otcovstvím a se svým prá-
vem. —

Ne, to není pravda, to není
možno — po dvaceti letech? —

Hlouposti! Však tatínek, její dru-
hý, ale pravý, tomu zakročil! Nedá
si vzít, co mu patří — grunt a
maminku — je rázný a co před-
sevezme, vše se mu podaří!

Tím se chtěla utěšovat, — ale
představa toho druhého, jak před
ní klečel takový zchátralý a do
tváře se jí ocelovými očima díval,
ta ji rozvrátila ve dvě bolestné,
krvácující půlky!

Do vlastního přišel a svoji ho
nepřijali? — —

— — — — —

"No?" ptal se Žalman, vstoupiv
do zahrady a rozhlédnuv se. Hela
však již za ním spěchala, branka
vrzla, jak ji přidržela a stanula u
stolečku blízko plotu.

Nemohla ani dechu popadnout!
Jindy tančila, těkala, ani nevědouc
— že má jaké srdce!

Dneska nemohla jeho tlukotu a-
ni postačit. Vypadala jako obraz
úzkosti a Žalman, jehož sužovala
ženina nemoc i vlastní myšlenky,
přimo zbledl, když se na ni podí-
val. —

"No?" opakoval svou otázku, —
snaže se vypadati co možno vli-
dně. Vůči své pastorkyni se vždy-
cky takto tvářil.

"Tatínku", — vydechla Hela a
chopila se Žalmanovy pravice, —
"já sem mluvila s Duškem." Jeho
ruku si při tom bezděčně přiložila
na srdce a tlumila ní jeho bou-
cháň.

"Nechtěla sem ti to říkat — ale
— nemůžu to snýst a vostatně —
musíš to vědět!"

Žalman se vzrušil, až mu naběhl
na čele růžový trojúhelník.

Vytáhl jí ruku a netrpělivě se
chytil desky zahradního stolku.

"Co s Duškem? Kdy? Kde je?
Co s ním pořáde všicí máte?"

"Já zato nemůžu, tatínku. Seděl
u vody, jak sem šla se svačinou.
Vypadá hrozně."

"At' de k čertu!" rozkřikl se
Žalman proti svému obyčeji. "Má-
li hlad, at' se de naíst a nestraši
lidi. Dyt' ho žádnéj nevyhnal a nic
mu neděláme. Tak proč utek? Co
je to za lumpa?"

"Tatínku", zaúpěla Hela, "po-
vidal — povídal mi, — že je taky
— Žalman — Pa — Pavel —",
Hela polkla v půli slova a musela

se k tomu vrátit.

"Pavel — Žalman — Povídal
— že je můj — — otec." — Vy-
hrkla to ztěžka a zachytila se zno-
vu Žalmanovy paže. — Drobnou
tvářičku měla všechnu strhánou, —
když ji k němu obrátila.

Okamžik bylo ticho. —

Obličej Norberta Žalmana se
proměnil v podivnou škrabošku.
Zaťal zuby a všechny svaly —
všecko se v něm stáhlo jako v
křeči. A pěsti se zaťaly.

"Tatínku, já nevím", — jektala
Helenka, "dyt' to snad máte černý
na bílým, že můj tatínek — umřel
— ale — von má legitimaci. — —
Tatínku — má ji — —"

"Nesmysl!" zvolal Žalman a již
zase rudl a nabýval dřívější podo-
by. "Je to podvodník — a dost!
Já mu ukážu, že Pavel Žalman dá-
vno již umřel. Možná, že se zmoc-
nil jeho dokumentů a je to celý."

Helenka šla potom do stavení a
Žalman zůstal na okamžik v za-
hradě.

Bubnoval prsty o stolek a mrač-
ně si prohlížel nehty.

Když se za chvíli s Helou set-
kal, zkusil to usmát se na ni a po-
vídal vliďně: "Nech to bejt, He-
lenko. Mamince vo tom neříkej;
je to istě blázen, kterej pude dál!"

Helenka neřekla ničeho a neře-
kla také nic Panošovi, když přišel
večer na schůzku.

Divil se jen, že je zamlklá a
smutná; ptal se, zdali jí něco schá-
zí a pro potěchu jí povídal, že již
urgoval svou žádost o ženění a
jakmile to přijde, že si ji povede
k oltáři.

Byl veselý a pln dobrého roz-
maru. —

Hela ovšem té noci nespala a
slyšela také tatínkovu postel pra-
skat, jak se na ní obracel a ne-
spal.

Oh, poznala to a věděla dobře,
že mu není tak lehký, jak se tváří
a že snad má těžké starosti.

Však nazítřek byla jako omrá-
čena, když přišla pro pivo seká-
čům a kmotra hostinská se jí pta-
la: —

"Slyšelas vo tom, Helenko? Je
tu nákej pobuda a ten vypravuje,
že je tvým otcem. Je prej Pavlem
Žalmanem, jenž ve válce pad. —

Nebyl taky u vás?"

"Ne — nééé — koktala Helenka a šla domů, klopýtajíc.

A na louce měli sekáči hlavy pohromadě a jak tam s Evou přišly, už to slyšely.

"To přeci nejní možně!" povídal Matoušek, "po dvaceti letech se vrátit až z doví vodkád' a vydávat se za Žalmana? Tomu at' věří kdo chce."

"I — nechte to bejt!" řekl Nedvěd nato. "Just nedávno bylo v novinách, že taky jeden přišel, — kerýho dávno voplakali a měl už na krchově pomník, a bylo za něj zádušní nadací. Kdo pak ví. Šak vono to ouředně Žalmanové nepřišlo — psal to nákej kamarád."

Boleš síkl stranou a mračil se jako bouřka.

Když šel snídat, povídal sestřám mrzutě: "Slyšely ste to? Dušek se tu vydává za zemřelýho Žalmana. Dělá nám jen vostudu. No, jen at' přide! Vemu na něj bičistě a ze dvora ho vypráším!"

Děvčata byla úplně zmatena a rozvrácena a poslouchala řeči mužských ani nedýchajíc.

"Ale to přeci by nemohlo bejt!" šeptala Eva sestře, "jak by k tomu naši přišli? Tatínek je s maminkou voddanej a statek je taky jeho."

"To by bylo strašný, Evičko," stejně jí odpovídala Hela, — "nemám ponětí, co by se stalo."

"Hm, to by bylo náramně na pováženou," kroutil hlavou Matoušek, "to by bylo sakulentský! Arcit', že je váš tatínek s maminkou právoplatně vovedzdaney, ale takovej sňatek je před ouřady pak neplatnej! Dyby Pavel na to nastoup, tak by se to mušelo zrušit a statek by připadl taky tomu prvnímu."

"Tot' vítel!" křikl Boleš v mladické prudkosti, "to my bychme si dali statek vzít a maminku ne? — Nebo tatínka vyhnat? To sem tu eště já a raději bych takovýho vetřelce zabil, než bych mu ustoupil."

"Boleš! Pro Bohal!" zvolala Hela, jejíž obličej byl maskou utrpení.

"To se ví," souhlasila Eva s bratrem, "všecko je naše a nebož-

M. Nováková:

RADOST.

Hledej radost' kolem sebe,
dost' ji dalo dobré nebe,
že ji stačí pro vše dny;
rozhleďni se bystře všude,
na dosah tvé ruky bude
jen ji k sobě pozvedni!

Na čem utkví oko tvoje
k potěšení stvořeno je,
bohatství je v duši tvé.
Radost' všem je k dosáhnutí
v ušlechtilé mysli hnutí,
v duši čisté, citlivé.

Ze slunce se raduj svitu,
z hvězd, měsíce, ve blankytu,
z obláků, jež rosi zem,
ve chladivém stínu lesů,
v opeřenců zpěvných plesů,
radost' vždy je domovem.

Z oček dítky vstříc ti září
odleskem svým zdobí tváří
pocit čisté radosti —
ale marně bys ji hledal,
kam ji Pán Bůh vejít nedal,
v srdci plném — závisti.

tík strejc je mrtvej. Je! Náš tatínek to má ve stole potvrzený a náš tatínek to ví!"

"Pomalu, děti, pomalu!" krotl je Nedvěd a na Boleše se obrátil. "Dyby to měl istotně Pavel bejt, tak byste mu to nemohli nikerak zazlívát. Dyt' von by měl taky svý právo! A istě už moc vytrpěl."

"Ale že to nejní!" křikl Boleš, "a to se musí prokázat. Du to říct hned tatínkovi, at' zavolá četníky a toho šibala zjistí. Ach, já sem to hned věděl, že nám z toho Duška nevykvetě nic dobrýho!"

Mladík vyskočil a necht' za ním sestry volaly a běžely, pelášil do rodného dvora. Vpadl do světnice právě, když maminka válela chleba a roztláčovala ten Boží dar na slaměnky.

"Tatínku, co tam na louce chlapi povídají," volal a hezké tváře mu rozčilením planuly.

"Že prej se vrátil nebožtík Pavel Žalman. Že prej ten Dušek — že to vykládal večir v hospodě. Že prej je von sám Pavel a že statek je jeho a maminka že je jeho a Helena — a všecko! Tatín-

ku, pošli tam četníky, at' ho seberou!" —

Žalmanová chtěla zvednout slaměnku a nésti ji i s bočnickem do síně na lavičku, kudy se sázelo do pekárny. — ale po tom Bolešově vpádu už ji neunesla.

Proměněna v solný sloup měla ruce svislé podle těla a oči vypoulené v neurčito.

Žalman, který se k smrti lekl, byl uchvácen třesením a vášnivým hněvem.

"Co to mateš!" osopil se na syna. — "Zbláznili ste se všící, či co vás čerti berou! Nech mužský žvanit a di si po práci. Koukej, jak se polekala maminka! — Vpadněš sem jako blázen."

Boleš byl poněkud ochlazen a omlouval se:

"Ale dyž to všící povídají. Matoušek a Nedvěd a Emil to hned ráno taky slyšel — a všící povídají, že by byl ten Pavel v právu a statek že by byl jeho i naše maminka!"

Poslední slova Bolešova už se zlomila v pláči. Propukl a jako pokud byl malý, opřel se čelem o skříň a schoval si tvář.

Žalmanová ani nemukala.

Klopýtala k lavičce, která stála mezi okny a klesla na ni — přivřela oči a hlavu zvrátila na stěnu. —

Žalman se na ni polekaně díval a brada se mu tetelila.

"Aninko, seber se dohromady," povídal jí přitlumeně, "nic na tom nejní. Blázen nákej a nic víc. Co se bojíš", a bera ji do náruče, — chtěl ji chlácholit, "dyt' sem s tebou, nic se ti nemůže stát. — Tot' víš, já tě nedám. Ste všící moji a sem tu proto, abych vás bránil. — Dojdu k starostovi a nechám to vyšetřit."

"Nechod!" vykřikla Žalmanová a vši silou se muže zachytila, "nepustím tě! Ne! Musíš bejt u mě! Ach, Norberte," zavzlykala a padla mu čelem na prsa, "věř, že bude konec světa! Mrtví vstávají a hroby se vtevírají!" — — — — —

To byla sensace pro Pavlíkovské! — Celá ves byla na nohou. U Jalovců ani nevařili a u Včeláků mléko kypělo, že zavánělo až

na návsi.

Zenské u pumpy si kliku podávaly a rokovaly bez konce. Mužští se ani oběda nemohli dočkat — vepřící po celé vesnici kvičeli u žlabů. —

Zenské se nemohly rozejít. A bylo to také co říct.

Prosím vás pěkně, co se může teď stát?

Tohle ani není víře podobno!

Tot' aby to bylo v nějakém starém románě a ne ve skutečnosti!

Tak ten Pavel Žalmanů se teď — ko teprve vrátil z války!

Ted'ko po dvaceti letech, když Žalmanová má už nového muže a děcka — kdy má Norbert připsanéj grunt a hospodaři na ňom léta!

Zenský, slyšíte, to je co říct!

Tak volaly jedna přes druhou a křížovaly se.

"Copak by tomu řekli nebožtíci Žalmani? Tot' aby se v hrobě vobraceli!"

"Inu, tak to je, dyž se vdova kalupem vdává! Jako by nebyla Žalmanová mohla čekat!"

"Co si nejký počne?"

"No, Pavel istě nastoupí na svý právo! Musí dostat všecko zpátky!" —

"E — to budou těžký soudy." Že tam něde nevostal?"

"A co mu to napadlo, vracet se dom?"

"Doví, nemá-li tam už taky ženu a děcka!"

"Baže! Prosím vás, muskej! — Známe je!"

"Ale co se bude tady dít?"

"Jet' vono asi Žalmanové pěkně!" —

"Spadne i řebínek! Už nevěděla, co by vyváděla! Za cerama chodějí páni — já to říkám. — že pejcha předchází pád!"

"Já bych nechtěla bejt v její kůži!"

"To i Pán Bůh potrestal. — že vodvedla Norberta vod kněžství!"

"Dost možná! Byl zaslibenej a zrušili to."

Lidské jazyky jsou neúnavné. — Na neštěstí a úzkosti druhého pasou se až k prasknutí. Cizí útrapa a hrůza dělá lidem hrozně dobře. A hned mají tisícero otázek a tisícero starostí!

Tetky a sousedky toužily ce-

lou silou uviděti Žalmanovou alespoň jedním okem. Jak se asi tvářil? —

Zena dvou mužů! Vdova po živém, věru, sensační obrázek a v Pavlikově dosud nevidaný!

A najednou se objevil ten záhadný a tajemný člověk na návsi a šel k představenému.

Šel — šel — kdosi ho uviděl a již bylo lidí venku jako o posvěcení. —

Zenské to nezastaly, aby si vzaly čisté zástěry; vyběhly tak, jak byly, však ráno nebylo ani času, aby se učesaly.

Hubáčková měla vlasy v pramínkách po zádech a špinavý šátek jako klekání.

Nedvěďová si to jen tak dlaněmi trochu ulízla, zástěru si odhroula a držela na boku, aby nebylo vidět, jak je ušpiněná.

Dvořáková měla na ruce umouněného košiláčka a Čeloudková dokonce dítě u prsu. Vyběhla tak, rozepjatá, jen se trochu kazajkou zakrývala.

Kluci z celé vsi táhli svorně za Duškem — ale to už nebyl Dušek — Pavel Žalman to byl, jak dokazovala jeho vojenská knížka a v ní nalepená fotografie.

Nu, ovšem, kdopak by ho podle té fotografie poznal?

Tenkrát, před dvaceti lety tady na té fotografii to byl takový junák — muž v plné síle — snad mu bylo šestadvacet — snad osmadvacet let.

A hleděl bujaře, do života — byl pln síly — a ramena měl jako javor! A oči pěkně pod obočím uložené.

Nu, arcit', na té fotografii to je Pavel Žalmanů, to je pravda!

Starosta a paní starostová a dědoušek, jenž všecko pamatoval a všechny zdejší lidi měl od svého mládí v maličku, ten to dokazoval, že je to Pavel Žalmanů, že je jako živý a jen a jen promluvit.

Ale je-li to tenhle zchátralý a starý člověk — je-li tohle ten, — jenž tu na té fotografii — kdo to nůž dneše říci?

Celá ves koukala a posuzovala.

"Je to Pavel?"

"Nejní to Pavel?"

Lidská fantasie jest veliká —

lidské oči podléhají často úsudku ostatních! Často vidí podobu člověku v nemanželském dítěti, protože mu tím mohou nactiutrhati, byt' to dítě ve skutečnosti patřilo někomu jinému. A chtějí-li udělati otci škodolibou poklonu, najdou podobu třeba v jehněti!

Tak i teď mnozí říkali: "Je to Pavel! Je to von! Vidíte to žalmanovský držení těla? Jejich pevný chod? Je to von, je — no pomoz Pán Bůh Žalmanové!"

Ale druzí zase se dušovali, že Pavel takhle nevypadal.

Kdyby však přišlo na důkazy, na přísahu, byli by zarazili a ucouvli ti i oni!

U starostů to byl podivný soud a také tam nevařili a nejedli.

Záhadný člověk seděl na židli u stolu a tvrdil, že je Pavlem Žalmanem, který před dvaceti lety odešel do války a teď se zpět domů vrací.

A dal se do povídání.

Elegicky zněl jeho hlas, když vypravoval, jak teskně domov opouštěl, jak rád měl svou ženu a dítě, jak rád měl ty rodné brázdí, které mu otec odkázal a jichž právem užíval.

A všecko věděl, jak se říká na té straně, kde jsou pole sevřena potokem a strání, jak na druhé, — kde jde studená, větry a vánici navštěvovaná průložina.

Vyhaslýma krvavě prosit'oványma očima hleděl na selku Žalmanovou, která s Norbertem ke starostovi byla zavolána a vracel se k tomu smutnému loučení.

"Měl sem i tak rád a musel sem i vopustit!"

"Neměl!" křikla Žalmanová a celá se vzepjala. "Pavel mě neměl rád a můžete-li to povídat, pak nic nevíte a nejste Pavlem! Nadával mi a tlouk mě — a ne, že rád mě měl!"

"A přeci měl," stál na svém ten strašný a záhadný člověk. "Aninko, jen Bůh to ví! Měl sem tě rád — ale měl sem horkou krev! Hned mi vřela a trvalo to dlouho, než mi vychladla! Nemoh sem za sebe! A přeci, Pán Bůh ví, číms mi byla a jak sem po tobě toužil! Jen pro tebe sem se chránil, jen pro tebe přišel a padl do zajetí, jen pro

tebe sem chránil život! Bídnej život, kerej ináč nemá ceny!"

"A nejseš Pavel!" zvolal Norbert Žalman prudce a znovu ženu zastupoval, aby ji před ním chránil. "Nejseš! Poznal bych tě hned jako bratra — ale má krev neví nic vo tobě! Seš dočista cizej podvodník — já to vim! Ande je moje i děti i grunt! Pane strážmistr — seberte ho a dejte k soudu! Proto, že má papíry mýho bratra a že má jeho fotografii, nemusí bejt eště Pavlem!"

Tot' se rozumí, že četníci i starosta byli při Norbertovi.

Kdo něco má a něco v obci znamená, mívá přirozeně mnohem více víry než mrzák, přišedší Bůh ví odkud.

"Pudete se mnou," pravil strážmistr bez uvažování, "vyvedu vás na obvod vsi a vickrát at' se nám tu nevokážete! Sice vás vodvedu do města k soudu!"

Nešťastný a otrhaný člověk se však vzpouzel. Zvedl ruce, aby ho četník nemohl uchopiti a na jeho tváře se vyřítily slzy. Hrnuly mu vráskami a rýhami.

"Proč mi nevěříte?" zvolal v hořké bolesti, která byla tak velká, že by se nedala předstírat. — "Což sem něco zlého udělal? Což za to můžu, že sem přišel do zajetí a vodtud' pořád dál a dále na východ? Co se mnou dělo, co sem vytrpěl — to nemáte ani tušení! Vrah a vodsouzenec nevytrpí tolik, co já! Popravějí ho a má pokoj! Já musel trpět — a žít — a chtěl sem žít pro Aninku a svý dítě a pro rodnej statek! Držel sem se života — rval sem se přímo vo něj! A neměl sem peníze a nevěděl sem — dlouho sem nevěděl, že už je po válce — byl sem ve vtroctví a trpěl, a vzpomínal. — Což sem něco zlého udělal, že sem šel do války bojovat za vás za všechny, co ste doma? Chcete mě vodvádět proto, že mám svou ženu eště rád a chci i zpátky? — Ty, Norberte — pamatuješ se přece, jak sem vodcházel — tobě sem ji poroučel — a ty — vzals mi ji a všechno!"

Nešťastný člověk zaťal zuby a pěstě zvedl k čelu a zaštkal tak pronikavě, že to všechny v místno-

sti projelo a zarazilo.

To byla opravdová, krutá bolest a zoufalství!

Žalmanová omdlávala. Museli ji odnésti. —

"Až se najdou lidé a důkazy, které Pavla poznají, dá se teprve něco dělat," prohlásil starosta.

Druhého dne po mši svaté vypravoval hrobník, který na kruchtě šlapal měchy a ted' sešel mezi ostatní, že ten podivný člověk, — jenž se vydává za Pavla Žalmana, spal celou noc na hřbitově.

"Na mou duši — at' sem zatracenej," povídal hrobník, "esli to nejní Pavel. Mám vokna na krchov a koukal sem se, jak tam šel. Ani se nerozhlízel, ani se nerozmejšlel a rovnou cestou šel k starým Žalmanům. Sed si tam na kamenej rám a se mi zdá, že plakal. Je to náramně smutná historie!"

Hrobník mluvil pravdu!

Záhadný člověk seděl dlouho a dlouho na hrobě pantáty a panímámy Žalmanových a co jim tam povídal, to slyšely pouze měsíc a kamenný náhrobek.

Snad to neslyšeli ani ti, kteří odešli do věčného pokoje, neboť to by nebylo pro ně lehkým odpočinkem, ale očistcovou mukou.

Slyšeli, že vlastní dítě přišlo po dvacetiletém utrpení do svého a nikdo ho nepoznal a nikdo nepřijal! —

Nemoci vstát a zastati se ho, — nebo se zastati druhého a říci, že toto jest podvodník, který chce zhroutiti těžce vybudované štěstí!

Dobře, že hrob jest na sáhy kopán a mrtvé uši už ztrouchnivělé — dobře, že duše odešly někam do nekonečných a nezbadatelných dálek. —

A ten zchátralý člověk přece dlouho seděl, žaloval a — plakal.

Měsíc svítil větlemi vrb, jež splyvaly jako vlasy vodníkovy, — vrhal stíny křížů a tajemně kreslil na zdi různé podoby.

Jak vanul vítr, byl to příšerný tanec různých stínů, jež se na zdi mihly a vlnily — voják však byl otrlý a necítil snad hrůzy ani úzkosti! Obíral se patrně po celou noc pouze svými myšlenkami.

A ráno se znenadání objevil u Žalmanů.

Selka, když ho uviděla, vykřikla tak zoufale, že to všechny přítomné proniklo a hledala útočiště u Norberta.

"Zavřete dveře," křičela, — "at' sem nechodí! Pavle — pro umučenýho Boha!" — A schoulila se Norbertovi na prsa a ztrnula ve strašném očekávání.

Příchozí vypadal, jako by přišel skutečně z jiného světa.

Jeho smrtelně bledý obličej, — tmavé a kostrbaté vousy a pohaslé, ocelové oči — byly správným zevnějškem z hrobu zdviženého člověka.

"Povídám, Norberte," promluvil a dveře dokořán otevřel, "nemůžu nikde vydržet — a nemám ani kde bejt! Dyt' nemám střechy nad hlavou! Dyt' nemám co ist a kam se uchýlit a přeci sem přišel do svýho! Uznej to přeci a poznej mě — Norberte — což nevíš, žeš měl bratra Pavla? Bojoval sem pro vás, pro všeci a vostíhal sem lásku k Andulce! Je má a ty nemáš na ni právo! Jen já — já —"

Mladší Žalman byl bledší nad zed' a drže svou ženu oběma rukama, k příchozímu se jedva napolo obrátil.

"A dybys i byl Pavlem a dybys přišel a měl stokrát právo, je to všechno pryč a pro tebe ztracený! A dybys ti grunt musel přepustit a všechno — tak Andu nikdy ne! Slyšíš, mý je právo, mý sou děti! Vo cěru po Pavlovi sem se staral, vychoval sem i poctivě, jako že je Pán Bůh nade mnou, — vona to musí dosvědčit! Dyby to přišlo před soud, nikdo mě nemůže vodsoudit a proti mě svědčit! A dyby to přišlo před soudnou stolicí Boží — mám čistý svědomí! — Staral sem se vo otcovskej statek, vo Aninku i Helu — Hela to musí dosvědčit!"

"A já sem se nestaral? Moh sem snad za to, že mě povolali, — že sem musel ít, že mě zlej osud tak daleko zavál? Či nemám práva na kousek štěstí, kerý je každému dopřáno? — Heled', Aninko, vodpustim ti rád, žeš žila s iným, — žeš ho měla ráda, že máš s nim i děti — Norberte — vodpustim to

i tobě! — Prodáme pole a dáme ti peníze — di někam pryč a kup si inde místo — začni nový život a mně nech mý štěstí!"

Zchátralý nešťastník zaštkal.

Sepjal ruce a zalomil jimi — pak si zastřel obličej.

Helenka, která to vše poslouchala, propukla v pláč. Byla tím rozvrácena a ve dvě poloviny jako rozřata.

Něco ji nutilo, aby tohoto ubožáka uznala za otce, něco ji táhlo k Žalmanovi, o němž nevěřila, že jest jejím otčímem.

Norberta nešťastníkovy srdcelomná slova popudila až k nepřítelství! —

Právě proto, že byla namířena k jeho srdci, udeřila ho tak přímo do živého.

"Já že mám íť pryč? Vopustit ženu, děti a grunt, na kerým sem dvacet let tak svědomitě pracoval? Vzdát se Andy v tvůj prospěch — v tvůj a pro tebe? Kerejs i mlátil eště tenkrát, nadávals i a tejrál, kerej ses dvacet let světem honil — iný ženský třeba měl — —"

"Neměl!" křikl Pavel jako pěsti zasáhnutý. "Jak je Bůh nade mnou — sem čistej všeho — neměl sem mimo Andy inou za celejch dvacet let!"

"Chceš, abych i vopustil?" křičel Norbert vášnivě. "Po vši lásce, po vši věrnosti a po dlouhejch letech šťastnýho spolužití? — Což sme zvířata, aby střídala muže? — Nikdy ne — Pavle — seš-li to ty navopravdu, nikdy nevodejdu, nikdy nedostaneš mě z domu, nikdy nedám ti Andu ani na jedinou chvíli! — Vybojoval sem si i a je má!" —

Posledek zněl jako kvil a Žalmanová svírala šíji mužovu a zděšená až k šilenství skrývala mu lavu na prsou.

"To se ví!" zvolal Boleš, který z posledku ze dvora přiběhl a mezi rodiče a cizího člověka se postavil.

Byl to krásný chlapec ve své bojovnosti a kdo znal kdysi Pavla, když celou hospodu rozházel a sám jako vítěz tancoval, ten by se byl domníval, že se ta léta vrátila! I Helenku nějak bodla podoba

bratrova s tímto nešťastníkem!

Příroda velmi ráda kreslí v hoších podobu jejich strýců!

I tu si tak nápadně zahrála!

"To se ví," křičel Boleš, o tom všem, co umí krev, nevěda, "to se ví! Maminka je naše a tatínek je taky náš i statek! Vy dite ven — vy — vy, lupiči — my vám nic nedáme, raději vás —"

Sevřel pěsti a vrhl na nešťastníka zlý — velmi zlý pohled!

"Boleši, mlč — pro smilování Boží — mlč!" zvolala Helenka v zoufalém vyjevení. "Ty se do toho neplet!"

"Tak mě teda zabte!" povídal Pavel a jen přes rameno se podíval na rozkáceného chlapce. — "Zabte mě — sem tu sám a vy všici ste na jednoho!" — Pak se obrátil k Žalmanovi: "Zabte mě — ale to vám povídám — moje krev padne na vás na všechny! — Bůh vás musí potrestat — protože já sem v právu! Anda je má, — grunt a Helenka, — všechno je mé!" —

"Ven di — ven!" houkl Žalman a odstrčiv Andu, vrhl se ke dveřím, otevřel je a velitelsky na ně ukázal: "Ven di, sice se zapomenu a — zabiju tě!"

Jeho hlas se rozburácel, jak ho domácí ještě nikdy neslyšeli.

Vyřítl se až na zápraží a volal tam pod širým nebem: "A nepudeš-li po dobrým — utluču tě, jako že se Norbert menuje!"

A pak se potácel do světnice a ohlížel se prvně po ženě, je-li tu a nebyla-li mu uloupena.

Starší Žalman, neboť už všichni měli za to, že je to on, vyšel před přesilou všech za humna. — Byl všecek popelavý a oči mu matně plápolaly.

Zvedl ruku nad hlavu a hrozil rodnému gruntu. "Oh — počkej — počkej! Přisahám ti, že se pomstím, — strašně pomstím! Andu i grunt — všechno musím dostat! — Je to mý, mý! — Pán Bůh to ví a ten je a bude se mnou!" —

— — — — —
Po celé noci pak u Žalmanů nepali. —

Mužští hlídali, aby je ten zoufalý nešťastník nevypálil a Žalmanová nespala děsem a hrůzou.

Ženské v sousedství pak říkaly, že by nebylo divu, kdyby jí v hlavě přeskočilo!

Norbert Žalman nápadně zestarál a nahrbil se. Sedal zamyšleně a tiskl hlavu ve dlaních.

A zdálo se mu tak často o nebožtíku otci a o mamince, která jím tak často nařizovala: "Kluci, jenom se mějte rádi! Dybych věděla, že jeden druhýho utiskujete, v hrobě bych se vobrátila!"

Po takovém snu se zdvíhal, v měsíčním světle se díval na Andu a padal obličejem do polštářů.

Helenka smutněla.

Marně jí Panoš domlouval, aby si to nebrala tak příliš k srdci, že to je nějaký omyl a vše se vysvětlí, on že jí má ostatně rád a jakmile mu přijde povolení, že se s ní ožení a odveze si ji od toho všeho.

Oh, to neznal Helenku!

Nevěděl, že její kořeny jsou velmi hluboko v domácí půdě a že právě tak silně, jako miluje jej, — miluje i své rodiče. A že se v ní také ozývá krev, která se nezapře. —

Často vycházela za humna, dívala se do polí a toužila, aby ten nešťastník zase přišel.

Nezavítal ted' do statku, ale podal žalobu.

A byly pak soudy a kolikero stání. Žalmanovi hlava šedivěla; vzal si advokáta, mival s ním porady a jezdil se ženou do města.

Bylo předvoláno mnoho svědků — mezi nimi i soused Jalovec.

Ten pak navštívil Žalmana a povídal mu, krče rameny a posazuje kalhoty: "Nezlob se na mě, Norberte, tot' víš, já si tě moc vážím, ale svědectví je svědectví — a já za to nemůžu! Je to sakulentský — já vopravdu Pavla poznávám, je to von, je!"

A byl to skutečně Pavel!

To už věděli všichni a věděl to i Norbert.

Poznali to nejlépe po tom, jak znal pojmenování zdejších a hlavně Žalmanových polí.

Označil přesně, kde je to "Na vejhlidce," "V dolínách" a kde se prostírá "Ouhrabka," kudy se jedo do "Pázdí" a kde mají Žalmanovi les, jemuž se dříve říkalo

"Židův".

A pamatoval se na všechny podrobnosti — na své spolužití s Andou — vůbec na všechno!

To byla ovšem těžká úloha pro všechny!

Advokát, jehož si Norbert zjednal, sedal zamyšleně a celý případ pečlivě studoval, soudce pak kroutil hlavou.

A pan farář starostlivě poslouchal a na své židli přisedal.

Jak se v tom případě zachová světský zákon a jak církev?

To byl nešťastně tvrdý oříšek, na němž by si mohla jak spravedlnost, tak morálka vylámati všechny zuby!

"Jak to bude s gruntem? Právo jest rozhodně na straně vašeho bratra," povídal advokát, když se k němu o radu Norbert utíkal. — "Vy však si můžete vznést nárok na zaplacení tak dlouholetého hospodaření a můžete si zaúčtovat vše, co jste tam vložil a tu budou, takové ohromné obnosy, že se v nich statek utopí."

"A žena?" těžce vzdychl Norbert. —

"Váš sňatek je v tomto případě neplatný! I církev jej musí zrušit! Vaše paní má právoplatného muže na živu!"

"To je nemožné!" křikl Norbert, až mu hlas přskočil. "Nikdo mně nesmí vzít ženu! Mám s ní více dětí a žiju s ní skoro dvacet let!"

"Co je to všechno platno, když její první muž je na živu," křikl advokát ramený. "Ale nezoufejte, pane Žalmane! Dnešní doba postavila nový zákon — a ten je pro takovéto případy. Vaše paní se dá s ním rozvésti a povolí-li on, i rozloučiti a pak se dáte na úřadě oddat."

Žalmanovi třesla hlava.

Rozvod a rozluka — proti nimž tak ohnivě mluvil — všechno, — všechno bylo takové strašlivé!

I ten dopis od kamaráda Nebylo Františka Brady, který by sděloval, že byl při smrti Pavla Žalmana! — I s tím se musel teď Norbert přiznat!

Pošepťal to advokátovi — že dal padělati dopis, který potvrzoval bratrovu smrt!

"Nechtěl sem ho tím zabít — byl sem tehdy přesvědčen, že někde pad a nebyl zjištěn! — A musel sem takový psaní mít, aby mně úřady uvěřily!"

Advokát se podrbával na hlavě, ale nemusel by býti advokátem, aby tomu rady a východiska nenašel. —

Soudce upřímně radil ke smíru.

"Dohodněte se — jste bratry! Pavle Žalmane, zřekněte se ženy — právo je ovšem na vaši straně, ale to psané právo — zákon. — Laické právo jest vašeho bratra. Vaše žena ho má ráda a k vám už se nikdy nepřikloní. Dejte si vyplatiti ze statku podíl — odejděte do jiné vsi a žijte spokojeně. Naše zákony nejsou dělány na takovéto výjimečné případy a dá se to těžce, těžce luštit! Proto těžce, že rozsudek krutě postihne tu či onu stranu."

Marno!

Pavel Žalman stál neochvějně na svém!

Chtěl grunt i ženu! Jeho roztřesené ruce se spínaly, jeho pohaslé oči se zapalovaly.

Jednou za ním vyšel Norbert u soudu na chodbu.

"Pavle, měj přeci rozum! Nenič mě! — Dost je na tom, co sme už vytrpěli! — Byls prohlášen za mrtvého — proč ses nevydával za něj i teď? Což nemáš ani hrstku šlechetnosti? Vodejdi a budeme ti vděční! Dám ti, co chceš! Peníze a moc peněz! — Udělám si dluh, chceš-li! Pavle, prosím tě a zapřísahám pro památku našeho otce! — Heleď, umoudři se a dám ti všechno!"

"I Andu?" zasykl Pavel.

"Andu ne!" zaúpěl Norbert. — "Všecko, ale i ne!"

"Tak nechci nic," zahučel Pavel, "at' nastoupí právo zákona!"

Při jednom přelíčení se vrhla Žalmanová před Pavlem na kolena a prosila ho tak, že by se byl kámen ustrnul.

"Pavle — pro umučeného Ježíše tě prosím — ustrň se nad námi! Nenič nás! Nechci nic než Norberta! Je můj a mám ho ráda jako svůj život! Nebo chceš můj život za vykoupení nás všech? Chceš, abych es votrávila? Řekni to a já

to udělám! Všecko udělám, vobětuju sebe — ale nech mým dětem tátu — neber im Norberta a nevyháněj ho z našeho gruntu! Já už tě ráda nemám a mít nikdy nemůžu!"

Její hlas zněl tak srdcelomně a zhrouteně, že by se kámen nad ní pohnul.

Také Pavel Žalman byl nejkrasněji dotčen.

Zvedal ruce a bědoval: "Za ty léta utrpení, za to otroctví, za tu nadlidskou útrapu teď mi řekneš, že mě už ráda nemáš? Co sem zlého udělal? Či se mám voběsit, abyste se mě zbavili? Za všechno to toužení na těšení — za všechnu mou lásku? Ando, ustrň se, jen kousek lásky mi dej a buď se mnou, dyť já tu stejně dlouho už nebudu!"

Andu museli odvésti. Zoufalstvím ulehla a stonala — a proces se vlekl.

Jak utekly žně a jak přišel podzim, nikdo nevěděl. —

Nad Žalmanovým statkem visely těžké chmury a nikdo nebyl tak mocný, aby je odehnal.

Děvčata plakala a Boles se nehnul od maminky.

Práce hynula a vše bylo v rozvratu. —

(Pokračování.)

Lékárnická. Přišel starý Bořivoj do lékárny: "Jsou tak dobrej, pane lékárníku, mám doma nemocnou kočku, nemohli by mi něco dát, aby se uzdravila?" — "Já nejsem zvěrolékař," odtuší lékárník, "to musíte o dům dále." "Ale podívej se, pane lékárníku, snad by mi mohli přece něco dát." — "Nu budiž, tedy," přikývne lékárník, "pojd'te si sem za pult a něco si vyberte!" — Tu starý Bořivoj se ulekne a ptá se: "Jo, pane lékárníku, ale co si mám vzít?" — Lékárník na to: "Co chcete, ono je to beztak pro kočku!"

Dítě velkoměsta. Slávka na procházce o prázdninách vidí po prvé kvést na louce silenku: "Mami, jejeje, pojd' sem honem, tady je kytíčka, která voní po voňavce!"

Jan Staněk:

Z českého zákoutí.

V Libánkách ztráty Ferdovy nikdo jiný nepocíťoval, vše šlo zase svým chodem, lidé dosušovali otavy, byli zaměstnáni na lukách a tu si na takové malé události nikdo ani nevzpomněl. Tam u řeky sušili otavu lidé sedláka Supiny, který byl znám jako veliký hrubec a lakomec. Jirka kovářů šel mimo pracující a zastavil se při nich. Supina měl dvě hezké služby a Jarka se počal s nimi bavit.

Bylo to odpoledne — Supinovi dávali polosušenu otavu na kopy a Jirka ze žertu jednu kopy rozvalil, kterou služby právě ohrabovaly. Supina to spatřil, rozhněval se a zvolal vztekle:

"Ty kluku ležácká, ty nás tu budeš zdržovat?! — Táhni hned odtud a nepůjdeš-li, hrabiště o tvou blbou hlavu přerazím! To se podívejme, takový ležák, celý život nevezme práci do ruky a nás by tu chtěl zdržovat, — nemáš doma žádnou práci?"

Jirka se zastyděl, ohlédl se hněvivě na sedláka a odcházel. Jirka ve skutečnosti lenochem nebyl, — musil pracovat doma více než každý ve vsi. Kovář měl také trochu pole, které Jirka sám obdělával, a každou volnou chvíli musil věnovat řemeslu. Odcházející nyní od Supinových, pocíťoval proti hrubému sedláku veliký hněv a tu si pravil:

"Však mu za tuto jeho hrubost něco provedu."

Vrátil se domů, uvažoval, co by mohl Supinovi provést, aby ho rozzlobil? Po delším přemýšlení se spokojeně usmál a zašeptl:

"To bude tak dobře, škoda mu tím nevyvstane a přece se poděsí

— to bude zítra randál po celé vsi!"

Před večerem přiběhl Supina s nějakou prací ke kováři a chtěl to mít hned hotové. Kovář velel Jirkovi, aby to udělal a mezi tím, co Jirka pracoval, mluvil kovář se Supinou, dotazoval se ho, jak jsou daleko s prací a zdali mají otavu s louky již odvezenou a mnoho-li je tam toho?

"Zítra to odvezeme, dnes jsme to dávali do kop, máme tam padesát kop, mohlo být více, kdyby nám to byla ta bouře zaplavila," odpovídal Supina.

Jirka si zdánlivě toho nevšímal, co Supina s otcem mluví, ale slyšel vše a když řekl sedlák, že tam u řeky jest padesát kop otavy, — zašeptl sám k sobě: "Však zítra jich tam tolik nebude!"

Večer, když nastal ve vsi úplný klid, procházel se Jirka ještě po silnici a pak zaměřil oklíkou k řece na Supinovu louku. Noc byla tmavá a to se Jirkovi dobře hodilo; jímle se octl na louce, jal se kopy přenášeti, dělal ze dvou jednu, nakládal je na sebe. Byla to práce dosti úmorná, ale pevná vůle zmůže vše, pracoval, až se s nímho pot lil — místo, kde stála kopa, pohraboval rukama a zvláště dbal toho, aby nebylo znáti, že jsou kopy kladeny na sebe.

Konečně byl se svou prací hotov, oddychl si zhluboka, setřel pot s čela a spokojeně pravil sám k sobě:

"Tak, milý Supino, nyní ti někdo ukradl polovinu tvé otavy, to bude zítra randál po celé vsi!"

Nyní spokojen sám s sebou bral se volným krokem k domovu a u-

lehl hned na lože, aby se po té úmorné práci spánkem posílil. — Druhého dne byl stále na stráži, čekal s jistotou, že Supina způsobí křik a stalo se tak.

Asi o devíti hodinách rozlehl se na návsi vzteklý křik, kovář vyběhl z kovářny, aby viděl, co se děje, a tu spatřil Supinu, ženoucího se po silnici, tvář jeho byla vztekem rozpálena, rukama šermoval a křičel do ochraptění:

"Pakáž zlodějská, všivá, já to naučím! — tolik otavy mi tam ukradli, ale já to tak nenechám, — nyní jdu rovně k četníkům a udám to, musí být provedena prohlídka u každého; to by tak bylo hezké, aby mne mohli kdekdo okrádati! Do kriminálu je dám zavřít, — nechť to jest kdokoli! Polovina otavy jest pryč a to bych měl takhle strpět? — Ne, to trpětí nebudu, dvacet pět kop velikých jako chalupy bylo mi ukradenol!"

"Ale, sousede, tak veliké přece nebyly jako chalupy," pravil kovář.

"Co, že nebyly?" obořil se Supina na kováře. "Jděte se tam podívat, uvidíte, jaké jsou a takových dvacetpět kop jest pryč! — Hrom aby toho zloděje rozdrtil, — ještě bych do něho kopl! Jdu k četníkům a dám zloděje zavřít!"

Jirka slyšel Supinu láteřiti a uslyšev o četnících, zalekl se, neboť četníků se každý bojí a chrání. —

Když přišli Supinovi ráno na louku, aby kopy rozházeli a otavu sušili, bylo první starostí sedláka kopy spočítati; hned se mu jich zdálo být méně a hněv se počal v něm bouřiti. Když však viděl, že opravdu mnoho kop schází, — byl hněv jeho strašný. Zakázal čeledi kopy rozhazovati a běžel pro četníky.

Po jeho odchodu počala čeleď kopy prohlížeti a tu dospěla k přesvědčení, že byly kopy vlastně jen na sebe nakladeny, bylo znáti, jak byly přenášeny, neboť byla polosuchá tráva troušena od místa, — kde dříve kopa stála, ke druhé kopě.

"Ten náš hospodář učiní poplach pro darmo; kopy se z louky neztratily, jsou zde, ovšem že na-

ložené na sobě," mluvil čeledín, když si kopy prohlédl. "Jsem zvědav, co tomu řeknou četníci?"

Po delší době přicházeli dva četníci se Supinou na louku, tento jim cestou vykládal o kopách, jaké byly veliké a dvacetpět jich někdo ukradl. Toho zloděje by si přál Supina dostat do rukou, s tím by zatřásl, až by mu zuby drkotaly.

Když přišli četníci na louku, jali se prohlížeti místa, kde kopy stály, šli od jednoho místa ke druhému, mluvili spolu potichu a smáli se. Prohlédli celou louku a konečně se obrátili k Supinovi kráječícimu s čeledí za nimi a jeden pravil:

"Pane Supino, jest pravda, že zde nějaký darebák byl, ale nebyl to zloděj, byl to jenom takový uličník, kopy se sice ztratily, ale odneseny ani odvezeny nebyly, otavu zde máte všechnu —"

"Co pravíte, pane strážmistře?" zvolal Supina zlostně. "Kopy jsou pryč a nebyly odneseny ani odvezeny — to je opravdu směšné!"

"Ano, směšné to jest a tím více směšné, když uvážíte, že vás chtěl někdo jenom tak pozlobiti. Pohleďte, zde stála kopa, je to znatelné, že byla odnášena, kam ale? Otava je troušena ke druhé kopě, ale od té již nikam. Pojďte na jiné místo! Pohleďte, zde se to opakuje, zase byla kopa přenesena na druhou a tak je to všude, — onen žertovný člověk nadělal vám z padesáti kop dvacetpět, ale ničeho z louky neodnesl."

"To není pravda, kopy byly ukradeny," trval Supina na svém, ač nyní již viděl, že je tomu tak, jak četník udával.

"Dobře, pane Supino, nám nechcete věřiti, povolejte si sem obecní komisi, uvidíte, co uzná," — pravil četník.

"Nikoho sem nebudu volati, — nechť tomu jakkoliv a třeba nebylo ničeho ukradeno, dám přece onoho lumpa zavřít, který mi to tu provedl, nechť to jest kdokoli!" —

"Ano, to můžete, přihlásí-li se vám," ušklíbl se četník. Nyní prohlédli četníci ještě cestu, zdali tam naleznou nějaké známky, že by byla otava z louky odnášena, ale

nenalezli ničeho a tudíž se vzdálili.

Supina se třásl vztekem a styděl se za to, že provedl takovou hloupost a po celý den nadával a proklínal.

Ve vsi se rozhlásilo velmi rychle, že Supinovi ukradl někdo z louky polovinu otavy a tu se přišlo též několik lidí na Supinovou louku podívat a jali se sedláka vyptávat, jak to bylo, kolik těch kop se ztratilo a tak dále. Supina byl však mrzut, odbýval každého slovy: —

"Ale nechte mne, nechci o tom mluvit — mám hrozný vztek!"

Přes to, že Supina nechtěl nikomu vysvětlení podati, rozhlásilo se ještě toho dne po celé vsi, že si někdo ztropil se Supinovou otavou pěkný žert. Lidé se tomu smáli, jak Supina vedl četníky na louku, — sám že tomu nerozuměl, jaký žert si někdo s jeho otavou ztropil.

"Však já se to dozvím, kdo to udělal, ale pak at' se těší!" říkal Supina, hroze pěsti. Že by se pořídně odsloužil, o tom nikdo nepochyboval, neboť byl Supina znám jako veliký hrubec.

Jirka kovářů se chránil před někým se prozraditi, že on to byl, který Supinovy kopy na sebe naskladl, věděl, že by ho výprask neminul a toho si přece nepřál.

Supina v tichosti uvažoval o tom, kdo by to mohl býti, komu by na tom záleželo? Dospěli a u sedlí lidé to jistě nebyli, to učinil někdo z bujnosti a nyní, kdo by tu byl takový, aby jej těšily takové hlouposti? Neuvažoval dlouho a již se ustálil na tom, že to nebyl nikdo jiný než Jirka kovářů a tu pln hněvu sám k sobě pravil:

"Ten to byl, nikdo jiný — nyní bych si přál dostatí jej do rukou a míti aspoň částečku jistoty, tomu bych nasolil."

Jirka měl jakési neurčité tušení, že mu hrozí se strany Supiny nebezpečí, vyhýbal se mu, nechtěl se s ním setkat, při tom však přemýšlel znovu, jak by jej mohl zase něčím pozlobiti. Po dlouhém přemýšlení si zase něco vymyslíl.

Supina měl velikou zahradu a uprostřed zahrady stála hruška, již dali název medovka. — Měla vždy hojnost ovoce a kluci ze vsi

rádi si na tyto medovky zašli, — když nebyli Supinovi doma, — a starší hoši zašli často večer nebo v noci na tyto medovky, což se opakovalo každý rok. Na tomto podkladě utvořil si Jirka plán — chtěl zase Supinu pozlobiti.

Ušil ze starých pytlů kalhoty, to dokázal, jednalo se mu nyní ale o kabát! Svůj starý kabát anebo otcův dáti nechtěl, obával se, že by to mohl někdo poznati, a ušiti jej neuměl. Tu si však vzpomněl, že Supinovi měli v zeli strašáka, který měl na sobě Supinův starý kabát a tento strašák tam ještě ležel na zemi, nedávno jej tam Jirka viděl, když šel polem; rozhodl se toho strašáka z kabátu vysvléci a použití kabátu pro svůj plán. Večery byly nyní jasné, měsíc svítil a to se Jirkovi právě hodilo. — Vyšel si jednoho večera do polí a kabát Supinův přinesl a ještě té noci vycpal slamou kalhoty i kabát, načež to dobře ukryl, aby mu na panáka otec nebo matka nepřišli. —

Tohoto vycpaného panáka chtěl umístiti na Supinovu medovku a věda, že sedlák se jde podívatí několikráte za noc do zahrady, — chtěl mu svým panákem způsobiti potěšení.

Druhého dne byla neděle, Jirka věděl o tom, že Supina chodí v neděli večer do hospody a vrací se vždy tak asi kolem jedenácti domů a projde vždy ještě zahradu. Také této neděle byl Supina večer v hospodě: Jirka obcházel okna hospody a když nabyl o tom jistoty, že Supina jest v hospodě, — chvátal domů pro svého panáka a opatrně, aby nebyl nikým viděn, blížil se k Supinově zahradě.

Když přišel ku plotu, přikrčil se a poslouchal — bylo všude ticho, nikde se nic nehnulo; nyní přehořl vycpaného panáka přes plot a přešel rychle a obratně za ním. Nyní se chopil zase panáka a donesl jej k medovce, na níž se s ním vyšplhal a usadil jej na větev ve výši asi tří metrů od země a motouzem připevnil k hořejší větvi, aby nespadl.

Sotva byl se svou prací hotov, již chvátal ze zahrady — bál se Supiny, že by jej tam mohl dopad-

nouti. —

Když se octl mimo zahradu, od-
dychl si spokojeně, ohlédl se ještě
k medovce a i s tohoto místa po-
zoroval při svitě měsíce svého pa-
náka, sedícího na větvi, podobal
se dosti člověku.

Nyní se šel podívat zase k ho-
spodě, zdali Supina ještě domů ne-
půjde. Když nahlédl do okna, —
spatřil jej hotovícího se k odchodu.
Jirka se otočil a chvátal zase
k Supinově zahradě, přikřčil se k
plotu blízko medovky, aby viděl
a slyšel, co bude sedlák činiti a
mluviti.

Netrvalo dlouho a slyšel jej při-
cházet po silnici od hospody. —
Cesta do statku vedla s druhé
strany zahrady — Jirka chtěl ny-
ní hospodáře upozorniti, že se ně-
kdo v zahradě nalézá, hmatl ko-
lem sebe a tu nahmátl nějaký kou-
sek dřeva a když slyšel hospodá-
ře jíti podél zahrady, hodil dřevo
na strom, čímž způsobil ve větvích
šelest a hned na to se ozval Su-
pina volaje:

"Prachmilionská pakáž zloděj-
ská, již jsou zase na hruškách! —
Ale počkejte, vy bando! já vám to
osladím, že budete na to pama-
tovat!"

Po tomto volání bylo slyšeti, jak
chvatně běžel do dvora a brzy na
to se hnál již zahradou přímo k
medovce. Jirka jej viděl při světle
měsíce chvátajícího zahradou a
jak se mu zdálo, měl v ruce bič.
Když doběhl k medovce, zastavil
se a zahleděv se na strom, zvolal
pln vzteku, šlehaje divoce bičem:
"Ha, ty pacholku, tam jsi! — I-
hned polez dolů a hned!"

V téže chvíli počal šlehati bi-
čem onoho chlapíka sedícího na
větvi, volaje při tom: "Já ti dám
hrušky, počkej, ty lotře, dostaneš
medovky, na které nezapomeneš!"

Šlehy bičem dopadaly hustě a
pádně na chlapíka sedícího na vět-
vi, ale on se nepohnul, jako by
toho ani necítil.

"Tak ty dolů nepůjdeš?" rozkřik-
l se hospodář a ještě s větší zuřivostí
šlehal domnělého chlapíka,
ale marně, on dolů nešel, ani se
nepohnul, jako by těch šlehů ani
necítil. Supina byl již unaven, u-
stal ve svém šlehání a udýchaně

zvolal:

"Ptám se tě poslední, půjdeš
dolů dobrovolně či nikoliv?!"

Ani na toto zvolání chlap sedící
na větvi se nepohnul — to však
bylo Supinovi již přespříliš; jal se
znovu bičem šlehati a tak důklad-
ně, až se cele udýchal a konečně
zvolal:

"Půjdeš dolů anebo nepůjdeš?!"
— chlap neodpovídal, ale od sil-
nice se ozval hlas, tážající se, co
se v té zahradě děje? Sedlák po-
znal po hlase ponocného, zavolal
na něho, aby šel do zahrady k ně-
mu, že tu má na hrušce zloděje.
— Ponocný přichvátal k plotu a
ptal se hospodáře, kudy by se do
zahrady dostal? Tento mu řekl,
aby šel až do dvora a tam otevře-
nými dvířky do zahrady. Ponocný
chvátal do dvora a sedlák pravil
nyní k chlapovi na hrušce sedící-
mu: —

"Počkej, nyní tě stáhneme a
rovnou tě poženeme k četníkům!"

Ponocný se přihnál a již také
spatřil chlapa sedícího na hrušce.

"Tak, tu tě máme!" zvolal po-
nocný. "Počkej — tobě bude zítra
volno, budeš sedět v šatlavě a do-
staneš pořádný výprask! — Pojd'
dolů!"

Chlap se ani nepohnul. "Hos-
podáři, půjčte mi ten bič, já mu jich
několik uštedřím!" pravil ponocný
dále.

"Já už jsem mu jich nasázel a on
se nehne," pravil sedlák podávaje
bič ponocnému. Tento chopiv se
biče, šlehal panáka ze vši síly, ale
ani nyní se neměl k sestoupení. —
Ponocný ušl a obrátiv se k Su-
pinovi, pravil:

"Hospodáři, ten člověk není živ,
možno, že se tam oběsil."

"Hrome, to ještě, aby se mi tu
někdo v zahradě oběsil!" zvolal
Supina polekán. "Co s ním nyní,
co máme činiti?"

"Přineste žebřík a musíte se tam
na něho podívat!" rozkazoval po-
nocný.

Sedlák odběhl a ponocný od-
stoupil též od domnělého oběšen-
ce. Supina se vrátil brzy se že-
bříkem, přistavil jej ke stromu a
vyzval ponocného, aby vystoupil
vzhůru.

"Já?" zvolal ponocný a uskočil

ještě dále od stromu. "Co vám to
napadlo za hloupost, že mne vy-
zýváte, abych se tahal s oběšencí,
to není moje povinnost!"

"Vystupte hned po žebříku na
strom, nechcete-li přijíti o službu!"
rozkřikl se sedlák. "Neuposlechnete-
li, zasadím se o to, abyste
byl sesazen!"

Ponocný ještě chvíli váhal, na-
čez chvěje se na celém těle, při-
kročil k žebříku a vzdychaje vy-
stupoval na strom, — chránil se
však oběšence se dotknouti; tam
ve stínu viděl, že má chlap na hla-
vě nějaký zchlíplý klobouk a hla-
vu skloněnu, hmátl rukou na ho-
řejší větev, zdali nahmátne pro-
vaz, na němž chlap visí.

A opravdu, nahmátl špagát, na
němž byl oběšenec uvázan; utrhł
uleknut rukou a odšoupnuv se dále,
zavolal na sedláka stojícího dále
od stromu:

"Hospodáři, podejte mi nůž a-
bych mohl toho chlapa odříznout,
je to opravdu oběšenec."

"Kdo je to?" tážal se Supina
hlasem pokleslým.

"Nevím, kdo to jest! Nevidím
mu do obličeje," odvětil ponocný
chvějícím se hlasem. "Podejte mi
rychle nůž, ať mohu sestoupiti, —
vždyt' mne tu obchází hrůza!"

"Co vás napadá, abych vám dal
svůj pěkný nůž k odříznutí obě-
šence, to neudělám!"

"Tedy ho tu necháme do rána,"
odvětil ponocný a již sestupoval
se stromu. Sedlák přiskočil nyní
k žebříku a vzkřikl zlostně, až se
to zahradou rozlehlo:

"Odřízněte ho, sice nebudete
ponocným!"

"Dejte mi nůž, já nože nemám,"
ohradil se ponocný.

V té chvíli se brali jiní tři sou-
sedé domů z hospody mimo Supi-
novu zahradu a uslyševše tyto vý-
křiky, stanuli a naslouchali.

"Vy ho musíte uříznouti, nestř-
pím toho, aby mi tu visel až do
rána na stromě, ještě dnes ho mu-
síte dopravit do márnice. Rychle,
sice budete na mne pamatovati!"

Slyšeli sousedé a po hlase po-
znávali Supinu. — Hned na to se
ozval žalostný hlas ponocného, —
řkoucí:

"Ale vždyt' já nemám nože, čím

ho mohu odříznouti?"

Mezi sousedy, stojícími zvenčí zahrady, byl také starosta Sila a uslyšev nyní, že se tam jedná o oběšence, zaměřil blíže a ostatní sousedé šli za ním. Když došel blíže k místu, kde se sedlák s ponocným hašteřil, zavolal na Supinu a tázal se, co jest.

"Ale co jest, nějaký darebák se mi tu oběsil na medovce," odpovídal Supina. "Lump, právě moji zahradu si musil k tomu vybrati a na nejlepší hrušce, nyní nebude ani to ovoce již k jídlu, kdopak by ty hrušky jedl? — Ponocný ho nechce uříznouti, nevím, co si zde počítí. Pojd'te sem, přátelé, porad'te nám, co bychom měli dělati." —

"Nemohu jej odříznout, když nemám nože," hájil se ponocný a odstoupil od stromu. Sousedé šli nyní do zahrady a když stanuli u hrušky, zahleděli se na oběšence, sedícího na větvi. Sila se náhle rozhodl a vystoupil na strom po žebříku a nakloniv se k oběšenci, podíval se mu do obličeje, ohmatával hlavu a ruce, málem by byl propukl v hlasitý smích, ale zdržel se; sáhl do kapsy pro nůž, přerázal spagát, pravě:

"Pozor, shodím toho chlapa dolů a odnese jej!" V té chvíli spadl oběšenec se stromu, ale pád jeho nebyl těžký, dopad lehce, jenom to trochu zašustlo.

Dole stojící odstoupili rychle od stromu, když starosta volal, aby dali pozor a nepřibližovali se ani nyní, když mrtvé tělo na zem dopadlo. Starosta sestoupil se stromu a zvolal, potlačuje s námahou smích:

"Nuže, chopte se ho, proč tu stojíte jako oslepeni?"

"Co to jest, kdo to jest?" tázal se jeden soused, přistupuje blíže. Při pádu se stromu klobouk oběšenci s hlavy spadl a bylo viděti jenom žvanec slámy.

"Je to člověk?" tázal se onen soused a zase o krok se k oběšenci přiblížil, hledě stále na podivnou hlavu. Také druzí přistupovali blíže krok za krokem, až konečně stanuli u nehybně na zemi ležícího těla. Také ponocný si dodal nyní odvahy, přistoupil k mrtvole, roz-

žal zápalku a posvítil si do obličeje oběšencova. Vzpřimil se a rozhlédl se po ostatních, zvolal udiveně: —

"Co to jest? — Vždyť to není člověk, je to slamou vycpaný panák!" Nyní se chopil již bez bázně mrtvoly jednou rukou a zatřepal ji tak mocně, až sláma z ní vyletovala.

Sousedé propukli nyní v bouřlivý smích a tleskajíce rukama, volali: "Tohle jest výborné, tohle jest krásné, kdo si tuto švandu vymyslí, tohle věru za to stojí!"

Supina se však nasmál, stál o podál pln hněvu, styděl se za to, že se dal tak ošáliti a již uvažoval, kdo mu toto zase provedl. Nedávno měl nepřijemnosti s otavou a nyní zase toto; jako by byl zde jenom proto, aby si někdo z něho tropil šašky.

"Nuže, sousede, co uděláte s tím oběšencem?" — tázal se starosta Supiny. "Nenecháte ho tu snad ležeti, pohled'te, jak jej ponocný rozdrchal, až z něho vnitřnosti padají."

"Co udělám? — Zítřka to udám četníkům a ti musí vypátrati, kdo se opovážil takto mne urážeti, tohle trpěti nemohu!"

"Nuž, jenom to udělejte," zasmál se starosta a odcházel a za ním šli i ostatní, smějící se hlasitě této zvláštní příhodě.

Jirka ležel stále přikrčen za plotem, slyšel vše a v duchu se smál, jak Supinu napálil. Když však slyšel, že Supina to udá četníkům, ulekl se přece a rychle se také vzdaloval.

Druhého dne mluvilo se ve vsi jen o podivném oběšenci v Supinově zahradě, všude bylo smíchu a mnozí měli z toho velikou radost, neboť měl Supina mnoho nepřátel, které si nadělal svou hruhostí a lakomostí.

Supina šel opravdu druhý den k četníkům a udal, že se někdo odvážil minulého večera vstoupiti do jeho zahrady, mnoho hrušek otrhal a jako na výsměch, pověsil na strom slamou vycpaného panáka.

Četníci šli do Supinovy zahrady, spatřili tam ještě rozdrchaného panáka, ležícího pod stromem, ale škodu na stromě nemohli odhado-

vati, větve olámané nebyly, věnovali však pozornost panákovi a dotazovali se, zdali by někdo znal šaty slamou vycpané.

Supina poznával svůj starý kabát, ale neřekl to, tu však přiběhl jeho hoch, asi dvanáctiletý, a slyše četníky ptáti se či by to mohl býti kabát, zvolal:

"To byl kabát našeho tatínka a klobouk také, dali jsme to na strážáka do zeli, aby nám tam nechodili zajíci!"

Četníci se usmáli a jeden pravil: "Nyní nám není již možno dle těchto věcí dále pátrati, když je to vaše; snad se nám ještě podaří jiným způsobem vypátrati, kdo se odvážil za noci do vaší zahrady vkročiti."

Supina byl pln vzteku, rád by byl toho darebáka odhalil, takto však již neměl naděje, ale řekl, že myslí na kovářovic Jirku, ten že je takovým uličníkem.

Četníci se odebrali do kovárny a dotazovali se Jirky, kde byl minulého večera, zdali by mohl říci, kdo byl v Supinově zahradě na hruškách. Jirka se ovšem zalekl, ale pravil:

"Stál jsem dlouho u hospody a pak jsem šel domů, ale do Supinovy zahrady jsem se ani neohlédl." —

Četníci křižovali své otázky, ale nevyzvěděli ničeho a konečně odešli. Nyní se počal kovář vyptávat svého synka, ale také marně. Jirka věděl, že by se mu dostalo výprasku, proto zarytě zapíral, — neměl o ničem ani zdání, co se večer dělo.

Po několik dnů se ještě tu a tam učinila zmínka o podivném oběšenci v Supinově zahradě, ale konečně se na to zapomnělo.

VI.

Čtyři léta uplynula od svrchu vypravovaných událostí, právě nastaly zase školní prázdniny. U Silů se těšili na příchod Ferdův. Sila jel zase pro něho do města, nyní měl zůstatí nějaký čas doma, než nalezne nějaké místo na velkostatku, kde by mohl své vědomosti ve škole nabyté uplatniti. — Evička měla z toho velikou radost, že Ferda zůstane doma, měla ho

stále tak ráda jako dříve a snad ještě více. Byla stále ještě svobodná přes to, že měla mnoho nápadníků, žádný se ji však nezamlouval tak, aby se mohla pro něho rozhodnouti.

Čas mijel, mnozí z těch, kteří se Evičce nabízeli, oženili se, ale vystávali zase jiní a opět se o hezkou dívku ucházeli, ale zase bez úspěchu; odbývala každého a často říkala, že zůstane starou pannou. Vesnické klepny se o ni také zajímaly, nadávaly ji starých panen, ač ji bylo teprve dvacet dva roky.

"Ona si vybírá, ale uvidíte, že si přebere," prorokovaly kmotry a tu hned některá dodala:

"Však to bude tak dobře, doštane-li nějakého sekanta, ona ještě nic nezkusila, je stále doma a jest ji dobře, ono musí na ni také přijít něco zlého, každý člověk musí něco vytrpět."

Zase byly některé kmotry tak dobrotivé a zčerstva donesly vše Evičce a její matce, co ta a tamta o ní řekla a co ji támhle ta prorokovala. Evička nad tím až někdy zaplakala, říkala pak:

"Proč mne ty ženské posuzují — vždyť jsem ještě nikomu neubližila, ano vždy ještě chovala jsem se k nim přátelsky a ony jsou mi tak nepřátelské, to jest přece špatnost mezi nimi."

Matka ji domlouvala, aby si z toho ničeho nedělala, klepny že byly vždy a budou, — že není na světě člověka, o kterého by se pomlouvačné jazyky nebrusily. Evička to uznávala a pouzenáhlou tomu i uvykala, přijímala zprávy toho druhu jako nevyhnutelné zlo, jako by se to samo sebou rozumělo, jako by to musilo být.

Nyní, když se blížil školní rok ke konci, byla zaujata Ferdou, — takže na klepy ničeho nedala a často pravila sama k sobě: 'Necht' mne posuzují a odsuzují pro to, že jsem se neprovdala, Ferdoušek si toho přeje, abych zůstala svobodnou, bude mít z toho radost, jistě mne odsuzovati nebude — a co mluvím klepny, na tom mi nejméně záleží.'

Toho dne, kdy jel Sila do města pro Ferdu, připravovala Evička

pro něho zase pokojík, snášela tam různé tretky, jen aby byl pokojík více útulný, aby se mu tu líbilo. Tento den se jí zdál být hrozně dlouhý, nemohla se dočkat večera a jakmile měla trochu volnosti, již spěchala do Ferdova pokojíku a tam prodlévala.

Asi k šesté hodině vjel povoz do dvora. Eva slyšela hrčení povozu, prodlévala právě zase ve Ferdovu pokojíku, seděla u malého stolu zabrána v myšlenky, ale jak zaslechla hrčení vozů, vyskočila jako elektrisována, spěchala po schodech dolů volajíc tiše:

"Již jest zde, již přijel můj hodný Ferdoušek!"

Když seběhla dolů, spatřila již tak toužebně očekávaného hochu v objeti matčině. Nyní, když spatřil Evičku, vyprostil se matce z objetí, přiskočil k ní, objal ji a bouřlivě ji políbil.

"Ale ty jsi divoch!" kárala Evička Ferdu, jsouc v obličeji zruštěná. "Napadneš mne, jako bys mne chtěl udusit."

"Nehněvejte se, Evičko, nemohl jsem jinak, mám vás tak rád!" — zašeptl Ferda, tiskna ruku dívčinu.

"Vždyť se nehněvám," odpovídala Evička s úsměvem, hledíc se zalíbením do tváře hochovy. — Tento se obrátil nyní k čeledi a také všem podával ruku. Služky se na něho zahleděly s opravdovou zálibou — stal se z něho statný a hezký hoch, na jeho šestnáct let až příliš urostlý a vyspělý.

Když se odebrali všichni do světnice, předložil Ferda Silovi své vysvědčení, které bylo výborné, z čehož měl Sila velikou radost, pochválil hochu a pravil dále:

"Nyní musíš hledět dostati nějaké místo, aby se zdokonalil, do té doby však, než místo nalezneš, budeš zde doma."

"Ano, již jsem se přihlásil a bylo mi slíbeno, že, jakmile se nějaké vhodné místo naskytne, že budu doporučen," odvětil hoch.

Evička stála opodál, nemohla od Ferdy zraků odtrhnouti, líbil se jí tak nevýslovně a tu po prvé ji napadlo, že se budou děvčata o něho zajímati a tu se jí zmocnil jakýsi strach a žárlivost, ač tomu

nerozuměla; nevěděla, co to jest — ale cítila, že by ho žádné nepřála.

Ještě téhož dne přišel Jirka kovářů uvítati svého kamaráda a pravil k němu, když se oba srdečně pozdravili:

"Jsem tomu rád, že zůstaneš nějaký čas doma, nemám zde žádného kamaráda — nyní budu mít a spoť tebe."

"Ano, budeme zase dobrými přáteli," přisvědčil Ferda. — "Ale nějaké čertoviny provádět nebudeme, k tomu se již nehodím."

"Však mne také již ty hlouposti opouštějí," odvětil Jirka. "Nastávají mi jiné starosti, musím jít ještě letos 'na vandr' a tu se stávám někdy zasmušilým, až smutným, neboť nevím, co tam na mne čeká?"

Celá rodina Silova a též Jirka kovářů byli toho večera dlouho vzhůru a odchodu Jirkovu uvedla Evička Ferdu zase do jeho pokojíka. Tento zůstal ve dveřích překvapen státi a zvolal:

"Kdo mi to zde tak krásně a útulně zařídil? — Zajisté, že vy, Evičko! Mne to opravdu překvapuje a spolu až zahanbuje, nezasluhuji se strany vaší tolik pozornosti!"

"Nuž, jenom když se ti to líbí, snad si toho všeho ještě někdy zasloužíš," děl Evička, provázejíc svá slova něžným pohledem.

Ferda se chopil ruky její a vroucně ji políbil.

"Co to činíš?" zvolala Evička ulekknuta odtahujíc ruku zpět.

"To jest malý projev mé vděčnosti," děl Ferda, jsa velmi dojat pozorností této dívky. "Byl bych tomu velmi povděčen, kdyby se mi naskytla někdy možnost, vděčnost svou vůči vám i jiným způsobem projevit."

"Snad budeš mít k tomu někdy příležitost," zašeptla dívka. "Nyní si odpočiň zase jednou v klidu, zítra tě nečekají žádné úkoly, můžeš klidně spát, jsi zase doma. A nyní dobrou noc!"

Evička opustila pokojík a když se octla dole v přístěnku, kde spávala, zalétla v myšlenkách zase tam k Ferdovi a opět si pravila, že se stal z toho hochu hezký ji-

noch, po němž se budou děvčata ohlížeti a zdali jej k sobě nepřilákají?

Druhého dne mluvilo se mezi libánskou mládeží o Ferdovi, který se včera vrátil ze studií a zůstane nyní nějaký čas doma.

Služky Silovy vypravovaly svým kamarádkám, jaký jest Ferda hezký hoch a jak umí pěkně mluvit, není hrdým i s nimi se vítal, když jej hospodář přivezl.

Tyto kamarádky vypravovaly o Ferdovi zase jiným a do večera věděly všechny dívky ve vsi, jaký ten Silů Ferda jest a všechny toužily brzy jej poznati, vlastně jej spatřiti, neboť ty, které byly vyrostlé v Libánskách, Ferdu znaly od mládí, ale dříve mu nikdy nevěnovaly tolik pozornosti.

V neděli, když se Ferda objevil před kostelem, byla pozornost všech dívek k němu obrácena; — byly to vesměs dívky mladé, které chodily s ním do školy, starší, které před čtyřmi roky stály zde na prvním místě, byly částečně provdané a které byly ještě svobodné, ustupovaly již těm mladším, nyní již dorostlým, — které svým mládím a svěžestí starší zastihovaly. Mnohá z těch starších hleděla smutně na to, jak jest poznenáhlu vytlačována ze světelného okruhu a nucena ustupovati do pozadí. — — — — —

V týdnu se chopil Ferda zase práce; nastaly žně, práce bylo více než dost a tu jeho síla a svěžest se dobře uplatnily. Do pole a s pole šel vždy s Evičkou, potkávali vesnické dívky, které se na něho zamilovaně ohlížely, promluvil na ně, zasmál se, ale nestavěl se, šel vždy dále. Mnohá si přála s ním více slov vyměnění, ale Evička byla vždy přítomna a tu se neodvážila žádná důvěrněji se k Ferdovi chovati.

Čas plynul velmi rychle; práce žňová byla téměř již ukončena a tu pomýšlel hostinský z horní hospody zase uspořádati dožínkovou slavnost jako v minulá léta. — Svolal vesnické hochy a také Ferdu pozval k poradě, smluvil s nimi vše, byla stanovena neděle. — Hoši měli nyní na starosti přípra-

A. Pirová:

FAŠANKOVÝ TANEC.

Dnes se všechno v kole točí, fašanky jsou tady, můžeš sobě vyraziti od paty do hlavy.

Na každém rohu muzika a klarinet víří, cupy, dupy do kolečka — mládež radost' sklízí.

Staří také vyrukují, že mají dnes právo, že si také povyrazí — přijdou domů ráno.

Fašanky jsou jednou v roce, tak je třeba užít, a to břímě každodenní se svých beder složit.

Tělo pokrm potřebuje a duch veselosti, na fašanky všem popřáno té světské radosti.

Již muzika všem vyhrává poslední ten tanec, a ospali ráno přijdou všichni — na popelec.

víti vozy a koně, někteří pojedou koňmo a někteří s vozy; dívkám připadl úkol vozy náležitě ověřiti a pro hochy připravit kytice. Ferda se rozhodl, že pojedou na koni a Evička mu sama uvíla pěknou kyticí, ale i od jiných dívek obdržel pěknou kyticí, což vzbudilo u Evičky tichou žárlivost, ale neprozradila se.

V dřívější neděle navštívila s Ferdou několikrát také Samotářovy, kde byli vždy přátelsky uvítáni. —

V den dožínkové slavnosti vstal Ferda na koně a jel v stanovenou hodinu k hostinci, ale nebyl spokojen, jak si to dříve představoval. Myslel, že Evička se také účastní, ona však prohlásila, že nepůjde, že je těch mladých dost a to Ferdu zamrzelo. Byl by také odřekl, kdyby byl dříve věděl, že Evička nepůjde. Nyní si však ušmákl, že tedy pojedou, ale hned, až projedou vesnicí a vrátí se k hospodě, odjede domů a již do hospody nepůjde.

Když dojel k hospodě, byli tam

již všichni jezdci shromážděni a též dívky seděly již na vozech, — hledíce zářícími zraky přijíždějícímu švarnému jinochu vstříc. Tento pozdravil dívky a vmísil se mezi ostatní hochy na koních sedící.

Nyní byl průvod uspořádán, — hudebníci zaujali svá místa na voze a průvod se hnul za zpěvu a hudby. Projeli vesnicí a vraceli se k hospodě. Dívky sestoupily s vozů a šly do zahrady za hudebníky a hoši odjeli s koňmi a vozy domů. —

Ferda jel také domů, jsa pevně rozhodnut zůstat doma. V zahradě počala hudba hráti, čímž byli přilákáni mnozí jiní, kteří se ani dříve nezúčastnili. Dívky se sešklupily a mluvily mezi sebou o všem tom, co již toho dne zažily, zvláště posuzovaly hochy, kterému to nejlépe slušelo, a tu se všechny shodly, že nejhezčí ze všech hochů jest Ferda Silů — tomu to nejlépe slušelo a nejpěkněji se na koni vyjímá. Mnohá dívka zatoužila v duchu po tomto hezkém jinochu, přála si, aby ji vyznamenal před ostatními, až přijde, aby přišel pro ni k tanci.

Zahrada se pozvolna plnila návštěvníky, hudba hrála, tančilo se, a tam dále od hudebníků zpívalo několik rozjařených hochů národní písně; zašli si dále od hudebníků, aby nebyli vyrušováni. Dívky se stále rozhlížely po všech stolech, zdali se Ferda již dostavil? Ale on nepřicházel.

Když Ferda přijel s koněm domů, dal jej do stáje, šel rovněž do světnice, kde zastal celou rodinu, a usedl hned také na židli.

"Zde hudba nehraje, Ferdo!" — pravil Sila k hochovi.

"Ovšem, že ne, ani jsem toho neočekával, že bude zde hráti," — zasmál se Ferda. "Svůj úkol jsem provedl, mohu zůstat doma."

"To jest nesmysl!" zvolal Sila. "Jdi tam také do zahrady!"

"Nepůjdu. Evička tam také nejde, proč já bych tam chodil?"

"Já tam nepůjdu, je tam těch mladších přebytek," dělá Evička. "Ty však tam můžeš jít bez ohledu na mne."

"Nepůjdu!" odvětil Ferda pevně a chopil se knihy.

Sila i jeho chot' naléhali na Ferdu, aby šel, on však trval pevně na svém rozhodnutí, že bez Evičky nepůjde, buď aby šla s ním, anebo že zůstane on také doma.

"Nuže, Evičko, jdi, připrav se také!" vybízel Sila dceru. — Tato však nejevila mnoho chuti a trvalo to dlouho, než se rozhodla jít s Ferdou. Konečně si dala říci a šla se obléci.

Ferda šel za ní a pomáhal ji při oblékání a tu se ho Evička tázala, proč nechtl bez ní jít?

"Nechci tam jít bez vás, Evičko, chci, abyste tam byla také, a když byste tam nešla, nešel bych také."

Dívce to velice lichotilo, usmála se a pravila:

"Máš tam děvčat přebytek, — můžeš si vybrati tanečnici dle svého vkusu, hodíš se k té mládeži lépe než já."

Ferda mávl odmítavě rukou a pravil:

"Nemyslete si, Evičko, že toutžím po tanci s nimi, ani mi to nezapadne. Nyní tam půjdu, když vy půjdete, ale jinak bych nešel."

Když byla Evička připravena, vyšli oba z přístěnku a Ferda obrátiv se k oběma dívčiným rodičům, zvolal:

"Pohleďte, jak to naši Evičce sluší, má pěkné šaty, jest hezčí než všechny libánské dívky."

"Ty pochlebníku!" durdila se dívka. "Budeš-li takto mluvit, zůstanu ještě doma, příliš mne to tam netáhne."

"Již neřeknu ani slova, jenom pojďte, abychom nepřišli příliš pozdě, musili bychom jít zase brzy domů," vyzýval Ferda dívku.

Když vkročili do zahrady, zaměřili k nejbližšímu stolu, kde bylo ještě místo. — Vesniční hoši se hned shrnuli kolem Evičky a vytýkali ji, proč se také nesúčastnila, že s ní počítali a někteří ji vyčítali, že se za ně stydí. Evička se omlouvala, že ji to nebaví, že se raději dívá z dále než spolupůsobí.

Dívky viděly také Ferdu do zahrady vstupovat, upozorňovaly se na něho a některé se tázaly, zdali bude také tančiti?

Když počala hudba hrát, vzal Ferda Evičku k tanci, všichni se

za nimi dívali a divili se, jak pěkně tančí.

Po tanci pravila Evička k Ferdovi, aby bral nyní ostatní dívky k tanci jednu po druhé. Toto vybidnutí mu nebylo milé, nejraději by byl tančil stále s Evičkou, ale když ona si toho přála, aby bral také jiné, musil tak učiniti a když počala hudba hrát, chvátal pro nejbližší stojící a pak zase pro jinou; všechny vystřídati nemohl a tu mu některé vytýkaly, že si jich nevšímá, a tu on pravil:

"Chci tančiti se všemi, s každou jednou a nestačí-li mi k tomu tolik času, to jest, nezahrají-li tolik kousků, co je vás tu, nesmíte mi zazlívati, vynahradím to po druhé."

Ovšem, že všechny nebylo možno provésti, ale ty, které s ním tančily, chválily, jak umí pěkně tančiti.

V nastalém soumraku počala se mládež rozcházeti a hudebníci šli do hostince — večer měl být věneček. Ferda šel s Evičkou také domů a cestou se ji tázal, půjde-li večer do věnečku?

"Nepůjdu," odvětila dívka. — "Mne ty zábavy přestaly těšiti, jest mi to milejší, mohu-li být doma." —

Ferda na to neodpověděl, ale umiňoval si, že také nepůjde.

Večer, když se Ferda nepřipravoval k vycházce, tázal se jej hospodář, zdali půjde také do věnečku? —

"Šel bych, kdyby šla také Evička, ona však nepůjde, zůstanu tedy také doma, netoužím po zábách."

"Což tě musí Evička voditi?" — zvolal Sila usmívaje se.

"Ano, skoro je tomu tak," přisvědčil Ferda.

"Ty jsi také nějaký podivný mládenec," ušklíbl se hospodář. — "Tam je tolik děvčat a ty se jim vyhýbáš, zasloužil bys, aby na tebe žádná ani nepohlédla, proč si jich tak málo všímáš!"

"Ah, vždyť o mne beztoho žádná nestojí a mně to je stejné."

Nyní jej vybízela také Evička, aby šel do věnečku, ale vše marně, Ferda byl pevný, řekl, že nepůjde a nešel.

Druhého dne, když šel zase za prací do poli, setkal se s několika dívkami a ty mu hned domlouvaly, proč nepřišel večer také do věnečku, jak to tam bylo pěkné a jedna pravila:

"Mne jsi v zahradě pomíjel, — slíbil jsi, že mi to večer vynahradíš a nepřišel jsi, hněvám se na tebe!"

"Nemohl jsem jít, když Evička nešla," omlouval se Ferda.

"Což ty bez Evičky jít nemáš?" zvolala dívka. "Kdo ti toho zakazuje, vždyť jest Evička pro tebe již stará, nehodíte se k sobě."

Tato poznámka Ferdu rozhněvala, pohlédl ostře na děvče a pravil poněkud podrážděně: "Ovšem, Evička je starší než já, ale jest hodná, šel bych pro ni třeba kraj světa, zasluhuje toho, abych si ji vážil, byla ke mně vždy tak laskavá, že se ji za to nebudu moci nikdy odměniti; vážím si jí a jsem štásten, mohu-li v její blízkosti několik hodin prodlet."

"To také uznávám, že tě měla Evička vždy ráda, ale proto se přece nemusíš jenom na ni věšet, vždyť ona by ti nezazlívala, kdybys šel bez ní do zábavy," domlouvalo děvče Ferdovi. — "Bylo tam tolik děvčat a všechny si přály, abys přišel a s nimi se pobavil a ty se vyhýbáš."

"Co nebylo včera, může být jindy," odvětil Ferda s úsměvem. "Nyní jsem zde přece málo znám, po čtyři léta jsem v městě a tak jsem se skoro odcizil."

Když se s onou dívkou rozešel, uvažoval, co s ní mluvil, vzpomněl si, že se vyslovila o Evičce, že jest pro něho stará a tu zvolal sám k sobě:

"A kdyby byla proti mně jako babička, mám ji přece nejraději ze všech!"

Následující neděle šel zase s Evičkou k Samotářům. Když šli po silnici Libánskými, stála tam ve skupinách libánská děvčata, hleděly všechny se zalíbením na statného jinocha, pronášely o něm pochvalné posudky, ale také jej odsuzovaly, že jest příliš pyšný, že jsou mu místní dívky špatné, že touží po nějakých vznešených.

(Pokračování.)

Balvan na srdci

Napsal V. Kronus.

VIII.

U velkoobchodníka pochodila Miluška dobře. Šlo mu jen o změnu některých vzorů, podle nichž vyšivala. Tentokrát vyjimečně byl k ní tak vlivný a zdvořilý, že se nad tím až pozastavovala.

Jako by skvělého zadostiučinění bylo se jí dostalo, s takovou přišla domů. Matka i Oldřich se tomu divili, jak jest čilá, hovorná a usmívavá. Ještě následujícího dne zůstala veselé mysli. Potom upadala poznenáhlu zase do otupělosti, z níž však se pokaždé dosti brzo probírala. Svědomí její jako by spalo. —

Nemálo účinkovalo na ni ti, že byla nyní jako v kole. Ze zastavárny musila všechny věci přinést, k lékaři došla, aby mu účet zaplatila, a také všude jinde, kde byli co dlužní, sama všechno vyrovnávala.

Stálo ji to mnoho pochůzek, ale konala je ráda, neboť těšila se myšlenkou, že všechno přec přijde zase do starého pořádku. — Byla tím tak zaujata, že ji ani nenapadlo přemýšlet o tom, jak k těm penězům přišla.

Na vyšívání měla nyní málo času. Chtějíc však ve lhůtě, kterou jí velkoobchodník určil, práci mu odvésti, využila každé chvíle, aby aspoň o kousek každého dne pokročila.

Právě se chápe zase vyšívání, chovajíc naději, že tentokrát při práci déle pobude. V zápětí však chtějíc nechtíc musí ji nechat, neboť přišel k nim na návštěvu Jožka Podboj.

"Přináším vám radostné zprávy," zvolal vesele, sotvaže do dveří vkročil. "Teta se na nás těší! — Nemáme prý otálet s příjezdem! Mám zato, že ode dneška za týden mohli bychom být již na ce-

stě!" —

"Ale anol!" souhlasil s ním Oldřich. "Lékař snad se proti tomu stavěti nebude."

"Co ti to napadá?!" durdila se na syna paní Kalinová. — "Pan Podboj může jeti třeba zítra, protože o prádlo, šatvo a o podobné věci nemusí mít starosti, kdežto s tebou jest to jinak! Poprvé tě vypravujeme do světa, aniž víme, co ti honem máme opatřit!"

"Vždyť jsem ti, matinko, řekla, že se o tom poradím s panem Podbojem," vpadla jí do řeči Miluška. "My nejsme toho zkušené, co se u nich z zimě nosí!"

"Rád vám, slečno, radou posloužím," pravil ochotně Podboj. "Chcete-li, můžeme jít třeba hned všechno nakoupit. Za hodinu budeme mít jistě prádlo a všelijaké drobné potřeby již doma."

"Jde však ještě o šatstvo," podotkla skromně paní Kalinová. — "Ze skladu je kupovati nebudeme, neboť takové obleky mívají často různé vady."

"Povím vám o krojačovi, (krejčí) — který za nějaký den ušije velmi pěkně a velmi lacino několik obleků. Sevěda, (to se rozumí) že má pomocníky, na něž dohlíží!" smál se paní Kalinové Podboj, který by byl nejraději šel v tu chvíli domu.

"Cestovní pas musí také Oldřich mít," prohodila Miluška. — "Na ten nesmíme zapomenout!"

"Pas obstará si sám," řekl Podboj na vysvětlenou. "Dovedu ho na policejní ředitelství, kde mu příslušné kanceláře ukáží."

"Hovoříme neustále o samých přípravách na cestu, a na věc nejdůležitější zapomináme," zvolala znenadání Miluška. "Jak to bude s Oldřichem v Crikvenici? Kde tam bude bydlet a kde se bude

stravovati? Mnoho-li to bude asi stát?"

"Což jsem vám neřekl, že teta se na nás těší, a že nemáme s příjezdem otálet?" odpověděl jí nervle Podboj a zamžoural rozčileně očima.

"Jsou to opravdu slova krásná a nadmíru upřímná," pravila vřele Miluška. "Nic naplat, mně přes to připadají jenom jako pěkné pozvání na svátky vánoční!"

"Jste na omylu, slečno," zvolal uraženě Podboj. "teta ví dobře, oč běží! Napsal jsem jí dopodrobna, jaké těžké postavení nyní máte. — Kdyby se nechtěla, nebo nemohla o Urha postarat, dojísta by psala jinak. Ona určitě již má hotový plán, co s Urhem učiní, aby se z peněz zbytečně nevydali."

Všichni jali se pak Podbojovi vřele děkovati za jeho velkou ochotu, uznávajíce, že jim svou laskavostí velmi prospěl.

"Nemařme času zbytečným povidáním!" odmítal všechnu tu chválu mrzutě Podboj. "Slečno, připravte se honem do města! — Dnes můžeme nakoupiti prádla a všelijakých drobností. Zítra půjdeme ke krojačovi a na policii. Čím méně odkladů, tím méně starostí!"

Miluška skutečně za nějakou chvíli vydala se s Podbojem do města. Shodli se spolu znamenitě jako dva nejlepší kamarádi. Všude v obchodech je pokládali za novomanžely, z čehož oni měli velkou zábavu.

K večeru vrátila se Miluška domů, jsouc s nákupem úplně spokojena. Rozplývajíc se o Podbojovi chválou, vypravovala nadšeně, jak jí pěkně radil a jak houževnatě smlouval.

Matka, vidouc ji veselou, měla z toho upřímnou radost že přichází zase do své míry. Namlouvala si dokonce, že ta změna jest den ode dne na Milušce čím dál, tím patrnější.

Zato Oldřich jmenovitě dnes se jí nelíbil. Zarážela ji nemálo jeho popudlivost a roztržitost mysli, — kterou na sobě počal najednou zase ukazovati. Utěšovala se, že přípravami na cestu se rozčilil, — a měla do jisté míry pravdu.

Lékař, který k nim pak za nějaký den přišel, aby Oldřicha naposledy před jeho odjezdem do Crikvenice prohlédl, to skutečně potvrdil.

"U vás bylo teď mnoho rozčilení z té cesty na jih," pravil paní Kalinové vážně. "To vašemu synu ovšem jen částečně ublížilo, neboť na churavé jeho nervy nejzhooubněji především účinkuje drsné a vlhké počasí, jaké máme letos. Je svrchovaný čas, aby už byl v Crikvenici, neboť zde by se nikdy nepozdravil!"

Slova ta zaslechla Miluška, — která ve vedlejší pokojíku se právě převlékala. Měla z nich takovou radost, jako by byla rajs-kou hudbu zaslechla. Chtějíc navždycky si je vštípit v paměť, — několikrát je odřikala, jako když děti učí se báseň.

Oldřich brzy pak odjel, rozloučiv se s matkou i se sestrou nadmíru tklivě a slibiv jim, že bude často domů psát, aby věděly, jak se mu v Crikvenici vede.

Podboj se zachoval k nim vskutku velmi pěkně, neboť byl jim před odjezdem ve všem radou i skutkem nápomocen a potom vzal si Oldřicha na starost s takovou obětivostí, že to až srdce dojímalo. —

Paní Kalinové i Milušce se po Oldřichovi hrozně stýskalo. Vidouce však nezbytí, utěšovaly se myšlenkou, že Oldřich vrátí se z jara domů zdrav a že bude pak pilně pracovat, aby v něm měly jednou oporu.

Miluška měla nyní času dost, aby zase mnoho hodin vyseděla co den u svého pracovního stolu a zabývala se vyšíváním. Zpočátku přišlo jí vhod, neboť si ráda odpočinula od toho shonu, který u nich byl v poslední době, než Oldřich odejel.

Zameškanou práci dohonila rychle a se vším byla mnohem dříve hotova, než jak toho na ní obchodník žádal.

Matka ji často napomínala, aby se tak do vyšívání nehnala, neboť se obávala, aby si neuškodila na zdraví, které nikdy nebylo dosti pevné. Ale všechny její domluvy potkaly se s takovým výsled-

kem, jako když hrách na stěnu hází; neboť Miluška, co si umínala, od toho nikdy děj se co děj nepustila.

Na Milušce se umíněnost její zkrátka vymstila. Majíc před tím plné ruce rozmanité práce a mnoho všelijakých pochůzek do města, byla tím vším tak zaujata a mnohdy i tak utrmácená, že bylo naprosto nemožné, aby někdy alespoň chvíli přemýšlela o věcech jiných.

Zato nyní, kdy přišlo zase všechno do starého pořádku, a Miluška nemá již naspěch, co chvíli připadá jí na mysl, kdo ty peníze, které ona nalezla, asi ztratil. Lámala si hlavu nad tím, zda to byl boháč, nebo nějaký chud'as, zda tu ztrátu někdo těžce dosud nese, anebo zda už jest dávno oželena. Na konec pokaždé děsila ji hrozná myšlenka, že ji dozajista někdo vstáváje a lehaje hrozně proklíná, a že nebude mít tedy pokoje za svého živobytí, ba, ani v hrobě.

Strašlivé tyto věci tanuly jí na mysl nejen ve dne, nýbrž jmenovitě v noci, kdy příšerné vidiny dorážely na ni tak, jako jedovatí ještěři na svou vyhlédnutou kořist. —

Není divu, že Miluška spala nyní velmi málo a že do jídla neměla chuti. Také do řeči jí nebylo, — a matce na její otázky odpovídala stručně, roztržitě, a někdy dokonce i zmateně.

Paní Kalinová se nad tím starostlivě pozastavovala, jsouc však nadmíru prostosrdečná, namlouvala si, že Miluška jest proto tak záduchčivá a celá nesvá, poněvadž se jí asi po Oldřichovi strašlivě stýská.

Nechala ji tedy s pokojem, utěšujíc se, že Miluška obrátí, až dostanou od Oldřicha dopis, kterého se nemohla sama ani dočkat.

Konečně žádoucí psaní z Crikvenice jich došlo. Paní Kalinová přinesla je s velikým nadšením Milušce, aby ty husté řádečky Oldřichovy přečetla nahlas.

Miluška, nutíc se do úsměvu, — dala se ihned do čtení. Hlas se jí při tom zachvíval podivným rozčilením. Matka, vykládajíc to za dobré znamení, byla tím vším tak

dojata, že srdce se jí chvělo nevýslovným blahem a steskem.

Oldřich slovy nadšenými v dopise líčil, jak v Crikvenici je krásně, že není dne, aby tam sluníčko nesvítlo, a že je tam tak suché a teplé počasí, jako by to prý ani nebylo před vánocemi.

"Vzduch jest zde vlažný a soli prosycený, takže se mi tu dýše nadmíru lehce," psal doslovně Oldřich. "Nejraději chodím širokou pobřežní cestou a nemohu se vynadivati na překrásnou hladinu mořskou, která podle toho, jak svítí na obloze slunce, mění v nádherných odstínech svou barvu. Také rozkošná podívaná jest na duby, olivy a fíkovníky, které se tu stále zelenají, jako by místo listů byly obaleny samými smaragdy."

Oldřich odjakživa horoval pro krásy přírodní a proto také v dopise nejdříve o nich se rozepsal. Potom teprve obšírně vylíčil, jak Podbojova teta přátelsky ho přijala, s jakou ochotou vzala ho velmi lacino do bytu i na stravu a jak pečlivě se o něho stará, aby prý mu nic nechybělo.

"Vida, Podboj měl pravdu!" — pravila s velkým uspokojením paní Kalinová. "Všechno se splnilo, co nám sliboval! Přece jsou ještě lidé na světě, kteří pomohou rádi bližnímu svému v tísní! Podboj jistě za tu šlechtnost vezme odplatu svou, neboť nadarmo se neríká, že Bůh dobré odměňuje a zlé trestá, jako kdo zasluhuje!"

"Čeho já si zasluhuji?" kmitlo Milušce náhle myslí. "Spáchala jsem zlo, abych učinila dobro! — Ano, vezmu také odplatu svou, ale ta nebude taková, jako odplata Podbojova! Bůh však jest nejvyšší milosrdný. — Snad mě přece vezme na milost! Vždyť sám lékař o Oldřichovi řekl, že v Praze by se nikdy nepozdravil!"

IX.

Večer před Štědrým dnem měla Miluška narychlo odvésti práci. Chtějíc býti v obchodě včas, jela tramvají. Ve voze přišlo jí sednouti naproti dvěma mužům, kteří počali na ni dorážeti vyzývavými pohledy.

Uráželo ji to nemálo. Nevědouc si rady, těkala rozpačitě zrakem svým sem tam po podlaze, na níž právě u jejich nohou ležely jakési noviny.

Miluška shýbnuvši se pro ně, počala je čísti tak, že schválně zakryla si jimi tvář, aby měla od těch dotěravých lidí pokoj. Hltajíc napořád zprávu za zprávou, najednou sebou podivně trhla, a oči jí zasvítily jako by v horečce:

"Ztratil jsem osm tisíc pět set šedesát korun buď na Národní třídě, nebo v některé ulici nedaleko Národního divadla . . ."

Těmi slovy začínala zpráva, — která přivedla Milušku z míry. Mdloba na ni přicházela, zejména když přečetla zprávu tu až do konce. Nebylo divu, neboť všechny okolnosti, které v ní byly uvedeny, usvědčovaly ji z krádeže tak, že se za to z hloubi své duše styděla.

"K pěkným koncům jsi došla!" počalo ji svědomí činit výčitky. "Do velikých nesnází jsi uvrhla člověka, živícího se poctivou prací! Dobré jeho jméno jsi ohrozila! Pospěš si, neboť každé provinění vyžaduje odčinění, jinak tě trest Boží nemine! Neomlouvej se tím, že jsi nalezené peníze vynaložila na věc dobrou! To by byla pošetilost, která by se ti zle vyplatila! Naprav bez prodlení svou vinu."

S Miluškou se hodnou chvíli všechno točilo. Doma byla by jistě padla do mdlob, zde však přemáhala se tak, že s největší napětím sil zůstala přece při vědomí.

U Národního divadla z tramvaje vystoupila. Stálo ji to velkou námahu, neboť nohy pod ní klesaly. Čerstvý vzduch, vanoucí od zamrzlé Vltavy, přispěl však nemálo k tomu, že, sebravši své síly, šťastně přece k velkoobchodníkovi došla a práci mu odevzdala.

"Polepšila jste se," chválil ji, — chytrácky se na ni usmívaje. "Po svátcích si přijďte pro práci! Již několik dní jsem stále jako v kole, nedostal jsem se tedy k tomu, abych vám něco připravil. Však o svátcích beztoho nebudete mít na vyžívání kdy!"

Vlidná slova velkoobchodníko-

va účinkovala na Miluščinu skleslou mysl velmi blahodárně. Jako znovuzrozená vyšla ze závodu a namířila bludištěm ulic rovnou k domovu. Chtěla býti co nejdříve u matky, neboť v té chvíli se jí nevýslovně po ní stýskalo.

Ostrý severák fičel tak prudce, že zima ji hrozně rozrážela. Choulic se zimomřivě v chatrný plášť, přidávala čím dál, tím více do kroku.

Najednou však v jakési postranní ulici byla pozornost její upoutána podivným hlukem, který se tu strhl u jednoho domu, odkud právě odjížděl vůz záchranné stanice. —

Stálo tam mnoho lidí, kteří o něčem rozhořčeně rokovali. Miluška, jdouc po chodníku kolem nich — zaslechla tato slova: "Byl to hodný člověk! Škoda, že mu nešly z mysli ty nešťastné peníze. — Střelil se! Možná, že je už mrtev! Peníze ty ztratil, nesa je z banky svému zaměstnavateli. Ten, maje ho v podezření, že si ty peníze nechal, udal to soudu. Ubožák, připouštěl si to tak, že se konec konců střelil. — Nešťastná jeho matka jistě toho nepřežije!"

Miluška, slyšíc ta slova, byla všechna bez sebe. Nohy pod ní klesaly, a dech se jí úzkostí zatajil. Byla k smrti zemdlena, takže nemohla ani slova ze sebe vypravit. Chytala se zoufale zdi domu, u něhož se právě octla, neboť jinak byla by se jistě k zemi zhroutila. —

"Bože, jak by mi bylo dobře, kdybych nebyla na světě!" napadlo ji pojednou. "Kdybych si vzala život, byl by všemu náraz konec."

"Co se to s vámi děje?" ozval se znenadání u ní hlas. "Zvědavci se již dávno rozešli, a vy tu stojíte stále jako sloup! Je vám snad nevolno?"

Miluška v tom okamžení přišla k sobě. Ohlížejíc se rozpačitě na všechny strany, zpozorovala, že o podál od ní stojí mezi domovními dveřmi obstárlá žena, která na ni upřeně hledí.

"Nehoda toho ubožáka," pravila na vysvětlenou třesoucím se hlasem, "mě tak dojala, že jsem div do mdlob nepadla —"

"Nedívím se vám," prohodila žena dobrácky. "Mně ten trapný případ nejde také z mysli! Jsem tu domovnicí již mnoho let. Za tu dobu se v našem domě již leccos sběhlo, tentokrát však poprvé měla ta neblahá věc velmi smutný konec. — Trnu hrůzou, když si vzpomenu, co si nyní počne paní Milotová! Visí na svém jedináčkově a životem by to jistě zaplatila, kdyby to s ním mělo špatně dopadnouti —"

"Mám s ní veliký soucit," pravila Miluška hlasem vážným. — "Škoda, že se s ní neznám, neboť bych jí ráda poskytla útěchy a pomoci." —

"Učinila byste dobrý skutek," souhlasila s ní domovnice. "Slibuji, že vám v tom budu nápomocna! Pojd'te, prosím, k nám, abychom si o tom spolu pohovořily! Nemusíte se nikoho ostýchat, neboť jsem dnes náhodou sama doma!" —

Miluška, jsouc jí nevýslovně povděčna, ubírala se ochotně za ní do prostého jejího bytu, kde nemálo jí přišlo vhod, že tam sálala železná kamna příjemným teplem.

"Posad'te se u nás, prosím, na pohovku, abyste přišla k sobě," švitořila domovnice. "Je skutečně na vás viděti, že jste hrozně zkrehlá a nadmíru zemdlená."

Miluška, dopadnuvši na chatrnou pohovku takřka bez vlády, — prosila úslušnou domovnici, aby jí pověděla upřímně všechno, co o rodině Milotové a o neštěstí, které ji právě potkalo, ví.

Domovnice, jsouc odjakživa velmi hovorná, jala se velmi ochotně jí vypravovati všechno, jak to u Milotů až dosud chodilo. Při tom co chvíle obracela také řeč na jiné nájemníky a na soukromé jejich poměry, jak jí to právě napadlo.

Miluška poslouchala prostě její vypravování s velikým účastenstvím. Zakrátko věděla o rodině Milotové tolik podrobností, že ji to uspokojilo.

"Jiří se ten ubožák jmenuje," — pletlo se jí hlavou, zatím co domovnice v proudu výmluvnosti mluvila o věcech docela jiných. — "Je mu třicet let a byl několik roků zaměstnán jako účetní v kan-

celáři nějakého stavitele. Matka jeho žije ze skrovné pensíčky, — kterou má po svém muži. Je to žena skromná a šetrná. Domácnost jejich, ačkoli neměli na různých ustlání, byla prý ideální! Po jejich klidu a spokojenosti bylo prý ve- ta, když Jiří, nesa peníze z banky na stavbu, aby zaplatil mzdu dělníkům, je cestou někde ztratil."

Miluška byla tím vším všecka poděšena. Nedbajíc povídání domovnice, otázala se ji pojednou hlasem nadmíru vážným: "Jest Jiří Milota opravdu těžce zraněn?"

"Život jeho visí na vlásku," — odpověděla ji ochotně domovnice, nemrzíc se docela nic na ni, že ji z vypravování vytrhla. "Střelil se do prsou! Možná, že již je na pravdě Boží!"

"Přežije to neštěstí jeho matka?" vyzvíдалa na ní s velikou ú- častí Miluška.

"Pochybuji o tom," — pravila smutně domovnice. "Vypadá nyní, chuděrka, jako sedm drahých let! Půjde asi brzy na něj."

Miluška povstala. Vtisknuvši domovnici do dlaně pětikorunu, — vře se s ní rozloučila a váhavým krokem odebrala se na ulici.

Domovnice, zahrnujíc ji pochlebováním, doprovodila ji až před dům. Poté hleděla za ní starostlivě, dokud nezahnula do vedlejší ulice.

Vrátivši se pak do svého bytu, sedla si k teplým kamnům a uvažovala o tom, jak si Miluška před domem i u ní v bytě podivně vedla. —

"Za tím jistě něco vězí!" namlouvala si. "Bude to asi nějaká láska, buď tajná, nebo nepocho- pená. Z toho se dozajista vyklube co nevidět velká sensace!"

Rozvažujíc to, litovala Milušku upřímně a s paní Milotovou i s jejím synem měla živý soucit. —

X.

Miluška se s bídou dostala domů. Matka, užívevši ji ve dveřích, nemálo se nad tím zhrozila, jak vypadala zsinálá.

"Snad na tebe, Miluško, nedo- pustil Pán Bůh nějakou nemoc?" děsila se paní Kalinová. "Smrtel- ná úzkost je na tobě vidět! Pojd' si rychle sednout, abys mi tu v

předsíni nevypustila duši."

Miluška, nutíc se do úsměvu, odebrala se zvolna do pokojíku za kuchyni. Tam usedla do lenošky a hověla si v ní, jako by v údech ani vlády neměla.

Matka přinesla ji obratem ká- vu, kterou se Miluška potud vzpu- žila, že jala se pak matce vypra- vovati o hrozném osudu, který ro- dinu Milotovu zastihl. Umyslně však zamlčela, že ona to zavinila.

Paní Kalinová třásla se hrůzou. Když to slyšela. Dějala si však o Milušku takovou starost, že v zá- pětí měla ji mermomocí k tomu, aby si šla bez prodlení ulehout na lože.

Miluška byla jí bezděky po vů- li. Matka jí pak ochotně snášela, kde co měla, aby nebyla o hladu.

"Chci býti v klidu, matinko," prosila Miluška, aby ji nechala matka s pokojem. "Spánkem se mi jistě uleví. Ráno budu jistě jako rybička." —

Paní Kalinová, nevědouc si ra- dy, uchýlila se potom též na lůž- ko. Na Milušku mysliла dlouho, byla však tak zemdlena, že spánek ji přesto přece přemohl.

Zato Miluška neměla na spaní ani pomyšlení. Cítila se až děsně nešťastna.

"Co se to na mne shrnulo!" — pletlo se jí bez ustání hlavou. "Do- pustila jsem se zločinu! Nalezené peníze měla jsem bez váhání slo- žiti v kanceláři policejního úřadu, a pak by jistě nebylo došlo k to- mu, aby ten ubožák sáhl rukou zločinnou na svůj život! Mám ho na svědomí! Uvrhla jsem jej do hrozného neštěstí a starou jeho matku také! Co si počnu?! Hřích můj jest do nebe volající! Je třeba, abych se z něho knězi vyzpovídala a peníze i všechnu škodu na- hradila, jinak ani v hrobě nebudu mítí pokoj!"

Miluška, ztrácejíc hlavu, roz- plakala se usedavým pláčem a tím ulevila velikému svému hofí. Po nějaké chvíli však upadla zase v hrozný myšlenky.

"Život si vezmu, a bude všemu konec!" umiňovala si pevně. Roz- váživši však, jaké by to mělo pro ni i pro její drahé zhoubné násled- ky, zarazila se nad tím.

"Před Bohem bych neobstála," odpuzovala ony zoufalé myšlenky rozhorleně od sebe. "Nového hří- chu bych se proti Bohu dopustila a uvrhla bych do záhuby sebe, — matinku i Oldřicha." —

Poté roní Miluška zase slzy, lá- majíc si hlavu, kde naléztí záchra- nu a východisko.

"Nic naplat, zítra navštívím pa- ní Milotovou!" umiňovala si. "S ní musím stůj co stůj přijít do styku! Je to mou povinností, abych stála při ní, když jsem ji do těch nesnázi přivedla."

Následujícího dne byla Miluška na nohou již časně ráno. Tělo ji až hrůza bolelo a oči měla velmi zarudlé.

Matka spala tvrdě. Miluška by- la tomu povděčna. Tiše, aby jí ze spánku nevytrhla, kradla se ke skříni, ve které si ukryla naleze- nou tobolku.

V okamžení ji zpod prádla vy- táhla a jala se jí velmi bedlivě pro- hlížeti. — Tobolka, bohužel, byla prázdná. — Miluška, bráníc se stěží slzám, schovala ji zase do prádla a uchýlila se pak do ku- chyně, aby rozdělala v kamnech oheň.

Chtěla matku zastati v práci. — Paní Kalinová však též vkročila v patách za ní do kuchyně.

"Miluško, ty jsi již vzhůru?" — divila se jí staruška, choulíc se zímou v chatrnou halenku. "Proč sis nepohověla v teplé posteli? — Musíš se více šetřit, abys na zdra- ví škody nevzala!"

"Nedělej si o mne, matinko, starosti!" chlácholila ji Miluška. "Jsem zmalátnělá, ale doufám v Boha, že se z toho co nevidět pro- беру." —

Paní Kalinová, důvěřujíc své dceři, nechala ji už s pokojem a počala sama chystati snídaní. Mi- luška mezitím stála s velkou hor- livostí lůžka, aby na ní matka ne- poznala, že před ní něco tají.

Snídaně byla za chvíli hotová. Miluška napila se trochu kávy a nutíc se do hovoru, jala se matce namlouvat, že se musí vydati do města, aby se tam do výkladních skříní podívala na moderní vy- šívky. —

Matka jí měla k tomu, aby si

raději odpočinula, ale Miluška vedla stále svou, takže na konec stalo se přece po její vůli.

Nemajíc pak doma již stání, rychle se na cestu připravila. Rozloučivši se s matkou srdečně, namířila rovnou do ulice, kde bydlili Milotovi. Čím více se blížila svému cíli, tím větší úzkostí svíralo se jí srdce.

"Připadám si jako zločinec, — který opovržlivě a drze jde tam, kde se hrozného hříchu svého dopustil," dělala se kroku, který chtěla právě učiniti, aby svědomí svému ulehčila.

"Již vidím ten dům, kde k tomu neštěstí došlo! Co té staré paní řeknu? Vždyť jest jistě hrozně utrápená! Jak se v přízeň její vloudím? Nejraději bych jí padla k nohám a pověděla jí pravdu!" přemítala ve své mysli. "Pochybuji však, že by mi odpustila! — Nic naplat, musím jednatí opatrně!"

V zápětí však probudilo se v ní opět svědomí, které ji přimělo k tomu, že se rychle vrátila domů. Odpoledne potom byla tu zase jako na koni. Stojíc na rohu ulice, upírala zrak svůj dychtivě na dům — v němž Milotovi bydlili.

Byl o třech poschodích. Průčelí jeho bylo hodně omšené, a tmavá okna hleděla smutně do pusté ulice.

"Za některým tím oknem roní jistě v této chvíli paní Milotová slzy nad ubohým svým synem, — kterého mám na svědomí," kmitlo jí náhle myslí, a hrůza ji při tom obešla. "Vinu svou stůj co stůj napravití musím! Musím s ní bez odkladu přijíti do styku, neboť jiné pomoci z té hrozně trýzně není!" —

Poté zamířila k domu, který ji nešel od včerejška z mysli, a vkročila odhodlaně do jeho dveří. Byla tomu nemálo povděčna, že se v přízemí nesetkala dnes s domovnicí. —

Miluška, vystupující do jednotlivých poschodí, hledí pátravě na všechny dveře a teprve v patře třetím zjišťuje, že paní Milotová tam bydlí.

Všecko se v ní chvěje, když u jejího bytu má zazvoniti. Činí to s velikým sebezapřením. V zápětí

se dveře otvírají, a v nich stojí mladá služebná dívka.

Miluška chtěla nechtě se ptá po paní Milotové, a hlas se jí při tom zachvívá velkým rozčilením.

"Hned ji zavolám," dí úslužně dívka a mrštně vklouzne v okamžení do bytu.

Za chvíli stojí Miluška tváří v tvář paní Milotové. —

Je to dáma obstarálá, vzrostlá a v těle hubená. Vlasy má silně prošedivělé, a uvadlá její tvář jest hodně vráscitá. Na první pohled jest na ni viděti, že zestárla předčasně, a že ji něco tuze hněte.

"Čeho ode mne žádáte?" táže se Milušky suše, dávajíc ji najevo, že se nerada s cizími lidmi stýká. —

"Doslechla jsem, milostivá paní, že vás potkalo hrozně neštěstí," vlichotí se v její přízeň Miluška hlasem třesoucím. "Do vašich věcí se míchati nechci, odolati však nemohu touze, abych vás nenavštívila." —

"Nerozumím vám," namítá paní Milotová nevrle. "Počínání vaše mě zaráží! Neznám se s vámi! Řekněte mi tedy bez obalu, — co máte za lubem!"

"Nemějte mi za zlé, že k vám přicházím," chlácholí ji Miluška. "Soukromé moje poměry mě k tomu dohnaly. Matka moje je také vdovou. Kromě mne má syna, o něhož by byla málem přišla."

Vtom propukla Miluška v usedavý pláč a nevědouc si rady, — shýbá se k ruce paní Milotové a líbá ji vroucně.

"Přišla na žebrotu?" přemítá ve své mysli paní Milotová. "Toho domýšleti se o ní nemohu, neboť je velmi plachá! Záhadně si počíná, ale vychytralosti na ni viděti není! Snad je to tedy chorobná zvědavost, která ji dohnala k tomu, že ke mně přišla?! Z toho viděti ji také nemohu proto, že se chová nadmíru zdrženlivě, odvolávajíc se na to, že je doma stihlo též velké neštěstí, a že při tom šlo o život jejího bratra. Pociťuje asi ke mně velikou soustrast! O to nestojím! Ránu, kterou Bůh na mne seslal, ponesu trpělivě sama! K lidem v té příčině důvěry nemám! Každá rána totiž zpravidla,

když se jí dotkne člověk sám, neboli tak, jako když o ni zavadí lidé jiní, i když jsou to naši přátelé, nebo dokonce odborní lékaři!"

Paní Milotová rozváživši vše dobře, má chut' Milušku nevrle odmítnouti, ale když ji vidí, jak zkroutěná stojí, má s ní najednou útrpnost.

"Povězte mi rychle, co máte za lubem, neboť s lidmi, s nimiž se neznáme, není radno dlouho se zabývatí!" ohrazuje se proti ní opatrně. —

"Dávám vám, milostivá paní, úplně za pravdu. Pokládáte mě za vetřelkyni! Nedivím se vám. Mimořádné okolnosti mě dohnaly k tomu, že jsem se k vám vydala! — Jde mi o to, abych zvěděla o vašem synu, jak se mu vede." —

Miluška pronesla ta slova s tak živou účastí, že paní Milotová náraz si ji oblíbila.

"Náš Jiří, bohudík, z nebezpečí již vyvázl," sdělovala s ní radostně paní Milotová. "Byla jsem právě u něho. Lékaři jsou toho mínění, že jest zachráněn. Jest při vědomí a nemálo byl tomu povděčen — že po tom velkém utrpení se zase se mnou shledává."

"Děkuji vám, milostivá paní, srdečně za tu zprávu," pravila Miluška nadšeně. "Dovolte mi, prosím, abych se přišla zase zeptati, jak se mu daří."

Paní Milotová se na ni usmála. Miluška, polibivši ji vděčně ruku, rychle, aniž hlesla, odešla.

"Za tím jistě něco vězí," uvažovala pak dlouho o její návštěvě paní Milotová. "Jiří se bezpochyby za mémi zády s touto dívkou stýkal, neboť ona, jak jsem se právě přesvědčila, lne k němu skutečně láskou upřímnou a oddanou. Proč toho přede mnou tajil? Srdce lidská jsou nevyzpytatelná! Musím býti k té dívce shovívavá! Přestála dnes asi kruté muky, když chtěla svou rozčileností, ostýchavostí a skromností zastříti náklonnost, kterou k Jiřímu pociťuje. Vymlouvala se na soustrast, kterou se mnou má! Byla to jistě lež z nouze, které ji ve zlé vykládati nemohu již proto, že za mlada byla bych jednala právě tak, jako ona." (Pokračování.)

Pi. M. Valouchová, Texas, 50c; paní A. Princová, od spolku Panny Marie, čís. 130., Chicago, \$1.00; J. Drahota, Wis., 20c; M. Sviták, Ill., \$2.00; Josef Stipský, Ark., \$10.00; J. P. Mikota, Mont., \$1.00; E. J. Ptáček, Kansas, 70c; M. Vyborná, Conn., 25c; J. Suchý, O., \$1.00; R. Batos, Ohio, \$1.00; M. Žák, Conn., 70c; A. Tlapák, Okla. City, \$1.00; Vinc. Sýkora, Texas, \$2.00; J. Koranda, Neb., \$1.00; J. Mikuš, Ill., 50c; J. Michek, Oreg., \$1.00; J. Častulík, Mo., \$1.00; J. Smetana, Kansas, \$1.00; A. Bala, N. Y., \$1.00; G. Shavel, Pa., \$1.00; J. Koželuh, Pa., \$1.00; A. Zella, Texas, \$1.00; Msgr. Jan N. Pivo, Minn., \$5.00; J. Slovák, Ohio, \$2; Ing. J. Marischler, Ill., \$1.00; Chas. Sammek, Mo., \$2.50; Anna Veselá, Md., \$2.75; J. Vedral, N. Y., \$1.00; T. J. Vondrash, Wis., 70c; I. Simper, Texas, 70c; Josef Říha, Wis., 50c; M. Talatzko, Wis., 25c; J. W. Ženíšek, Io., 50c; Fr. Vavruška, Ill., \$3.00; M. C. Vybiral, Neb., \$2.00; B. Dacek, Ohio, \$1.00; H. Breja, Io., \$1.00; J. J. Berger, Wis., \$1.00; P. Komosná, Can., 25c; M. Zavadil, Mo., \$3.00; Fr. Ballas, Colo., \$1.00; Fr. Jambor, Neb., \$1.00; J. R. Kopecký, Texas, \$1.00; Fr. Podzimek, S. D., \$1.00; J. Vážanský, Texas, \$1.00; J. Sklenák, Mich., 25c; M. Kvěch, Ill., \$1.00; V. Kofroň, Io., \$1.00; J. Kallus, Texas, \$1.00; Anna Růžek, Md., \$2.00; A. Pánek, Neb., \$1.50; C. Ptáček, Texas, \$1.00; T. Hájek, N. D., \$1.00; Fr. Vácha, Ohio, \$1.00; A. Kreisinger, Ill., \$1.00; Fr. Dostál, Montana, 50c; Vincent Balušek, Conn., \$1.00; Jan Pelikán, Md., \$1.00; spolek sv. Anny čís. 113, Neb., \$2.00; B. M. Polivka, Neb., \$1.00; Magd. Hájek, Neb., \$2.00; Ferd. Havlík, Wis., \$5.00; Jos. Hroudný, Texas, \$2.00; Jan Tomišek st., Ill., \$2.50; J. Koutecký, Mont., 70c; J. Tonrich, Minn., \$1.00; M. Knapek, Texas, \$1.00; Fr. Bezdek, Texas, \$1.00; J. Lev, N. Dak., 70c; J. Krest, Minn., \$1.00; A. Janošik, Ill., \$1.00; K. Kovařík, Ill., 25c; F. A. Zderad, Ill., \$2; F. J. Mazoch, Texas, \$5.00; M. Pelikán, Mich., 70c; Anna Šebková, Va., \$1.00; F. J. Kovařík, Minn., \$2.00; Fr. Navrátil, Okla., \$1.00; Marie Šulek, Ind., \$1.00; dštp. F. J. Oborný, Neb., \$5.00; A. Bareš, S. Dak., 25c; M. Gallus, Mo., \$1; J. Maršček, Wis., 50c; dštp. Lad. Necid, Ohio, \$10.00; F. J. Rys, Minn., \$3.00; M. Nerud, Mo., \$1.00; J. Bartůněk, Neb., 50c; H. Jáša, Florida, \$1.00; J. Sukeník, N. Y., 25c; Lud. Mokry, Texas, \$2.50; M. Juráček, Ill., 50c; E. W. Podlena, Kansas, \$2.00; A. Stejskal, Ill., \$3.00; J. Runt, Wis., \$1.00; R. Trn, Mich., 50c; F. A. Bartušek, Minn., \$1.00; A. Žilka, Ill., \$1.00; J. Polzar, Wis., \$1.00; J. Jeřábek, Cal., \$1.00; A. Chvátal, Io., 50c; R. Mayer, Texas, \$1.00; Moravanka, St. Louis, Mo., \$1.00; M. Novák, Ill., 25c; R. Malota, Texas, 25c; R. A. Panzner, Mich., \$1.00; V. J. Merta, Texas, \$1.00;

A. Režábek, Neb., \$1.00; Fr. Vaněček, Ill., \$1.25; F. Holub, Texas, 25c; W. Bouška, Wis., \$1.00; Mrs. M. Geringer, Ill., \$5.00; M. Zahradníček, Ohio, 25c; J. Binko, Neb., \$1.00; A. Pohorský, Neb., 25c; M. Janda, Ill., \$1.00; Fr. Malecha, Minn., \$1.00; K. Šimeček, Minn., \$2.00; K. Sobotka, Neb., \$1.00; A. Slivka, Mont., \$1.00; B. Tuček, Md., \$1.00; M. Poledna, Md., \$1.00; M. Novák, Okla., \$1.00; A. Plíml, Ill., \$1.00; M. Jonák, Ohio, \$1.00; B. Tera, Mich., \$1.00.

Barb. Sykorová, Neb., \$3.00; J. J. Kubát, Neb., \$2.00; S. Kubát, Neb., \$2.00; C. Malčák, Chicago, \$1.00; M. Vaněk, Beasley, Texas, \$1.00; F. Kovářik, Ill., \$1.00; J. Dozababa, Atwood, Kans., \$2.00; Fr. Mičola, Texas, \$1.00; Fr. Pokorník, Ohio, \$1.00; F. Procházka, Kans., \$1.00; M. Parížek, Wis., \$1.00; Katol. Dělník, čís. 141, Minn., \$1.00; J. Dufák, N. D., \$1.00; J. Šrámek, \$1.00; F. A. Hájek st., Neb., \$1.00; K. Srnka, Mich., 25c; M. Benesch, Neb., \$1.00; Fr. Sodalák, Tex., \$2.00; Barb. Otrádovec, Mo., \$3.00; Anna Štulc, Mont., 50c; Rud. Spínlér, Minn., \$1.25; M. Marek, Ohio, 25c; F. Kristin, D. C., 25c; M. Bláha, S. D., \$1.00; J. J. Vališ, Md., \$2.00; J. Cink, Okla., \$2.00; J. Lucka, Can., \$1.00; J. Doležal, Minn., \$1.00; L. Drudík, Neb., \$1.00; s polek Hessoun čís. 297 I.U.J., St. Louis, \$5.00; J. Remeš, Mo., \$1.00; důst. V. F. Mikolášek, N. D., \$3.00; K. Smrha, Neb., \$1.00; L. Olšová, N. Y., \$1.00; J. Buchtel, Minn., \$1.00; J. Halama, Mich., 75c; J. Tomášek, Conn., 25c; M. Janovský, S. D., \$5.00; J. H., Minn., \$2.00; J. Průša, Kansas, 50c; F. Dostražil, Ill., \$5.00; J. Vojkůvka, N. D., \$1.00; A. Mužný, Tex., \$1.00; K. Kopáček, Ill., \$2.25; důst. J. F. Hanák, Texas, \$2.50; Aug. Maloch, Texas, 50c; F. Blahník, Can., \$2.00; M. Niebauer, Oregon, \$1.00; s polek sv. Anny v Mich., \$1.00; A. Sušila, Texas, \$1.00; A. J. Kallus, Texas, \$5.00; Fr. Moravec, Texa., \$1.00; A. Hora, Ill., \$2.00; J. Syněk, Wis., \$1.00; M. Vacek, Kansas, \$2.50; Anna Malek, Neb., \$1.00; Frant. Stárek, Ill., 50c; J. Minařík, Ind., \$1.70; Fr. Chlup, Wis., \$2.00; A. Madle, Ill., 95c; A. Morava, Okla., \$1.00; G. Ridzon, Ohio, 50c; N. Opava, Pa., \$1.00; V. Kratochvíl, Mo., \$1.00; V. Procházka, Wis., \$1.00; J. F. Čech, Atwood, Kans., \$1.00; B. M. Pešek, Ill., \$1.00; důst. Jos. A. Valenta, Texas, \$1.00; Fr. Poláček, Neb., \$3.00; B. Toupal, S. D., \$1.00; M. Tryska, N. Y., \$1.00; Fr. Švec, Wis., \$1.00; E. Poláček, Ohio, 50c; P. Toman, Ill., 50c; C. J. Novák, Io., 50c; J. Kadeřábek, Io., 25c; F. Fíček, N. D., 50c; Anna Baněk, Mich., 50c; F. M. Pekárek, Okla., \$5.00; E. Urubek, Ill., 50c; s polek Najsv. Trojice, St. Louis, Mo., odevzdal p. O. Bujnak, \$8.00; M. Vogltanz, Neb., 50c; A. Parkos, Neb., \$1.00; N. N., Spillville, Io., \$5.00; M. Robek, Wis., \$1.00; J. Krucek, Io., 50c; E. Mikuta, Ind., 50c; s polek sv. Prokopa, K. D., Neb., \$5.00; T. Franta, Minn., \$1.00; E. Krejčí, Tex., \$2.00; K. Mاستera, Neb., \$1.00; J. Voráček, Mo., \$1.00; L. Krocová, Tex., \$2.00; M. Moravetz, Io., \$1.00; Fr. Mega, Minn., \$1.00; A. Linksvajer, Ill., 50c; M. Žila, Wash., 25c; M. Gruntorád, Neb., \$1.00; J. Hořínek, Kans., \$5.00; Zelesný, Minn., 50c; C. Kokeš, Minn., \$1.00; J. Gnetl, Ill., \$3.00; J. W. Kudara, Neb., \$1.00; R. Kovářik, Io., \$2.00; J. Dvořáček, Tex.,

25c; S. Neuwirth, Kans., \$1.00; s polek ssv. Cyrilla a Methoděje, čís. 28, K.J.T., Granger, Texas, \$2.50; R. V. Matus, Io., \$1; sl. Ant. Marákova, Texas, \$2.50; V. J. Jonáš, Neb., \$1.00; M. Leiblingerová, Calif., \$2.00; B. Uher, Ill., \$1.00; J. Jirásek, Ill., \$1.00; J. Hrdina, Wis., 25c; Katol. Dělník, čís. 1, Minn., \$5.00; J. Kubeš, Minn., \$1.00; J. Oujřil, Io., \$3.00; Marie Šeda, Minn., \$1.00; A. M. Kovářik, Minn., \$1.00; W. E. Kohoutek, Neb., \$1.00; J. Novosad, Okla., \$1.00; M. Záček, N. Y., \$1.00; F. J. Falada, Iowa, \$1.

Fr. Novák, Ark., \$1.00; M. Brousil, Ill., \$1.95; M. Mächa, Texas, \$1.00; J. Věterka, Minn., \$1.00; K. Seffer, Ill., \$1.00; P. Petolík, Wis., \$1.00; A. Sasinka, Conn., \$1.00; J. Švec, Md., \$1.00; Fr. Hlavenka, Texas, \$2.00; A. Vašek, Texas, \$1.00; F. Řehoř, N. Y., \$1.00; M. J. Pšenčík, Texas, \$1.00; A. Koubele, Minn., \$1.00; A. Staněk, Md., \$2.00; J. Růžička, Texas, \$1.00; N. N., So. Euclid, Ohio, \$1.00; F. Halina, Io., \$1.00; Fr. Farar, Ill., \$1.00; J. Jicha, Ohio, \$1.00; Anežka Vaněk, O., \$2.00; J. J. Křížek, Io., 25c; L. F. Polanský, Texas, \$1.00; R. Polanská, Io., 25c; M. Kopet, Io., 50c; A. Pettera, Wis., \$2.00; A. Zmolek, Io., \$1.00; J. Hlaus, Kansas, 50c; Anna Hlaus, Kans., 50c; J. Chovanec, Texas, \$1.00; M. Prorok, Texas, \$1.00; důst. M. Pazourek, Neb., \$5.00; A. Sirovátka, Ill., \$1.00; J. M. Možíšek, Texas, \$1.00; M. Yerick, Mo., \$2.25; Fr. Bluma, Ill., \$1.00; Fr. Janicatta, Mich., \$3.00; J. Bochníček, Neb., \$4.00; Anna Kubát, Ohio, \$1.00; A. Faltisek, Tex., \$1.00; M. Drahozal, Io., \$1.00; důst. E. Čepuran, Neb., \$2.00; M. Holek, Ohio, \$1.00; J. J. Hrdlička, Texas, \$5.00; Fr. Gelnar, Texas, \$1.00; A. Hybner, Tex., 50c; Anna Striteská, Ill., \$1.00; s polek sv. Barbory, St. Louis, Mo., \$5.00; Jos. Kurínek, Mo., \$1.00; J. F. Hájek, Neb., 65c; A. Štětina, Cleveland, \$1.00; W. J. Valek, Minn., \$1.00; J. M. Pešek, Minn., \$1.00; M. J. Sklenář, Kansas, \$1.00; F. Kučera, N. Y., \$1.00; A. Kroupa, Conn., 25c; J. Svátek, S. D., \$2.00; A. Záhumenský, Mich., \$1.00; rodiny Bláhů a Radoušů, Minn., \$1.50; A. Pokorný, Ill., \$1.00; J. Procházka, Kans., \$5.00; s polek sv. Petra čís. 101, Ohio, \$1.00; T. Šimek, Ill., \$1.50; J. Kretek, Ill., \$1.00; J. Chmátal, Neb., \$2.00; A. Nejdlik, Mich., \$1.00; J. Peroutka, Ill., \$1.00; J. Petrák, Mich., \$1.00; J. Komínek, Can., 45c; F. Bejblik, Minn., \$1.00; F. Komrska, Mich., 70c; P. Gazárek, Mich., \$1.00; Vinc. Suchánek, Neb., 50c; L. Hejna, O., \$1.00; M. Holubík, Mich., \$1.00; M. Plevný, Ohio, \$1.00; J. Mrazík, Pa., \$1.00; P. F. Fíček, N. Dak., 50c; J. Němeček, Mich., \$1.00; Fr. Jech, Ohio, \$1.00; R. Peter, Kans., 60c; J. Mataseje, Can., 50c; N. N., Omaha, \$2.00; Fr. Příbyl, Neb., \$1.00; Marie Urban, Io., \$5.00; Fr. Falada, Io., \$2.50; důst. Bohumil Matějů, N. Y., \$5.00; R. Ševčík, Minn., \$1.00; K. Volek, Conn., \$1.00; A. Kaška, Wis., \$1.00; M. Becan, Mass., 75c; J. Hoffer, N. Y., \$1.00; A. Havránek, Wyo., 25c; M. J. Šírek, Minn., \$1.00; E. Faltisek, Texas, \$1.00; M. Šefčík, Texas, \$2.00; A. Kašperík, Mich., \$2.00; J. Balušek, Conn., \$1.00; J. C. Viktora, S. D., \$2.00; J. Macík, Texas, 25c; A. Hájek, Io., \$1.00; F. J. Bartušek, Minn., \$1.00; M. Pukys, Ohio, \$1.00; M. Faigl, Texas, \$1.00; J. Zima, Wis., \$1.25; M. Vober, Ohio, \$1;

J. F. Semera, Okla., \$1.00; Rose Costa, Okla., \$1.00; paní A. Běliková, Mo., 75c; M. Wesselly, Wis., 75c; J. Vostrál, Wash., \$1.00; V. Veverka, Pa., \$1.00; J. Záhrobská, Pa., 50c; F. Taraj, Minn., 25c; J. Vincik, Texas, \$1.00; L. Rohan, Texas, \$1.00; N. N., Cedar Rapids, Io., \$1.00; M. Kalina, Minn., 50c; B. Budík, Minn., \$1.00; V. J. Suda, Neb., \$2.50; J. Vos, Iowa, 50c; Ignát Pavlát, Texas, \$1.55; Václav Kastl, Neb., \$2.00.

Václav a Julie Tupý, Minn., \$1.00; A. Chmelka, Neb., \$1.00; A. Badalík, Wis., \$2.00; Fr. Picha, Minn., 25c; A. Březina, Texas, \$1.00; Marie Klepáč, Texas, \$1.00; M. Gmolík, Ohio, \$1.00; Chas. Táborský, Okla., \$1.00; A. Hudková, Ill., \$2.00; F. Semerád, Wis., \$1.00; J. Vávra, Texas, \$2.00; A. Hotový, Neb., \$1.00; Leo Navrátil, Can., \$1.00; J. L. Dostál, Io., \$2.00; F. J. Zeman, Kans., 50c; Fr. Doležal, Cal., \$3.00; Fr. Klimeš, Io., \$1.00; F. V. Kučera, Neb., 75c; C. F. Rut, Neb., 25c; B. Navrátil, O., \$1.00; T. Kučera, Wis., \$1.00; J. Vitek, Md., \$1.00; M. Sedláček, Ill., \$1.00; Elizabeth Poláček, Mich., \$1.00; V. F. Jelínek, Neb., \$1.00; A. M. Bláha, Ill., \$3.00; Petr A. Steis, Mo., \$2.00; F. Ondrovíček, Mich., 50c; P. Soukup, Mich., 25c; K. Bartůňek 50c; A. Hanzlíková 75c a sl. J. Hudec 1.00, Ill.; důst. J. Květoň, Tex., \$1.00; B. A. Bezpalet, Texas, \$1.00; paní Frant. Heřmáňková, Neb., \$5.00; Fr. Muchan, Wis., \$1.00; A. Lipčák a pi. K. Lipčáková, Va., \$1.50; Ant. Hallama, Can., \$1.50; Osadní Svaz, East Islip, N. Y., \$2.50; s polek sv. Anny, East Islip, N. Y., \$2.00; J. Kadaně, N. Y., \$1.00; M. Stehlik, N. Y., \$1.00; M. Šmakal, N. Y., \$1.00; Fr. Stván, N. Y., \$1.00; D. L. O'Connor, Minn., \$1.00; J. Ouska, Ia., \$1.00; P. Kohutek, Texas, \$3.00; Mike Musel, Ia., 25c; J. Mašek, Minn., \$1.00; pan a paní J. Kubovi, Texas, \$2.00; Anna Nováková, Ia., \$1.00; J. Hanzel, Minn., \$1.00; Marie Kubec, Ohio, \$1.00; Fr. Podlaha, N. Y., \$1.00; V. A. Mikyska, Minn., 50c; R. Jahoda, N. Y., \$1.00; J. Nerud, Ill., \$2.00; Ant. Fíček, N. D., \$1.00; Anna Suda, N. D., \$1.00; P. Cahoy, S. D., \$1.00; Fr. Paprstein, Mich., \$1.00; S. Křesina, Ohio, \$1.00; Václav Novák, Io., \$1.00; J. J. Kovářik, Minn., \$2.00; Z. Brabenec, Mich., \$1.00; Anna Otásek, Minn., \$2.00; J. Holek, Ill., \$2.00; Václav Veverka, Pa., \$1.00; Katol. Dělník, čís. 82, Iowa, \$5.00; F. J. Lukeš, Ohio, \$1.00; Fr. Brych S. D., \$1.00; A. Řepka, Texas, \$1.00; F. Sobotka, Minn., \$1.00; J. Králíček, Ohio, \$1.00; A. Veselý, Ohio, \$1.00; J. Gast, Minn., \$1.00; A. Běle, N. Y., \$2.00; L. W. Jirák, Iowa, \$1.00; rodina Anderova, Iowa, \$1.00; F. I. Fiedler, Neb., \$2.00; J. L. Bártek, Neb., \$5.00; A. M. Pejša, Calif., \$1.25; J. W. Procházka, Kansas, \$5.00; J. A. Martinek, Kansas, \$1.00; B. Strž, Texas, \$3.00; F. A. Janáčovi, Mo., \$2.00; J. Balis, Md., \$1.00; Ignát Selucký, Mo., \$1.00; J. Kolář, Ill., \$1.00; Václav Kodl, Chicago, \$10.00; S. Haněl, Ill., 50c; paní Kubová, Calif., \$1.00; Fr. Kovář, Ohio, \$2.00; P. Adamec, N. Y., \$1.00 a Marie Prajka \$2.00; J. A. Valek, Texas, \$1.00; Anna Mašek a Barbora Stach, Ohio, \$2.00; F. Muller, N. Y., \$3.00; Mike Bujný, Minn., \$1.00; L. Petržilka, Canada, \$1.00; F. Borovanský, Minn., \$1.00; M. F. Tejral, Neb., \$2.00; Fr. Svoboda st., Neb., \$1.00; B. Snayd,

Ohio, \$1.00; F. C. Novotný, Iowa, \$1.00; John Nestával, Minn., \$1.00; Jos. Zunt, Ohio, \$1.00; Chas. Gala, Texas, \$1.00; Marie Hlaváček, Minn., \$1.00; Jos. Pokorný, Neb., 50c; Jos. Růžička, Neb., \$1.00; M. Jurka, Wis., \$1.00; Rose Buzek, N. Y., \$2.00; J. Zabelka, Mich., \$1.00; Rose Chat, Pa., \$1.00; T. Bisek, Minn., \$1.00; Jos. Straka, Ill., \$1.00; M. Machala, Texas, \$1.00; J. Lorenz, Neb., \$2.00; J. S. Mikuš, Ill., \$1.00; F. Sallak, Conn., \$1.00; J. Hlavsa, Ill., 25c.

Barb. Forman, Neb., \$1.00.

M. Králíček, Oregon, 25c; M. Schejbal, Mont., \$1.00; M. Kolář, Ill., \$1.00; Anna Jiskra, Ohio, 50c; Fr. Arnold, Wis., 25c; J. C. Kovář, Neb., \$1.00; M. Matuška, Ill., \$5.00; Fr. Kallus, Texas, \$2.50; Jos. Pokorný, Md., \$1.00; Fr. Malatek, Texas, \$1.00; Jan Sulc, Minn., \$1.00; J. Dirba, Texas, \$1.00; S. Kriska, Texas, \$1.00; N. N., Cleveland, \$1.00; Jos. Višek, Ill., \$1.00; Jos. Haas, Mo., \$2.00; F. Vondra, Mo., \$1.00; T. Jaruš, Mo., \$1.00; důst. Fr. Husník, Wis., \$2.00; I. C. Parma, Texas, \$1.00; A. Mocek, Texas, \$2.00; M. Kazda, Mich., \$1.00; rodina Stachova, Md., \$1.00; A. J. Mátocha, Texas, \$1.00; A. Koutný, Oregon, \$1.00; Anna Kuták, Mich., \$1.00; J. Bakula, Minn., \$1.00; C. Novák, N. Y., a Anna Ullman \$1.00; J. Strnad, Pa., \$1.00; Frant. Bachura, Kans., \$1.00; F. L. Pajtická, Wis., \$1.00; L. Polášek, Neb., \$1.00; Ant. a Marie Ševčík, Ohio, \$6.00; Fr. Reyhons, Iowa, \$1.00; přítelkyně sirotků z Nebraska \$100.00; pani Fr. Hanousek, Neb., \$2.00; Marie Vovsíková, Neb., 50c; J. J. Lidd, Iowa, \$1.00; soplek sv. Josefa, Neb., \$2.50; Marie Yurek, Texas, \$2.00; Thos. Kerian, N. D., \$1.00; N. N., Weimar, Texas, \$1.00; J. C. Jindrich, Iowa, \$1.00; Thos. Karmazin, Neb., \$1.00; M. Kuhn, Tex., 25c; Val. Matula, Tex., 50c; W. Bartoš, Texas, \$1.00; F. Rolenc, Neb., \$2.00; A. J. Uhlíř, Minn., \$1.00; E. Padour, Iowa, \$2.00; R. J. Barta, Neb., \$1.00; M. Strouha, Ohio, \$1.00; J. Klečka, Kansas, \$1.00; J. F. Kašpar, Texas, \$1.00; T. Vrána, Minn., \$2.00; J. Drnek, Wis., \$1.00; M. Weir, Minn., 50c; F. A. Řezáč, Minn., \$1.00; F. F. Příbyl, Okla., \$2.50; J. W. Kučera, Minn., \$1.00; M. Brusák, Md., \$2.00; B. Preisl, Ohio, \$1.00; F. Hrachový, Texas, \$1.00; E. Koubek, Fla., \$1.00; S. Klokner, N. Y., 25c; J. V. Kořín, M.D., Ohio, \$2.00; Jos. Andera, Iowa, 50c; M. A. Longin, Mont., \$1.00; Božena Beníčková, Wis., \$2.00; M. Staska, Md., \$1.00; Jos. Molnosky, Tex., \$2.00; Fr. Buchala, Texas, \$1.00; L. Ochotnická, N. Y., \$1.00; J. W. Ficenc, Neb., \$2.00; J. Halama, Mich., \$1.00; J. Štátná, Iowa, 50c; M. Kolářik, Mich., 25c; H. Buzický, Iowa, \$1.00; P. J. Karský, N. D., \$1.00; V. Jedlička, Neb., \$1; J. Vaněk, Neb., \$1.00; A. Podhájský, Ohio, \$1.00; J. Janoušek, N. D., 25c; F. Stěch, Cal., \$1.00; důst. Dr. František Klinkáček, Texas, \$1.00; N. N., Racine, Wis., \$2.00; J. Ruml, Canada, \$1.00; F. a M. Jecha, Neb., \$2.00; R. M. Voleský, N. D., 25c; A. Grossman, Ohio, \$3.00; P. M. Grossman, Ohio, \$2.00; L. E. Seidl, N. D., \$1.00; F. Šmejkal, Neb., \$1.00; J. J. Skluzáček, Minn., \$1.00; A. Mrázek, Neb., \$1.00; Barb. Vaněk, Tex., \$1.00; A. Dobíáš, Texas, 25c; E. J. Kubas, M. Trnka, A. Zálesák a V. Kubas, N. J., \$4.00; Chas. Lhotka, So. Dak.,

\$1.00; Fr. Rumreich, Wis., 10c; Ant. Koulský, Minn., \$1.00; rodina Biba, Wis., \$1.50; A. W. Sadovský, N. D., \$2.00; V. Šlahunek, Ohio, \$1.00; J. Kotlín, Ohio, \$2.00; J. C. Dvořák, Ill., \$2.00; F. Holub, Kans., \$1.00; G. W. Kuhn, Iowa, \$1.00; F. Kotásek, N. Y., \$2.00; M. Jetelina, Texas, \$2.00; C. Černý, Ohio, \$1.00; E. A. Wagner, S. D., 50c; J. B. Kučera, Io., 50c; A. Možíšek, Texas, \$1.00; J. Jonáš, Iowa, \$1.00; F. Hudec, Wis., \$1.00; G. Kutal, Wis., \$1.00; J. Doležal, Neb., \$1; G. S. Minář, Minn., \$1.00; J. Jurovka, Minn., 25c; T. Bořík, Ark., \$2.00; N. N., Clarkson, Neb., \$1.00.

W. Tydrich, Wis., \$1.00; G. Zetek, Ill., 25c; Anna Tlacháč, Wis., \$1.00; A. L. Vlasák, Neb., \$1.50; Fr. Noha, Neb., \$2.00; L. Nerke, N. Y., \$2.00; P. Sventek, Minn., \$1.00; N. N., Wis., \$1.00; P. Vlk, Ill., \$1.00; Fr. Hájek, Iowa, \$1.00; F. J. Busta, So. Dak., 25c; Barb. Špalek, Neb., 25c; J. Hroch, Texas, \$1.00; V. Michal, J. Novák, J. Herold a M. Kalista, Md., po \$1.00; M. Petr, Ohio, \$1.00; P. Pávka \$1 a F. Jurásek 50c, Canada; A. Zdenovec, N. Y., \$2.00; J. Kremláček, Neb., \$1.00; M. Tomany, Wis., \$1.00; J. Kubeš, Neb., 70c; Anna Hodik, Mont., 50c; Fr. Bicek, Ill., \$5.00; B. Kučera, Md., \$1.00; N. N., San Francisco, Cal., \$2.00; Marie Malinák, Texas, \$1.00; M. Balík, Iowa, \$1.00; A. Holý, Texas, 50c; M. Kubík, Mich., 50c; J. Trunko, Ohio, 25c; J. J. Novák, Neb., 50c; J. Holub, Wis., \$1.00; M. Gallia, Texas, \$10.00; Ingát Škarohlid, Minn., \$1.00; J. M. Pávek, Minn., \$1.50; M. Ballay, Pa., 25c; Tony Kačer, Mich., 50c; Fr. Procházka, Texas, \$2.00; B. Šroufek, Ill., \$1.00; M. Konop, Wis., \$1.00; E. Zidrick, Ill., 25c; F. J. Vlček, Ohio, \$5.00; J. Janeček, Neb., \$1; A. A. Pokorný, Minn., \$1.00; P. Kvídera, Ill., \$1.00; J. Novák, Iowa, 20c; sleč. F. Kovarikova, Ill., \$2.00; A. Tejkl, Mich., 25c; Marie Buchhardt, Mo., 40c; B. Novák, Texas, \$1.00; A. Rokoský, Md., \$1.00; J. Kriska, Texas, \$1.00; Fr. Saetz, N. D., \$1.00; B. C. Lawrence, Minn., \$1; J. F. Talský, Wis., \$1.00; P. Gabriel, Ill., \$1.00; A. Šerák, N. Y., 25c; V. Kočer, S. D., \$5.00; L. Tisl, Iowa, 25c; J. Merinský, Mich., 25c; N. N., Cleveland, \$1.00; K. Pavlica, N. Y., \$1.00; V. Podliska, N. D., \$1.00; S. Slais, Wis., \$1.00; A. J. Jedlička, Wis., 50c; A. Witera, Neb., \$1.00; J. Král, Mich., \$1.00; S. Jaroš, Pa., \$1.00; J. Laun st., Neb., \$1.00; J. Brodecký, Neb., \$1; R. Sýkora, Wis., \$1.00; J. A. Buřič, Wis., \$1.00; J. Macek, Wis., 25c; L. W. Sadovský, N. D., 50c; Fr. Kašpar, Md., \$1.00; F. Urban, Ill., \$1.00; A. Lahodná, Minn., \$1.00; M. Mrkva, Ohio, \$1.00; K. Cumiček, Wis., \$1.00; J. V. Kobza, Neb., \$1.00; Fr. Tomášek, Mich., \$1.00; Jos. Pelnar, Ill., \$5; A. Horák, Minn., 95c; M. Cisař, Conn., 50c; M. Baigl, Neb., \$1.00; J. Kolek, Texas, \$1.00; Anna Jaroš, Ill., \$1.00; E. J. Čížek, N. D., \$1.00; Fr. Táborský, Neb., \$1; J. Popovský, Ark., \$1.35; sleč. Alžběta Kofstein, N. Y., \$1.00; M. Klásek, N. Y., \$1.00; N. N., Danbury, Tex., \$1.00; Chas. Jilek, Wis., \$1.00; S. E. Touhy, N. D., \$1.00; T. Kolek, Texas, \$1.00; C. Laštufka, Wis., \$1.00; A. Jareš, Texas, \$1.00; C. Noska, Minn., \$1; M. Durnánek, Ill., \$1.00; spolek svatých Františkových čis. 75. ÚJ.Z.A., posílá Marie Ernestová, Ill., \$1.25; Fr. Liskovec, Ill.,

\$1.00; T. Němeček, Ohio, \$1.00; Ed. Krippner, Ill., \$1.00; M. Koryčanský, Mich., \$1.00; J. a A. Pekař, Texas, 25c; J. Bartoš, Mich., \$1.00; J. F. Vopálenký, Oregon, \$1.00; A. Černák, Ohio, \$1.00; F. Vyhna, Ohio, \$5.00; J. Studený, Neb., 50c; M. Ozvoldík, N. J., 50c; F. Mudra, Iowa, \$1.00; A. Hallada, Wis., \$1.00; F. Skeřík, Montana, \$1.00; M. Řiháček, Ill., \$1.00; D. Kožíšek, Minn., \$1.00; K. Kobra, Conn., \$1.00; F. Buřič, Wis., \$1.00; A. Kalista, Wis., \$1.00; J. Stolk, Iowa, \$1.00; J. Slovák, Conn., \$1; F. Koliha, Iowa, \$1.00; J. A. Hájek, Neb., \$1.00.

M. Chmelíř, Mo., \$1.00; J. Mleziva, Wis., \$1.00; J. F. Tichý, Texas, 50c; A. Haněl, N. D., 50c; A. Třesohlavý, N. Y., \$1.00; J. P. Sýkora, Tex., 50c; J. Sýkora, Texas, \$1.00; Rev. C. J. Beneš, Texas, \$2.50; J. E. Stanislav, Texas, \$1.00; spolek Katol. Dělníků č. 78., Taylor, Tex., \$1.50; F. Bubela, Mo., 50c; W. J. Martinka, Texas, \$2.00; Fr. Martinka, Texas, 25c; M. Hornáček, Wis., \$1.00; A. Kroupa, Wis., \$1.00; Fr. Havlík, Iowa, \$1.00; J. Popelka, Minn., \$1.00; Fr. Welft, Tex., 50c; A. Černý, Ohio, \$1.00; Fr. Uchytěl, Wis., \$1.00; J. A. Stodola, Wis., \$1.00; Tom. Smažanka, Wis., 50c; A. C. Kubíček, J. Stránský, F. J. Matějček, J. Pírk, J. A. Simon, Ant. Wacek, A. J. Wacek a F. C. Wacek, Minn., po \$1.00; O. Řehák, Mich., \$1.00; V. J. Jakšík, Texas, \$1.00; V. Pelan, Neb., \$1.00; J. Zrůst, Neb., 50c; J. Kolář, Ohio, 50c; A. J. Caba, S. D., \$1.00; A. Krost, N. Y., \$1.00; A. Křivák, Va., \$1.00; Václav Průcha, Md., \$5.00; Anna Mára, Ohio, \$1.00; pěvecký a dramatický spolek sv. Cecilie, N. Y., \$2.50; F. Novák, Wis., 20c; Amálie Židek, Kans., \$5.00; pani Kuřátková, Ill., 25c; Anna Vychopen, Texas, \$1.00; M. A. Nerud, Mo., \$1.00; K. Požárek, Michigan, 50c; Jan Hruža, Canada, \$2.00; J. A. Procházka, Ill., \$1; J. L. Kapoun, Minn., \$3.00; Mary Duba, Mo., \$1.00; J. Ejbl, Ohio, 50c; M. Maslan, N. Y., 25c; F. A. Muzikář, Minn., \$1.00; M. Vlašín, Neb., \$1.00; W. Bayer, Texas, \$1.00; J. Kalík, Pa., \$1.00; Frant. Pronek, Wis., \$2.00; Marie Hanket, Ill., \$2.00; spolek Panny Marie Dobré Rady, Chicago, \$2.00; Jan Horák, A. Jangl, K. Turek, N. Y., po \$2.00; F. J. Spingler, Minn., \$2.00; K. Chodora, N. Y., \$1.00; J. Stašek, Oregon, \$2.00; A. Havel a A. Kačer, Iowa, po \$1.00; A. Havránek, Kansas, \$1.00; W. A. Kubík, Iowa, \$2.00; G. Jurica, Mont., 50c; M. Ryva, Ill., \$1.00; J. Kostrunek, Ill., \$1.00; M. Kolín, Ohio, 25c; pan Ulrich, Mo., \$1.00; M. Szama, Mass., \$1.00; A. Schreiber, Ill., \$1.00; J. Pražák, Texas, \$1.00; V. Oktávec, Md., \$1.00; J. Smolík, Neb., \$1.00; Ed. Pospíšil, Iowa, \$1.00; A. Janda, Texas, \$1.00; Fr. Kusalik, Can., 50c; Fr. Vomočil, Neb., \$1.00; Albert Jiřele, Minn., \$2.00; Ad. Buryška, Minn., 50c; Jos. Ryněs, Matěj Jindra a Anna Bláha, Md., po \$1.00; J. Mach, Ohio, 25c; W. Vachaláč, O., \$5.00; M. Mastný, Okla., 50c; K. Vaculík, Mich., \$1.00; pan a pí. Kvasnicovi, Okla., \$1.00; M. Krpec, O., \$1.00; F. Růžička, Md., \$1.00; Fr. Skalik, Minn., \$1.00; St. Vystrčil, N. Y., \$1.00; N. N., Berwyn, Ill., \$1.00; T. Ptáčník, N. J., \$1.00; Fr. Soukup, S. D., \$1.00; K. Sochor, N. Y., \$1.00; M. Piter, Okla., 50c; A. Stavínoha, Texas, 25c; A. Tomeš,

Canada, \$1.25; Školské Sestry De Notre Dame, Omaha, Neb., \$3.00; J. A. Kadlec, N. Dak., \$1.00; J. J. Kostohriz, N. Dak., \$1.00; A. Přerost, Neb., \$1.25; spolek sv. Jiří, Detroit, Mich., poslal p. Lad. Marti- na, \$5.85; J. Pasek, Ohio, \$1.25; A. J. Kousal, Canada, \$1.00; Marie Škapik, Md., \$1.00; A. Bohuslavský, Neb., \$1.00; J. Ježek, Iowa, \$1.00; J. Čap, Neb., \$1.00; T. Juříček, Mich., 25c; M. Maloušek, Neb., \$1.00; R. Šercl, Neb., \$1.00; J. Sedlák, Mich., \$1.00; Barb. Duda, Mich., \$1.00; J. Spinka, Marie Bártěk, A. Heitzman, M. Bártěk, J. Benedikt, A. Pavlíček, A. Doležal, K. Pištěk, K. Rut, spolek sv. Václava, Fr. Leffelman a N. N., New York, po \$1.00; M. Štátný, Neb., 25c.

Josef Sotolář, Mo., \$1.00; A. J. Máto- cha, Texas, \$1.00; Wm. E. Bohm, N. Y., \$5.00; Fr. Pavlica, L. Hanuš, K. Hanuš, Nebr., po \$1.00; J. Kulík, Ill., 25c; A. Kuchynka, Minn., 50c; J. Provázek, Cal., 50c; R. R. Machovec, Neb., \$1.00; F. Vonáček, Minn., 50c; Anna Semerád, Ill., \$2.00; Marie Stupková, Mo., 50c; M. Slabý a M. Kohout, Ohio, po 50c; N. N., Omaha, Neb., \$2.00; F. A. Dvořák, Minn., \$1.00; Aug. Nevlud, Ill., \$1.00; A. Za- chariáš, S. D., \$1.00; M. Beláška, Mo., \$1.00; paní A. Horáková, N. Y., 25c; Anna Hammer, Ill., \$1.00; F. Švec, Ill., 25c; H. Kudruc, Ill., 25c; H. Stos, Kans., \$1.00; Emil Čermák, Neb., \$5.00; A. Sli- va, N. Y., \$1.25; J. J. Hobza, Neb., \$1.00; J. Simon, S. Buryška, Jos. Motl, Minn., po \$1.00; J. F. Stránský, Minn., 25c; Jan Marák st., Texas, \$3.00; J. H. Rous, S. D., \$1.00; Katol. Dělník, čís. 104., Okla. City, Okla., \$2.00; J. A. Žaloudek, Okla., \$1.00; A. Zrůbek, Tex., \$2.25; B. Zinde, N. J., \$1.00; F. Kancelík, N. Y., \$1.00; S. J. Vytopil, Texas, \$1.00; H. Klima, N. Y., 25c; Rt. Rev. Msgr. E. A. Bouška, S. D., \$2.50; Emil Poláček, Neb., \$2.50; M. Schlais, Okla., \$1.00; Fr. Barton, Ia., \$1.00; V. Votroubek, Ia., \$1.00; J. Ja- koubek, Ia., 50c; J. Podolák, Ohio, 25c; Fr. Sloup, Neb., \$1.00; Fr. Barták, Kans., 50c; A. Sviták, Texas, 25c; H. Bradáč, N. Y., \$1.00; L. Břeska, Texas, \$1.00; M. Dokoupil, Pa., \$1.00; Václ. Drudík, Neb., 50c; Fr. Tomeček, Texas, \$1.00; M. Loskot, Can., 25c; Fr. Talíř, Mo., \$2.00; G. Soušek, Wis., \$1.00; K. Flasar, Ill., 25c; F. Trička, N. Y., 50c; Marie Kuna, Mo., \$2; Jan Vondrášek, Ill., 25c; Fr. Ptáček, Wis., \$1.00; M. Dohnanský, Minn., \$1.00; A. Pustina, N. Y., \$1.00; N. N., Pilsen, Kansas, \$1.00; Ant. Pavlí- ček, Texas, \$2.00; Vinc. Koníček, Wis., \$1.00; M. Kratochvil, Va., \$1.00; J. Pe- šek, Iowa, 50c; J. Brom, J. Bazal a S. Mastný, Minn., po \$1.00; J. Svoboda a M. Havel, Neb., po \$1.00; M. Pořícký, Calif., \$3.00; K. Malčák, Ill., \$2.00; E. Gabris, S. D., 50c; J. Straka, Texas, \$1; M. Knetl, Ill., \$1.00; S. Bogdanovič, Ill., \$1.00; F. Sladkar, Can., 75c; A. Mrázek, Neb., 75c; J. F. Hroza, Ill., 75c; F. To- man, Ill., \$2.00; spolek sv. Štěpána, De- troit, Mich., \$4.50; paní B. Bačiková, Mich., \$1.00; R. Dudek, Ill., \$1.00; Fr. Štěch, Cal., \$1.00; J. F. Zitek, O., \$1.00; F. Fliček, Minn., \$1.00; J. Chaklo, Ill., \$2.50; J. Hellman, Mont., \$1.00; J. Sulek, Ind., \$1.00; J. Kadlec, Texas, 25c; J. Šplichal, Wash., \$1.00; M. Kostial, Pa., 50c; M. Wirka, Neb., \$1.00; N. N., Da- vid City, Neb., \$2.00; A. Kubecká, Mich.,

50c; Anna Jordán, Wis., 25c; Jos. Mareš, Neb., \$1.00; Fr. Kubeš, Neb., 25c; V. A. Kokeš, Minn., \$1.00; Lena Samský, N. Y., \$1.25; Fr. Riva, Minn., \$1.00; A. Hampel, Conn., \$1.00; A. Smělík, Ill., 25c; J. J. Mancl, Wis., \$1.50; J. Lasack, Iowa, \$1.00; L. Eis, Minn., 25c; G. Valent, Mich., 25c; K. Maass, N. Y., \$1.00; M. Kafka, Texas, \$1.00; Edw. J. Sloup, Neb., \$2.50; spolek sv. Anežky č. 76, Berwyn, Ill., \$5.00; Anna Cuchal, N. Y., \$1.00; A. N. Stejskal, Ohio, \$1.00; L. Koliba, Texas, 50c; Fr. Hořínek, Kans., \$1.00; J. F. Koubela, Minn., \$1.00; J. Ostrák, Mo., \$1.00.

M. Bruner, Neb., \$2.25; F. Takel, Neb., 25c; paní Fr. Stanovská, Mo., \$2.00; Jan Mařica, Mo., \$1.00; Fr. Macháček, Iowa, \$1.00; E. Greiner, N. Y., \$1.00; J. Pešek, N. Y., \$2.50; V. Skoch, Okla., \$1.00; F. Klempířik, Mich., \$1.00; M. Cvrk, Mich., \$1.00; Val. Krpec, Texas, 50c; V. J. Pří- hoda, Texas, \$1.00; K. Straka, Wis., 25c; J. Mayer, Md., \$1.00; J. Pardus, Ill., 25c; J. Holan, Wis., \$1.00; Jan Chalupný, Mo., \$1.00; Jan Šlesinger, Texas, 50c; Fran- tiška Vaňová, Texas, \$1.00; H. Roman, Neb., \$1.00; J. Staša, Mich., 25c; F. J. Oborný, Neb., \$1.00; M. Plašek, Neb., \$1.00; A. Majhan, Pa., 50c; R. O. Bar- nard, Neb., \$1.00; M. Kvasnica, Okla., \$2.00; A. Tryska, Fla., \$1.00; M. Pukys, Ohio, \$1.25; N. N., Power Point, Ohio, \$1.00; J. Marek, S. D., 50c; J. H. Hrnčíř, Texas, \$1.00; D. J. Cirkal, Mo., \$1.00; N. N., Narka, Kans., \$1.00; M. Gorecký, Mich., \$1.00; K. Srnka, Can., 50c; Marie Šefcovič, Colo., 75c; J. Ryšavý, Minn., \$2.00; M. Vlach, Ohio, 50c; J. A. Kope- cký, Texas, 75c; M. Rudolph, Kansas, \$1.25; J. Šolar, Conn., \$1.00; B. Peroutka, Neb., 50c; pan Matěj Sladký, Minn., \$3; B. Bartal, E. Cambala, J. Dohnálek, S. Křížka, M. Neduchal, A. Tomeček, Fr. Trpík, N. Y., po 25c; J. Jestřáb, N. Y., 50c; M. Tokoš, N. Y., \$1.00; M. Vávra, N. Y., \$1.00; osada sv. Cyrilla a Metho- děje, Marák, Texas, \$5.00; B. Anderson, Wis., 25c; J. Nečas, Minn., \$1.00; Anna Miska, Minn., \$1.00; Fr. Hlávka, Minn., \$1.00; spolek sv. Jana Nepom. čís. 40., Edwardsville, Ill., \$1.00; J. Kut, N. Y., \$1.00; Jos. Solanský, Texas, \$1.00; V. Daněk, N. Y., \$1.00; Katol. Sokolice, čís. 5. K.J.S., Chicago, \$2.00; Fr. Maca, Neb., \$1.00; J. Lev, N. D., 50c; L. Semerád, N. Y., 25c; J. Havelka, N. Y., \$1.00; M. Troch, Md., \$1.00; J. S. Ruda, Kansas, \$2.00; T. Dvořák, Ill., \$2.00; F. Citek, Iowa, 25c; paní J. Marešová, Idaho, \$4.00; Fr. Janouš, Minn., \$2.00; A. Zellinger, Minn., \$1.00; J. Zajček, Ill., \$2.00; H. Dickman, Ill., \$1.00; J. Trnáček, Oregon, 50c; Katol. Dělník, čís. 109., Dante, S. Dak., \$2.00; J. A. Trnka, Minn., 50c; Anna Krieger, Ill., \$1.00; Fr. Pliskač, Neb., 50c; pan a paní Petr Zíka, Md., \$5.00; J. Mařík, Neb., \$1.00; paní A. Formánková, Calif., \$5.00; K. Kudlik, Minn., \$1.00; Alžběta Gazárková, Can., 50c; H. Kubát, Minn., 25c; W. A. Kar- han, Pa., 25c; R. Potěšil, Mich., \$1.00; A. Weber, N. J., \$1.00; J. A. Fráňa, Ia., 25c; M. Synek, N. Y., \$1; C. Hromek, Mich., \$1.00; J. Pluháček, Neb., \$1.00; Fr. Macháček, Iowa, \$1.00; spolek sv. Jana Nepom. Cleveland, \$1.00; Václav Pitner, Kans., \$1.00; W. A. Sodek, Tex., 25c; Anna Kutcher, Fla., 20c; M. Matějů, Neb., \$1.95; F. A. Albrecht, Fla., \$1.00;

J. Pátek, Texas, 25c; Fr. Jeřábek, Neb., \$1.00; Josef Štětina, Mo., \$1.00; T. Ko- nopa, Kansas, \$1.00; I. Tuhý, N. D., 50c; spolek Panny Marie Král. Máje č. 91, Chicago, \$1.00; S. Čahoj, Neb., \$1.00; M. Pavlik, Ohio, 75c; J. Chorne, N. D., \$1.00; M. Voříšek, Ill., 25c; M. Mrňák, Ohio, 75c; Anna Dornák, N. Y., \$1.00. Fr. Vlášek, Ohio, \$1.00.

Milodary na Africké Misie. Mešní Svaz.
M. Faigl, Texas, 25c; J. Dudík, Texas, 25c; Fr. Křehák, Tex., 50c; Anna Žák, Oregon, 25c; Jos. Polzar, Wis., 25c; J. Kletchka, Kansas, \$1.00; J. Šplichal, N. D., 25c; H. R. Bartoš, Texas, 50c; paní E. Zárubová, Mo., 50c; F. J. Vynhal, Ohio, \$1.00; Michal Okruhlik, Tex., 25c; L. F. Procházka, Neb., 25c; M. A. Lon- gin, Mont., \$1.00; M. Lazek, Texas, 50c; M. Příbyl, Ill., 50c; F. Doubek, Iowa, 25c; Františka Horáková, Iowa, \$1.50; J. Hovadik, Texas, \$1.00; Fr. Swach, Mass., 50c; Anna Fredericková, Texas, 50c; Anna Pešková, Ill., 25c; Josef Šuta, Wis., \$5.00; Anna Jůzková, Wis., 25c; B. A. Bezpalec, Texas, \$1.00; paní M. Valouchová, Texas, 25c; A. Janošik, Ill., \$1.00; Marie Sulková, Ind., \$3.00; J. Slo- vák, Ohio, \$1.00; paní Trnková, N. Y., \$1.00; J. Vážanský, Texas, \$1.00; M. Kuhn, Texas, 25c; E. Poláček, O., 45c; B. A. Bezpalec, Texas, \$1.00; A. Parkos, Neb., 25c; E. A. a Matylda Mičková, Kansas, \$5.00; Fr. Janicatta, Mich., \$1; B. Jilek, A. Kaska, M. Kinik, po \$1, R. Sýkora, Alžb. Jancin a sl. M. Šýkorová po 50c a Františka Zdeňková 25c, Wis.; A. Najvar, Texas, 25c; W. J. Válek, Minn., 25c; V. F. Jelínek, Neb., \$1.00; S. Hanel, Ill., 50c; Fr. Ondrovic, Mich., 25c; A. Mrázek, Neb., \$1.00; V. Šlahů- nek, Ohio, \$1.00; C. Vinklár, Texas, \$2.25; F. Burian, Ill., 25c; T. Němeček, Ohio, \$1.00; J. F. Vopálenský, Oregon, \$1.00; Fr. Cícha, N. D., 25c; F. J. Vy- nhal, Ohio, \$3.00; Anna Bláhová, Md., 25c; K. Risky, Ill., 25c; K. Požárek, Mich., 50c; M. Bártěk a J. Benedikt, N. Y., po 25c; C. Strnad, Wis., \$2.00; Bedřich Habiger, Tex., \$1.00; J. Straková, Texas, \$1.00; Marie Šlachartová, Ill., \$1.00; Marie Knetlová, Ill., 25c; Václ. Mancl, Wis., 50c; M. Dokoupil, Pa., 25c; J. Loskot, Can., 50c; Fr. Vylvlečka, Texas, \$2.00; J. Nechal, Mich., 25c; C. Pro- cházka, Mich., 50c; L. Lev, N. D., 50c; paní Vinc. Absolon, Va., \$3.00; L. Lapka, Ill., 25c; Ant. Weber, N. J., \$1.00; N. N., Narka, Kans., \$1.00; B. Ječný, Cal., 25c; M. Pavlik, Ohio, 75c; A. Slezák, Frant. Uhřinec, Apol. Uhřinec, M. Vávra, T. Vávra, N. Y., po 25c; S. Bartoš, Texas, 50c; M. Franc, Conn., 50c; Jos. Solanský, Texas, \$1.00; J. E. Svrček, Texas, \$1.00; J. F. Hroza, Idaho, 50c.—Celkem \$71.45.

Milodary pro dp. Jana Ig. Křížka, T. J., misionáře v British Honduras.

N. N., Texas, \$28.00; Anna Kordovo- vá, Ill., 50c; Alžběta Hallamová, Can., \$5.00; M. Soukup, N. Y., \$1.00; Frant. Kolář, Wis., \$1.00; Jenovefa Axmanová, Kansas, \$1.00; N. N., St. Louis, Mo., \$2; Jos. Nečas, Minn., \$1.00; K. Bobčík, Ill., 70c; F. J. Kovářik, Minn., na mše svaté \$5.00; R. Trn, Mich., na mši sv., \$1.00; Mat. Zavadi, Mo., \$1.00; M. Kvěch, Ill., \$2.00; B. Otradovec, Mo., \$1.00; F. Ja- nicatta, Mich., \$1.00; J. Zábrobská, Pa., 50c; Kateř. Turková, N. Y., \$1; osadník

svatojanský, St. Louis, \$1.00; J. Pluháček, Neb., \$1.00. — Celkem \$54.70.

Milodary pro dp. Jos. Hylše, misionáře v Africe.

Václav Kolroň, Iowa, na pokřtění dítěte na jméno Václav \$5.00; Katerina Pištěková, N. Y., \$2.00; J. Dudík, Texas, 25c; Michal Okruhlik, Texas, \$1.00; Anna Stará, Nebraska, 50c; Marie Sulková, Indiana, \$2.00; Rud. Spinler, Minnesota, \$1.00; M. Wesselley, Wis., na mši sv., \$1.00; C. Procháška, Mich., \$1.00; N. N., Narka, Kans., na mše sv. \$2.00.
Celkem \$15.75.

Milodary na misie do Číny.

A. E. a Matylda Mičková, Kans., \$5.00.

Milodary na Milioncentový fond.

Z předešlé sbírky 65,167
Josef Šimek, Iowa 25
Anna Netušil, N. Y. 25
Antonie Kostuková, N. Y. 100
C. Ladman, N. Y. 100
Marie Ludviková, Iowa 75
J. Liška, Neb. 25
Anna Valachová, Mo. 25
M. Leiblingerová, Calif. 100
Anna Dornáková, N. Y. 25
Katerina Pechníková, Ohio 50
J. Brhel, N. J. 25
Lena Janošíková, Maine 100
J. J. Nechvátal, Neb. 25
Katerina Pištěková, N. Y. 200
J. Záhrobská, Pa. 20
M. Buchta, Can. 25
Pi. C. Petráňková, Mich. 25
C. Michalička, Okla. 100
Josef J. Kudrna, Neb. 500
A. A. Rumreich, Ill. 60
Jos. Polzar, Wis. 100
J. Kletchka, Kansas 25
Čtenářka "Hlasu", Mo. 200
M. Gryger, Wis. 25
M. Hoffman, Wis. 25
Anna Prochášková, Neb. 50
J. Chloupek, Minn. 25
Adéla Sušilová, Texas 50
V. Kadrlík, Wisconsin 25
T. Severin, Iowa 10
Anna Kordovová, Illinois 50
M. Kolářik, Michigan 25
W. Halama, Canada 70
C. Chabiča, Calif. 100
V. Sládek, Illinois 100
J. F. Svirek, Texas 5
J. Nezhoda, Oregon 25
L. Bratřovský, Montana 25
Jos. Junek, Wisconsin 50
B. Dundáček, Illinois 25
M. Jantovský, Michigan 25
M. Beneš, Nebraska 125
M. Anděl, Illinois 25
V. F. Jelinek, Nebr., na památku zesnulého tatíčka 1,500
A. Schlesinger, Wisconsin 10
J. J. Šťastný, Nebraska 100
Anna Dornáková, N. Y. 70
J. Kubart, Minnesota 120
Anna Pracná, N. Y. 25
J. Štětina, Mo. 20
K. Sládek, Ill. 25
M. Mastný, Oklahoma 25
H. Ryšavý, Minnesota 10
F. Kolář, Wisconsin 25
F. Jacka, Ohio 25
Jan Marík, Nebraska 95
M. Nechvátal, Ohio 50
N. N., Wallis, Texas 35
E. Polásek, Michigan 25

J. V. Beránek, Iowa 25
Chas. Bezděk, Texas 95
J. Uhlíř, Penna 25
E. Burák, Iowa 25
Jan Kajš, Arkansas 100
B. Huďeček, Ohio 25
A. Svejcar, Illinois 25
Jan Kolář, Ohio 165
Dp. F. J. Kulisek, Kansas 500
V. P. Fiala, Nebraska 25
M. Kozel, Nebraska 25
J. P. Mikota, Montana 25
Marie Sulková, Indiana 100
H. Jaša, Florida 25
J. Vedral, New York 25
Ludvík Mokry, Texas 200
F. J. Chýle, No. Dakota 25
B. Dacek, Ohio 100
J. Pešek, Michigan 20
W. Bouška, Wisconsin 20
B. Fera, Michigan 20
A. Procháška, Wisconsin 100
Anna Baneková, Michigan 25
E. Urubek, Illinois 20
B. Otrádovec, Mo. 100
F. Nováček, Wisconsin 70
M. Sourek, Illinois 25
Fr. Hlavenka, Texas 25
B. Shapiro, N. Y. 20
Anna Lapčíková, N. Y. 25
A. Vaněk, Ohio 100
Alžběta Trčková, New York 50
M. Bečan, Mass. 25
A. Najvar, Texas 10
T. Šimek, Illinois 25
A. J. Blažek, Iowa 70
J. Záhrobská, Penna 25
J. Holek, Illinois 25
Frant. Heřmánek, Nebraska 500
Paní Kub, Calif. 25
S. Haněl, Illinois 25
P. Soukup, Mich. 25
J. Janoušek, N. Dak. 25
Dávný přítel "Hlasu" 500
Karel Lhotka, S. Dak. 50
V. Sláhuček, Ohio 25
M. Gallia, Texas 25
F. Mathiesen, Iowa 25
J. Sedláček, Oklahoma 25
Fr. Procházka, Texas 45
T. Němeček, Ohio 25
J. Andrl, Iowa 25
T. Skinner, Oklahoma 25
Fr. Macháček, Canada 75
F. Brhel, New York 25
K. Kobrna, Connecticut 25
M. Ozvoldik, New Jersey 20
M. Buchardt, Mo. 25
M. Ryva, Illinois 25
Josefa Šipová, Missouri 20
Frant. Vomočil, Nebraska 10
F. Kusalik, Canada 25
F. Kotásek, New York 25
M. A. Nerud, Missouri 25
Amálie Zidková, Mo. 100
A. Krost, New York 25
Rose Průšová, Illinois 25
E. Boehm, New York 20
C. Strnad, Wisconsin 40
Fr. Belaška, Missouri 25
F. Kubeš, Texas 25
F. Dynka, Penna 25
M. Knetl, Illinois 50
Anna Kubcová, Iowa 25
Fr. Barták, Kansas 25
Fr. Zemek, Conn. 25
Fr. Talíř, Missouri 25
K. Muehlstein, Texas 25
A. Zellinger, Minnesota 25
F. Klempířik, Michigan 25

Anežka Tuszová, S. Dak. 25
Anna Kriegrová, Illinois 20
J. Kastl, Nebraska 25
J. Marek, So. Dak. 25
Ant. Weber, N. J. 100
N. N., Narka, Kansas 100
Dp. Jos. Gregor, Iowa 25
M. Nováková, Texas 25
M. Dornák, Wisconsin 25
P. Pavlíňák, Michigan 25
J. Vicha, Illinois 25
A. Chladníček, N. Y. 25
H. Damiček, Michigan 25
J. Nečas, Minnesota 25
B. Netušil, New York 25
M. Mrušák, Ohio 25
M. Franc, Connecticut 50
Josef Solanský, Texas 100
Celkem 75,177

Milodary na chudé kněze.

Anna Valachová, Mo. \$ 1.00
Kat. Pištěková, N. Y. 2.00
Jan Ježek, Iowa 1.00
N. N., St. Louis, Mo., na mše sv. za zemř. Vác. Jelinka 3.00
Vác. Jelinek, Neb., na mše sv. za zemř. F. Heřmáňka 2.00
Pi. J. Kovářová, O. 1.00
Osadnice svatojanská, Mo. 2.00
Marie Suleková, Ind. 3.00
K. Šimeček, Minn. 1.00
B. A. Bezpalec, Tex. 1.00
Ant. a Marie Ševčíkoví, O., na mši sv. 1.00
Kat. Pechníková, O. 2.00
N. N., Narka, Kans. 2.00
Anna Kordovová, Ill.50
V. F. Jelinek, Neb., na mše sv. za jeho zemř. tatínka 5.00
Františka Heřmáňková, Neb., na mše sv. za zemř. K. Heřmáňka 10.00
Jan Kajš, Ark. 2.00
B. A. Bezpalec, Tex. 1.00
Marie Coufalová, Neb., na mše sv. 15.00
F. Marek, Ill. 1.00
V. F. Jelinek, Nebr. 2.00
Emil Buta, Mich., na mši sv. 1.00
M. Průcha, Neb., na mši sv. 1.00
Celkem \$60.50

Milodary pro slepce v Praze.

Marie Kalousková, S. D. \$2.00
K. Mastera, Neb. 1.00
J. A. Valek, Tex. 1.00
B. Kučera, Md. 1.00
M. Jindra, Md. 1.00
Pi. Fr. Stanovská, Mo. 1.00
Celkem \$7.00

Milodar do Říмова pro kostelní rozhlas.

Marie Kalousková, S. D. \$2.00

Milodary pro nemocného dp. T. Ballona na Moravě.

V. Šipová, Mo., na mši sv. \$ 1.00
F. Heřmáňková, Neb. 2.00
Fr. Muchan, Wis. 1.00
Vojt. Bezpalec, Tex., na mše sv. 5.00
M. Nováková, Tex., na mši sv. 1.00
Celkem \$10.00

Milodary na Svatou Horu.

C. Petráňková, Mich. \$1.00

J. Kolářová, Ia., na mši sv.	1.00
Celkem	\$2.00

Milodary na Svatý Hostýn.

Kat. Pečnicková, O.	\$ 1.00
Marie Zichová, Tex.	1.00
Kašpar Severin, Mo.	1.15
Jan Kajš, Ark.	1.00
J. P. Gerlich, Okla.	1.00
H. Jaša, Fla.	1.00
J. A. Kopecký, Tex.	1.15
K. Mastera, Neb.	1.00
Ant. Kašpířik, Mich., \$1 na 'Listy' a \$5 na kostel	6.00
A. Běliková, Mo.	1.00
J. Holec, Ill.	3.00
Ton. Kačer, Mich.	1.00
C. Strnad, Wis.	2.00
Marie Mastná, Okla.	1.00
M. Pukys, O.	1.00
Celkem	\$23.30

**Milodary na Apoštolát sv. Cyrilla
a Methoděje.**

St. Anna Materová, Kans.	\$.50
Jos. Častulík, Mo.	1.00
Anna M. Materová, Kans.	.50
N. N., St. Louis, Mo.	2.00
Celkem	\$4.00

**Milodary pro salesiánský ústav Don
Bosco ve Fryštáku.**

J. Dudík, Tex.	\$ 1.00
V. F. Jelinek, Neb., na mše sv. za jeho zemř. tatínka	2.00
B. A. Bezpalec, Tex.	1.00
A. Vaněk, O., pro chudého studenta	2.00
Fr. Stanovská, Mo.	1.00
Celkem	\$ 7.00

Milodary pro Vincentinum.

N. N., New York, N. Y.	\$ 1.00
V. J. Merta, Tex.	.50
Anna Hovadiková, Tex.	2.00
Jos. Junek a Václ. Beneš, Wis., po \$2	4.00
Marie Bustová, Minn.	1.00
M. Uhlis, Mich.	1.00
F. A. Zderad, Ill.	2.00
M. Zavřil, Mo.	1.00
A. Sušila, Tex.	1.00
M. Pukys, O.	1.00
J. Kolářová, Ia., na mši sv.	1.00
J. A. Válek, Tex.	1.00
Rodina Bibová, Wis.	1.50
J. Sotolář, Mo.	1.00
V. Kroupa, Mo.	1.00
N. N., Nebr.	1.00
Aloisie Hovadiková, Tex.	1.50
Adéla Sušilová, Tex.	2.00
Rose Topičová, Minn., na kalendář a časopis Vincentinum	3.00
M. Kalousek, S. D.	1.00
M. Valouchová, Tex.	2.00
A. Kadlec, Wis.	.25
K. Mastera, Neb.	1.00
A. Nejdlik, Mich.	1.25
V. Zachariášová, S. D.	2.00
Josefa Svátková, S. D.	1.50
Marie Jureková, Tex.	2.00
Fr. Jurček, Ill.	1.00
Marie Kunová, Mo.	2.00
Fr. Stanovská, Mo.	1.00

Celkem\$42.50

Všem těmto šlechetným dárcům, kteří na výše uvedené účely čimkoliv přispěli vřoucně děkujeme a voláme: "Pán Bůh zaplat' a uděl stonásobně více! — Red. "Hlasu."

**Z AKADEMIE "NAŠÍ MILÉ
PANÍ", OMAHA, NEB.**

Dne 6. února 1936.

Chtěla jsem milým čtenářům všechny novinky vysypat před duchovním cvičením, ale skutek utek'. Začínám tedy až po nich. Řídil je Rev. Louis B. Bloomer T. J. Bral to hodně přísně, ale nám se to moc líbilo, i když řekl, že jsou tím dívky a ženy vinny, že mravnost ve světě klesá. Vybízel nás, abychom si hleděly vypěstovat silný charakter, abychom byly v životě dobrým příkladem a povzbuzením pro jiné, a ne snad závažím, které by ještě i jiné strhovalo do bahna hříchů. Mně se líbilo, jak důst. pán řekl: "A kdybyste žily mezi samými d'ábly, přece můžete vésti život andělský." — To asi chtěl říci, že se nemáme opíčit po jiných. Jestli jini dělají, co se nepatří, nedávají nám tím právo, abychom to dělaly také. Je to těžké nepoddát se, ale můžeme si k tomu vyprosit sílu modlitbou, zvláště při mši svaté a sv. přijímání. — Byly to krásné exhorty a pobožnosti! Škoda, že už je po nich! Ale pamatovat na ně budeme dlouho.

"Jak ten čas utíká!" říkává ctih. sestra Qualberta, která před 25ti lety přivedla školské sestry de Notre Dame z Čech do této země. V polovici ledna slavila už 70. narozeniny. Nikdo by neřekl, že už je jí tolik let. Skoro se zdá, že ctih. sestry nestárnou tak rychle jako ty naše babičky doma. Ctih. sestra je dosud čilá. Slovem i písmem hledí rozmnožit zájem pro tu naši milou českou řeč. Z vděčnosti za to jsme za ni 15. ledna obětovaly sv. přijímání. Kéž ji Bůh dlouho ještě zachová!

Jsem prvním rokem v naší milé akademii. Líbí se mi tu moc. Chodím také na češtinu. Čtení mi jde snadno, ale ve psaní ještě hodně pokulhávám. Dá-li Bůh,

Vaření dobré kávy

Chcete-li dosáhnouti z vaší oblíbené kávy lepší chut' a nápoj, přidejte—

Franck's Chicory

do vašeho hrnce neb perculatoru.

Jest to zdravá rostlinná přísada.

Ke koupi u všech obchodníků.

HEINR. FRANCK SONS INC.
FLUSHING, N. Y.

naučím se v tom také chodit. Vysvědčení za první pololetí jsme už poslaly domů. Musíme hledět, abychom dělaly radost svým drahým rodičům za to, že nás dali do katolické školy na vyšší vzdělání. — Druhé pololetí jsme začaly duchovním cvičením tak snadno to půjde ještě lépe než v prvním.

Latinská třída třetího roku měla kontest. Studentky překládaly jistou část Písma sv. do latiny. První cenu získala Leona Kalinová, druhou Rose Mary Black a třetí Františka Hořínková. Gratulujeme.

Nedávno jsme měly velmi zajímavé obrázky "Ben Hur". Vykládaly o nich E. Millerová a Helena Žaloudková tak pěkně, že si ten příběh tak snadno nezapomeneme.

V lednu starší dívky zase šly šaty pro chudé. Měla to na starosti Julie Šedová. Počínala si při tom jako zkušená švadlena. Ted' už je nosí chudé dívky o-mažské. Jsme rády, že je dostaly než přišly ty velké mrazy.

Pravda-li, když sněží, že si andělíčkové přesejpaží a vytřepávají peřiny, ti jich musejí mít! Všude je plno vysokých závějí, takže náš listonoš musel pěšky poštu roznášet; jezdit nemohl. Ale my se proto nehněváme. Koulujeme se a sáňkujeme o sto šest. A nejen my malé, ale i studentky z vyšších tříd, kandidátky a—snad i sestry. Ty si to nechaly až na večer, když jsme my seděly u knih. Já jsem jich nehlídala, ač sedím blízko okna, ale slyšely jsme je až do vnitř, jak se srdečně smály. To by nikdo neřekl, kdo sester nezná, jak umějí být veselé.—A ještě něco!

Zrovna před duchovním cvičením se nám řeklo, že dvě Maryknoll Sisters k nám odpoledne přijdou a budou mít přednášku o působení jejich řádu na misiích. Honem jsme daly všecko do nejlepšího pořádku, zametly, oprášily, a pak jsme čekaly v tělocvičně. Tleskaly jsme radostí, když konečně přišly. Když nám je pak ctih. sestra představovala

zdály se nám nějak povědomé. A proč? Sestra Aloisie a Angelina nebyl nikdo jiný než naše milé spolužačky Peggy Wall a Evelyn Sýkora (Secor). Byly oblečeny jako ty sestry z Maryknoll. Těšilo je, že nás tak překvapily, a s úsměvem pak vykládaly o každém obrázku, který představoval tu těžkou, zásluhou práci sester misionářek. Viděly jsme, co zkusí, ale také, jak mnoho duchovních radostí zakoušejí. — Na konec jsme si ty "sestřičky" vyblejskly, ale obrázky tu ještě nejsou. Asi byste je také rádi viděli?

Srdečný pozdrav drahým rodičům, bratrům a setřičkám do Prahy a milé babičce do Omahy zaslá Anežka Poláčková z Prague, Neb.

Kočka žhárem. Britský farmář přišel o hezký počet dobytka tím, že jeho kočka založila ve stodole požár. Kočka, která ležela klidně u kamen, změnila se náhle v živou pochodeň, když jí vypadl žhavý uhlík na kožich. V bolestech vběhla kočka do stodoly, tam však zapálila uloženou slámu. Při vzniklém požáru uhořelo třináct kusů dobytka.

Úcta k mrtvým. Anglický herec Passmore byl ohromně otlý. Když v jednom kuse, ve kterém byl nakonec zavražděn, měl být odnesen z jeviště, nezdvihli nosiči těžké břímě. Obeceňstvo se bavilo a kdosi vy-

křikl: "Podívejte se na ten náky!" — V témž okamžiku se mrtvý vzpřimil a hrobovým hlasem děl: "Úctu k mrtvým!" Zase se položil a za řevu posluchačů byl odnesen.

Henry Ford navštívil jednou obchodníka psy, který mu vychvaloval velkou dogu. "Řeknu-li tomuto psovi, aby přeskočil široký příkop, uposlechne, i kdyby desetkrát do něj spadl, až se mu to podaří. Poručím-li mu, aby snědl kokosový ořech — nic tak nerad — sni jej. A kdybych mu před nos položil tučt jaterniček a zakázal mu dotknouti se jich, nedotkne se, i kdyby měl veliký hlad." — "Je to možné?" otázal se Ford. — "Mohu vás o tom přesvědčiti," řekl obchodník. — "Není třeba, věřím vám. To by mne mohlo vyléčiti ze záliby pro psy, kdybych se přesvědčil, že jsou mezi nimi takoví idioti jako mezi lidmi."

Při měnění adresy udejte vždy starou i novou adresu.

Pravá česká povidla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot (Jams.)

PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY NA VENKOVĚ

zasíláme po celých Spoj. Státech za
ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající
povidla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

KOŘÍNEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Klásterň Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní léčení závratě, vysokého tlaku krve,
žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater,
vyrážek a revmatismu. Vrací zdravý stav těla

Cena \$1.00 — 6 balíčků \$5.00 vyplaceně.

PATRIA TRADING CO.

5132 Broadway Cleveland, Ohio

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mezinárodním Svazu, ve prospěch Afrických Mísí
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Upozornění.

Píši tento dopis, by konečně přišla pravda na světlo a vyhnulo se klamným předsudkům mnohých z českého lidu, zvláště katolického. Mám tedy na zřeteli všeobecné dobro a přeji si, by jen láska, mír a Boží pož. bylo všude domovem. Jsem dalek někomu vědomě ublížit a rád bych, aby pravdě bylo zadost učiněno.

Dostal jsem od dr. L. P. N. z Yoakumu, Tex. dotaz, zdali je pravdou, že jsem dal p. Střížovi dovolení moje doporučení radiových kompres v novinách uveřejnit, že prý je škoda, aby český lid byl tak nerozumně klamán, neboť prý jen lékaři a medicíny mohou nemoce uzdravit a ne kompresy atd.

Jsem 70 let starým ř. kat. knězem a zajisté bych se nepropůjčil ku klamání lidu, vždyť z mého doporučování mimo uspokojení a upřímné radosti, že kompresy tolika lidem pomáhají mám časem jen hromadu odepisování na dotazy, které místo p. Střížovi, mně zasilány jsou a i pošt. známky ze své kapsy hradím, ale pro dobro chorých je křesťanskou povinností dobré věci doporučit a je hájit.

Oznámka v novinách "Je to jako pohádka", kterou mám z novin vystřiženou, se zakládá na pravdě, proto v tom nelze nic měnit. Moje tři prsty pravé ruky byly u soudu lékařskými znalci za nevyléčitelné uznány, přes 3 roky byly nehybné a jako úplně mrtvé, ale již za měsíc užívání kompres začal se do nich vracet život a již přes rok je užívám jako před jejich zraněním, což vědí nejen všichni moji farníci, ale i mnoho jiného lidu. Moje 20leté potíže močového měchýře, kdy až 8krát za noc jsem musel vstávat, též zmizely užíváním kompres, které jsem koupil od Mr. Bernard C. Stříž, Box 712, San Antonio, Tex. (Jemu pište

o podrobnosti, ne mně.) že i mým sestrám, známým kněžím, mnohým mým osadníkům a jiným lidem od chorob pomohly, jak v ozn. "Je to jako pohádka" zmíněno, — pravdou jest. Vážím si všech dobrých doktorů, at' již medicijní nebo jiné léčebné vědy, ale kompresy koupené od pana Stříže mi ku zdraví pomohly, když ostatní selhalo a prsty u soudu za nevyléčitelné prohlášeny byly. — Zaslouží p. Stříž a kompresy doporučení? Zajisté ANO!! — a ochrany tak samo!!

Netvrdím, že každému pomohou, nevím, co vše vyléčily, ale když tolik lidí tvrdí, že jim od tolika různých neduhů pomohly, kdož to ví, v kterých případech by selhaly. Jistě asi správné a dostatečně dlouhé užívání hraje velkou roli. Též myslím, že by více lékařů mělo kompresy v mnohých nemocech vyzkoušet a ne odsuzovat.

Jistý můj přítel, 78letý kněz, mi zaslal před rokem dopis od jeho bývalého věhlasného Dr. Benedict Lust-a, 343 Lexington ave., New York City, v němž na dotaz, zda může radiové kompresy použít, mu dr. Lust odpověděl, že on sám měl zlomenou klíční kost a při opětném zlomení takové bolesti snášel, že si koupil radiový pás, který tolik pomohl, že jej od té doby vřele doporučuje. Dle dopisů tohoto kněze studoval dr. Lust lékařskou universitu v Mnichově v Německu a pak též se stal žákem Msgr. Kneippa. Dr. Lust má jedno Sanatorium v N. Y., druhé ve Floridě. Dopis onen má pan Stříž, neb mi dp. psal, že mu ho mohu zaslat. S kompresem byl spokojen. Dr. Lust je snad po celých Sp. St. znám, měl prý přednášky v mnoha velkoměstech a jak mi p. Stříž sdělil i v San Antoniu před několika lety řečnil.

Též jsem před rokem četl v

Hlasu a Č. Ž. od vldp. J. B. Svozila vědecký článek o Radium, kde ku konci se zmínil, jak jej, též 70letého, následkem srdeční vady a kornatění cév našli zdánlivě mrtvého (mám ten článek schovaný) a že vedle pomoci Boží kompresám od p. Stráže mnoho děkuje, že je opět schopen tělesné práce kol domu a v zahradě, i práce duchovní. (Píše zajímavé články a básně.) Dosti brzy po užívání kompres mi psal, že článek onen napíše. Já jsem mu kompresy doporučil.

Všem čtenářům mnoho dobra a hlavně pož. Bož. přeje Váš v Kristu,

(Úřední razítko) Jan Maršálek, římsko-katolický duchovní, ve Ford City, Pa.

Pozn. red.: Rukopis tohoto článku, ověřený úředním razítkem, nalézá se v naší redakci.

Zednická. Potkali se dva zedníci, kteří se již delší dobu neviděli. Povídá ten první: "Na zdar, ty ale špatně vypadáš!" — "Zdar — ale to je hloupá řeč! Vypadával jsem také lepší, ale když musím každý den nosit do třetího poschodí cihly, tak člověk nemůže dobře vypadat!" — "A jak už je dlouho nosíš?" — "Zítra začínám!" — odplivne si druhý zedník zlostně.

Noční hluk. Nocležník: "Mohli byste říci těm lidem nahoře, aby dělali méně hluku? Už hodiny se pokouším usnout, ale nemohu zavřít oka!" Podomek: "Já se podívám, pane, ale pochybuji. To víte, s hasiči je to těžké... mají co dělat na střeše s ohněm!"

Impertinence. Dáma u fotografie: "Prosím vás, udělejte mi krásnou podobiznu." Fotograf: "A to si, prosím, nemusíte být na fotografii podobná?"

Na dívčí škole. Učitelka: "Jmenujte mi, Chápavá, některého velkého dobyvatele!" — Žákyně: "Prosím, Don Juan."